

SELO BELI POTOK
POD AVALOM
1528-1978

LJUBOMIR S. POPOVIĆ
H R O N I K U S E L A

Posvećujem senima onih Belopotočana
što životom i delima doprineše da nam
ognjšta opstanu pod Avalom i na njima
da se radjamo i živimo u slobodi.

BEOGRAD
1985

P R E D G O V O R

Namera mi je da sačuvan od zaborava postanak sela, poreklo i redoslov familija i znamenite likove sela, kao i predanja i anegdote o njima, što bi moglo da posluži kao iskustvo i pouka mlađim kolonima njihovih potomaka.

Ujedno da sačuvan od zaborava i sliku klasičnog sela Belog potoka zemljoradničkog i njegovog potesa sa šunama, izvorima, utrinama i kolibama, jer predanja brzo blede i već mlade generacije u bliskoj budućnosti, teško bi mogle da zamisle, da su još njihovih dedova ovce plandovala pod više stotnim hrastovima i bukvama u Velikom zabranu i na Banarićima.

Uz to selo je istorijsko-turističkog značaja.

Istorijski znamenito po ustaviku Vasi Čarapiću, zatim po Čarapiča buni protiv samovolje kneza Miloša, po narodnim pesmama koje su ga opevale u oslobodilačkoj borbi

Turistički zapaženo po Avali kao izletištu Beograda, po spomeniku Neznamom junaku i toranju na Avali kao i brojnim svojim izvorima.

Sve to izazvalo je potrebu za kratkom istorijom sela, - hronikom - da ga sačuva od zaborava, da dopuni atraktivnost mesta i zadovolji radoznalost turista.

Kao što se vidi, ovaj hronik nije cilj studiozno proučavanje prošlosti i sadašnjosti. Namera joj je da osvrtnom na važnija zbivanja od postanka sela do danas, oblikuje gradju u jednu povezanu celinu i sačuva od zaborava postanak sela i poreklo familija za potomke.

Nađajmo se da će iz mlađih generacija sela izrasti jača snaga, koja će ovo nastaviti, proširiti i studioznije obraditi.

Autor

Ljub.Popović

SELO BELI POTOK POD AVALOM

I N A S E L J E

Znamenitost sela

Beli potok pod Avalom je selo sa istorijskim i turističkim značajem.

Istorijski znamenito po ustaničkom vojvodi Vasi Čarapiću proslavljenom u I ustanku, a poginuo 1806. godine jurišajući na Stambol kapiju beogradske tvrđave, gde mu je i danas spomenik niže pozorišta u parku. Poslednje su mu reči: "Gde, izede me pas, zakon mu". Po nalogu Karadjordža sahranjen je u manastir Rakovici, levo od ulaza u crkvu, gde mu je i sada grob sa spomen pločom. Vasina ulica u Beogradu od pozorišta do Kolarčevog univerziteta i danas nosi njegovo ime.

Zatim po istorijskoj Čarapića buni koju su podigli Vasi- ni sinovci 1826. godine protiv samovolje kneza Miloša.

Buna je brzo i surovo ugušena.

Petar Čarapić sin Savin, a Vasin sinovac, izdao je braću i odveo potera u skrovište.

Kolovodje bune Djordje, Marko i Djuka Čarapići, sa zetom Milovanom Gajićem, opkoljeni su u skrovištu i u neravnoj borbi izginuli u Rakovičkom potoku pod Torlakom.

Pohvatani učesnici i jataci u buni, streljani su u Ripnju, kuće im spaljene, imovina razgrabljena, a porodice raseljene po Srbiji.

Učitelji Berisavljević, Radosavčić i Djordje Nišlija kažnjeni su sakaćenjem. Otsečen im je jezik i ruke poviše šake, pa su prešli u Austro-ugarsku i prosili po Beču.

Po narodnim pesmama, koje su opovale i Čarapiće i Beli potok.

Najzad po učešću u narodno oslobodilačkoj borbi u II svetskom ratu.

Turistički selo je zapaženo po Avali kao izletištu Beograda, spomeniku Neznamom junaku, toraju na Avali i brojnim svojim izvorima na kojima se izletiči prijatno osvežavaju.

Turistima je veoma prijatno, kada razgledaju spomenik, da posede pred hotelom na vrhu Avale, kao i sa tornja da razgledaju okolinu, sa vidikom dokle pogled dopire, a Beograd sa ušćem Save u Dunav, kao da je na dlanu posmatrača.

Selo u prirodnom zelenilu sa konforom u kućama, pruža uslove za rekreativan odmor na domaku Beograda, kakav se poželeti može. Mnoge beogradske porodice i danas u njemu provode leto.

Perspektiva mu je još lepša. Ukoliko se ostvare urbanistički planovi o etnografskom selu pod Avalom, jezerom i hotelima na Bunarićima i Titovom gaju na Torlaku, selo bi se našlo u središtu značajnog turističkog ambijenta u blizini Beograda, interesantnog za strane turiste, a u tom slučaju Beli potok poznato ime i u Evropi.

POLOŽAJ SELA I ZASEOKA

U samom podnožju Avale, na severoistočnoj kosi razvodjenoj potocima, koja se blago spušta do Zavojičke reke, pružilo se po njenoj zaravni sela Beli potok. Kuće počinju od Avalske šume Borrića, pa se redjaju sa obe strane glavnog puta i pobočnih sokaka, sve do raskrsnice puteva kod Lazinog luga. Krajnja kuća sela je Živana Gavrilovića-Drde. Selo se deli na gornji i donji kraj, a ima i dva zaseoka Brdjane i Pazarište.

Brdjani su istočno od sela, odvojeni potokom na brdu, koje se pruža od Banovskog puta za Zice do Zrcinih Kalema. Naseljeno je familijama Ristići, Ilići i Jovanovići.

Pazarište je zapadno od sela i obuhvata celu kosu od ciganskih kuća ka tuhelu, a naseljeno je Gajićima (Kopljarcima).

ZASNIVANJE SELA

Kiridžija Marinko, rodom iz užičke okoline, zasnovao je današnje selo. Noseći katran, luč i drugi espap za Beograd na konjićima - poznat užički karavan - uvek mu je pri dolasku poslednje konačište bilo pod Avalom, a prvo pri povratku iz Beograda. Vremenom se navikao, a i potreba je iziskivala, pa je sa ženom, sinom i dve kćeri sagradio kuću brvnaru pod Avalom niže izvora Kamenica, u blizini gde potok preseca put za Brdjane i selo Zuce. Tako se zadimilo prvo ognjište u selu. Posle njega počeli

su da dolaze naseljenici iz raznih naših krajeva.

Marinko je prvi zapirio vatra u Belom potoku, pa je dobio nadimak Pirivatrić, koga i danas nose njegovi potomci, sada Marinkovići i Pavlovići sa kućama kod škole.

Medjutim, vreme postanka današnjeg sela sa stanovništvom čiji smo mi potomci, ne zna se. Tačnih podataka nema, ni pismenih ni u narodnom predanju. Ali prema istorijskim događajima, koji će se doznije izneti, može se pouzdano reći da je sadašnji Beli potok selo iz XVIII veka. Zna se kada na ovom mestu nije bilo kuća - zabeležio je A. Bogić. O tome biće reči doznije.

IME BELI POTOK

Selo je dobilo ime po zaista belom potoku, koga čine pet jakih prirodnih izvora - Kamenac pod Avalom kao izvorni deo, a zatim Velika i Mala Česma, Jerska Česma i Zmajevac. Potok protiče kroz kamenitu jarugu i ne može dase zamuti, sem za jakih kiša, kada se voda slije sa Avale i okolnih terena, pa stvori bujicu koja nosi sve pred sobom, Bilo je slučajeva davljenja i stoke i naroda.

Kažu devojke su belile platno na njemu, pa kad suše, razastru ga celom dužinom niz potok. Kad se naiđe i pogleda sa Avale, ili okolnih brda, ceo potok se beli, pa se instiktivno otme uzvik - "beli potok".

Medjutim, postoji i druga verzija. Janjići (Bugarčići) kad su došli iz knjaževačkog sela Belog Potoka zatekli su sličan teren pa su za uspomenu na zavičaj i ovo selo nazvali istim imenom Beli Potok. Šta je od ovoga tačno, danas je teško ustanoviti.

Osim našeg, ima još dva sela sa istim imenom Beli Potok. Knjaževački, na sredokraci puta za Aleksinac, i u okolini Požarevca.

VELIČINA SELA

Beli Potok i ako selo u blizini Beograda, sporo sa razvijalo.

U Miloševoj Srbiji 1820. godine selo ima trideset četiri kuće i trideset devet oženjenih glava i spada u sela grednje veličine. I knjaz Miloš bio je u Belom Potoku pod Avalom, sa nešto

vojske, 23. avgusta 1815. godine, gde ga je našao Hajduk Veljko, brat Milutina, pri povratku iz emigracije, da mu se javi. Selo je pripadalo gročanskoj knežini, do osnivanja sreza vračarskog 1856. godine, koji obuhvata užu okolinu Beograda, počev od Save pa preko Avale, do Dunava.

Za poslednjih sto godina niko se nije doselio. Zemlja je izdeljena i smatralo se da je naseljavanje završeno. Do II svetskog rata selo je imalo 350 kuća, sa 70 familija i oko 1.500 stanovnika.

Medjutim, od 1955. godine neočekivano je počeo priliv novih doseljenika uglavnom iz pasivnih krajeva od Pirota, Leskovca, Lebana i Prištine. Zaposleni kao radnici u Beogradu, ali bez stana, počeli su da kupuju plac u prigradskim selima, pa i u Belom Potoku i da grade lepe porodične zgrade.

Selo sa električnim osvetljenjem, vodovodom i asfaltiranim ulicama zakoračilo je u civilizaciju. Uz to redovan autobuski saobraćaj sa Beogradom omogućava radnicima lak odlazak na posao, a djacima u školu. U takvim uslovima roditelji mogu da pruže deci i fakultetsko obrazovanje.

Ovako izvanredni uslovi za stanovanje i uzgoj porodice i dalje privlače pažnju doseljenika. Priliv ne prestaje, selo se brzo razvija i već broji oko 500 domova i blizu 5.000 stanovnika. Ukoliko se urbanističkim planom dozvoli izgradnja kuća, selo će za kratko vreme izrasti u varošicu pod Avalom.

PUTEVI I SOKACI

Glavni put ide sredinom sela. Počinje od Avalskog drumca, pa kroz selo vodi do kraja, do Drdine kuće. Prosekao je Milutin Stevanović-Džuna kao predsednik opštine, da dobije ravan put i za teže zaprežne terete. Leti sve je išlo lako. U jesen kad se okiša, pa zimi i u proleće put i sokaci se raskaljavaju, stvori se glib da točkovi upadaju do glavčina, a volovi jedva izvlače noge. Ni najmanja pazarlija drva ili sena za Beograd, nije mogla da izadje iz sela bez četvorne zaprege, a ponekad trebaju i šest volova. Sada je proširen i kaldrmisani kamenom kockom od drumca do škole, a odatle asfaltiran do kraja sela. Dalje produžava kao krčanjak u polje sa livade i Zavojice. Po njemu do škole redovno saobraća autobus iz Beograda.

Lokalni putevi i sokaci u selu, vode iz centra u svim pravcima. Za gornji kraj odvaja se od raskrsnice kod Mašalajkine kuće, jedan put za Avalu a drugi za Brđjane i dalje za Zuce. Od Buzdićeve kuće odvaja se put za Bujanju, pa preko Pazarišta i dalje pored Gavrilovića kuća izlazi na drum kod kafane Kumbara.

U donjem kraju kod škole, odvaja se put za Glumce, a na drugoj strani za veliku česmu, pa izlazi na glavni put kod Šajdine kuće. Niz selo od glavnog puta odvaja se Čavirovo i Grajićevo sokače, a sa druge strane Rankovićev sokak za Veliku česmu. Dosta niže je Cecićeov sokak koji vodi do izvora bunara, a odatle pešačkom stazom do železničke stanice. Na drugoj strani i nešto niže je Kokićeov sokak za Jersku česmu i dalje preko Bavčina i Vranova za selo Zuce. Od Buljine kuće odvaja se poljski put za Krušik i dalje za Jasiku.

Svi sokaci u selu imaju podlogu od tucanika, a sada su samodoprinosom od meštana asfaltirani po planu.

IZVORI I POTOCI (BUJICE)

Pored pomenutih izvora Kamenca, Velike i Male česme, Jarske česme i Zmajevca ima još izvora u selu i potesu.

U selu su dva jaka izvora, Karabunar česma ozidana kamenom u vidu spomenika ustaniku Vasi Čarapiću, koja podmiruje pijaćom vodom gornji kraj sela. "Bunar česma" je na dnu sela u blizini Rajkove jaruge, a ova je dobila ime po Firivatricu Rajku poznatom po "gotoprinstvu" prema Turcima, o čemu će biti reči donije. Sa ovom česmom služi se donji kraj sela. U Bujanji je mali izvor kojim se služe Gajići (Kopljarci).

U potesu ima još izvora. Bunarići u Bukovici gde pored česme ima još pet do šest izdanaka oko kojih raste sipa, a leti se u njima kačkaju svinje. Zatim kladenac u useku pruge kod železničke stanice, pa Dešin bunarić u brđima, zatim izdanak u Čuketi i Ladnim vodama prema selu Rakovici.

Avalski izvori - Sakinac česma na ulazu na Avalu, Ladne vode pod Orlovima niže spomenika i Ježin bunarić kod Čarapića bresta, kao i česme prema Ripnju i Zicima, ne ubrajaju se u izvore atara sela.

Kamenac je dobio ime po izvorištu iz kamena pod samom Avalom. Velika i Mala česma dobile su ime po količini protoka vode, Velika česma je najprijatnija po pitkosti i ukusu vode od svih izvora. I ostale česme međusobno se razlikuju po pitkosti, iako sve izvire iz istog brda pod Avalom.

Jarak česma dobila je ime po Eri Jovanu koji je prvi zakopao česmu. Danas je to familija Jovanovići (Kićini) u selu.

Zmajevac je najhladnija voda, leti kad se pije zubi utrnu. Izvire u šumi sa istim imenmm, ali odakle je to ime predanje ne govori.

TIP I OBLIKOVANJE KUĆA

Kuće su tipa krovinjara, ćeramidare, sojare i ciglare. Svaki tip kuće odslikava svoje vreme i prilike u kakvima se živelo.

Krovinjare su gradjene sa materijalom nadjenim na licu mesta, uz malo napora, da se lako napuste u nesreći, pa opet izgrade na drugom mestu. Nose obeležje vremena nesigurnosti, paljevina i bežanije. Bilo ih je do pred II svetski rat. Poslednja krovinjara u selu bila je Mime gluvog na brdu.

Ćeramidare (šumadiske) obeležavaju ustaljenost naselja. Gradjane su najsolidnije od hrastovih greda i pokrивene ćeramidom, pa su trajele stoleće i više. Imale su veliku i malu sobu sa rešetkama na prozorima, "kuću" sa odžaklijom, verigama i ogajištem kao ulaznom dnevnom prostorijom i trem. Dva izlaza iz kuće negoveštavaju ličnu nesigurnost od Turaka i hajdučije da može u svako doba da se izbegne. Ima ih još nekoliko u selu. Ćeramidara Leke Bošnjaka na brdu još je nedirnuta, a Bandićeva u selu zakonom je zaštićena kao starina.

Sojare gradjene su jednostavno pobijanjem četiri soje u zemlju i pokrивene crepom. Dosta su niske, zidovi su opleteni čatmom, pa oblepljeni blatom spolja i iznutra su okraćeni. Prizemne su i male sa dva odelenja zbog čestih paljevina i bežanije od Turaka. Ima ih još nekoliko u selu, kao što su Marićeva i Verijina stara kuća.

TIP I
OBlikOVANJE
KUĆA

ČATIARA

ČAŠTARA

SOJARA

CERAMIDARA

OKEPARA

Ciglane su zgrade novijeg vremena mira i sigurnosti. Varoškog su tipa sa velikim prozorima i više odelenja sa namen-
skom upotrebom. Danas one brzo rastu u visinu i širinu i prerast-
aju u savremene parterne i na sprat porodične kuće, sa garažama
u prizemlju.

Soliteri su blokovi čiji je glavni materijal beton i
gvoždje, upotrebom gradjevinskih mašina izgradjuju se stambene
zgrade sa preko 100 stanova za tržište. Ovi stanovi sa centralnim
grejanjem, potpunim komforom i znatno jeftiniji potiskuju poste-
peno izgradnju kuća za individualno stanovanje. Zaista savremeno
gradjevinarstvo solitera i blokova stiglo je do fantastičnih vi-
sina i oblika dostojnih divljenja ljudskom umu.

ATAR (POTES) SELA

Naziv predela i obradivost

Počev istočno od Avale, potom obuhvata predele: Batiće, Gledjevac, Čot sa Bunarićima, Vranovac, Bavčine, Česte, Livade, Zavojice, Košare, Krušik, Jasiku, Brda, Čuketu, pa se završava sa Ladim vodama prema selu Rakovici.

Ceo teren je ispresecan mnogim kosama i povijarcima i skoro da nema ravnice sem livaca. Uglavnom njive su po grebenima kosa, na padinama su lugovi a po dolinama livade i bašte.

Njive - su na zaravni i blagim padinama kosa, ali često ispresecane uvalama i jarugama koje otežavaju obradu, a strme strane ponegde isključuju upotrebu traktora. Zemljište je srednje plodno za sve vrste žitarica i zahteva upotrebu stajskog đubri-va. Uglavnom potes je ceo obradiv.

Lugovi - su na strmijim padinama u manjim parcelama, pokriveni sitnogoricom za ogrev domaćinstva. Sada se uveliko krče i zasadjuju belim bagremom, koji brzo i pravo raste, pa se već posle 10 godina koristikao gradjevinsko drvo i ogrev.

Livade - su u dolini zavojičke reke i utoka selskih potoka u nju. U toku zime dovoljno se natapaju vodom, pa daju obilan prinos sočne trave koju sva stoka rado jede i zimi i leti. Dešava se leti, da od provale oblaka nadodju bujice sa Avale i okolnih brda i oplave livade, jer korita potoka nisu regulisana. Tada je velika šteta za domaćinstva.

Bašte - su bliže selu uglavnom u dolji potoka nizvodno od Jerske česme do Konpoljišta, u manjim parcelama za ličnu upotrebu domaćinstva. Voda iz potoka sprovodi se vodojažom duž i iznad svih selskih bašta (kupušnjaka) tu skoncentrisanih i lako se navodnjavaju u toku celog leta, pa je i prinos obilan i zadovoljava potrebu domaćinstva.

SECSKE UTRINE

To su zajedničke selske ispaše za krupnu i sitnu stoku, a ima ih više, pa ćemo ih poimence opisati.

Leštarije - služi uglavnom za ispašu sitne stoke ovaca i svinja, naročito za male čobančiče, da su na oku i domaku roditelja. Paša je slaba, nema hladova, ali se stoka rado zadržava,

jer su na domaku velika i Jerska česma sa potokom kao svežim pojilom. Bile su četiri višestoletne divlje kruške debljine oko jedan metar i korisno služile za planodovanje ovaca, ali su pred II svetski rat posečene. Sada je Leštarije golo i prošarano žbunovitim trnjem. Verovatno će se neko setiti, da ga retko pošumi i povrati mu svežinu tako potreban i stoci i selu.

Veliki zabran (šuma) - počinje od Vranovca Popovića, pa se prostire do Avale. Pokriven je retkim višestoletnim hrastovima, debljine jedan-dva metra sa ogromnim hladovima, a između njih trava se zeleni kao ćilim. Služio je za ispašu krupne i sitne stoke celoga sela.

Ti gorostasni hrastovi i rasuta stada ovaca kao pečurke između njih, pružali su čarobnu sliku prirode. A brujanje ovčarskih medenica, po taktu kako ovce pasu sa raspevanim pticama na drveću, slivalo se u divan prirodan orkestar. Razirani čobančići neumorno pretrčavaju igralište i tako im časovi prolaze u razdraganoj igri. Igralo se klisa, mete, prebacanja, krme i šorkape, igre dobro poznate svakom čobančetu. Jedino se predahne u podne na Bunarićima kraj izvora dok ovce planduju, da se pojede hleb i sir iz zastruga ponet od kuće, pa se opet igra započinje. To je bio život detinjstva i radosti. Ta slika obasjana suncem u jutarnjim časovima, ostaje za sve čobančiće toga vremena nezaboravna.

Danas u te šume nema ni traga. U II svetskom ratu pod psihozom da ih neprijatelj ne iskoristi, opština je razdelila hrastove stabla domaćinstvima sela, a ovi ih posekli i kao ogrev rasprodali u Beogradu.

Žalosno je da ni jedan hrast nije ostavljen kao znamenitost, jer im se starost po prstenovima ceni oko četiri do pet stotina godina. Takav primerak postoji još i danas u Beogradu na Cvetnom trgu, hrast zakonom zaštićen kao retka starina. Po predanju i Karadžordže se pod njim odmarao pri osvajanja Beograda 1806. godine.

Ovako velikim hrastovima bili su pokriveni Torlak, Brda, Ponosavački gaj i Zučka šuma, a Bunarići isto tako ogromnim bukvama, sve do pred II svetski rat. Dali je ostao koji primerak neznam.

Bunarići - su mala utrina u podnožju Čota, pokriveni stoletnim bukvama, sa puno izvornih izdanaka i jačom česmicom veoma hladne vode. Služe kao izvorno pojilo i plandište za sitnu stoku.

U podne svi čobani sela su tu. Stoka se napoji svežom vodom, pa ovce hvataju hladove pod bukvama na padini, gde uveć čarlija povetarac, a svinje u izvorišta obrasla sipom da se kočkaju. Čobani čim se stoka smiri i poleže, iskupe se oko česmice, izvade iz torbice zastrug sa sirom, hleb i glavicu luka, pa to na brzinu pojedu i opet započinju igru.

Kad umine žega, stoka sama oseti i ustaje. Čobani prekidaju igru i kreću se na pašu u Veľiki zabran, koga brzo hvata zaladak od Avalskog brda i Bavčina.

Oko zaranka kreće se kući, da se za videla pomuže stoka. Pa sutra opet tako.

Batići sa Gledjecom - pokriveni su hrastovom šumom i dobre su ispaše za sitnu i krupnu stoku.

Mali zabran je bez drveća i služi za sačekivanje čobana koji se druže i zajedno čuvaju stoku.

KOLIBE

Porodične zadruge na svom imanju u potesu gradile su kolibe, da lakše drže više stoke, na mestu, gde je leti ispaša dobra i za zimu lako se prikuplja hrana. Obično su u blizini izvora ili bunara za uredno pojilo. Kolibe su manje zgrade čatmari sa odelenjem za stanovanje i štalom za stoku, a uz nju pripojena je pojata za sitnu stoku. Tu su obično i bašte i voćnjaci. Zimi je kod kolibe svo vreme kolibar i stanara, obično bračni par u zadruzi, koji se brine o stoci. Leti život cele porodice odvija se uglavnom na tom prostoru.

U potesu je bilo priličan broj koliba. Neke su sačekale i II svetski rat a mnoge su i ranije bataljene i porušene. Bilo ih je u potesu:

U Zavojcima - Brkićeva i Mušikina koliba,

U Livadama - Cerićeva koliba u Godominu sa vodenicom potočarom, Čavirova sa bunarom na raskrsnici puteva za Zuce i Kurmodraž, Simićeva i Djordjićeva koliba.

U Vranovcu - Šebojkina, Babina i Ivanova.

U Košarama - Bokterova i Milivoja učitelja.

U Brđina - Bandićeva, Mućina, Dešina i Grajićeva, a kod tunela Jovina.

Danas ih više nema. Jedina: još postoji pod Avalom na Čotu koliba Mićka Dimitrijevića. Tu je on gorski car od zalaska do izlaska sunca, a sutradan je samo običan čobanin. Kaže - kolibu ne napuštam dok mi traje snage.

Nestankom porodičnih zadruga i deobom utrina, ugasila se i uloga kolibe.

KLIMA

Godišnja doba su sa umerenom kontinentalnom klimom i vidnim razlikama. Zime su srednje snažne sa pokrivačem debljine 15-20 sm, ali često vetrovite i hladne. Proleće je blago i prijatno sa bujnom vegetacijom. Leto je dosta suvo i toplo sa poznatim Petrovskim vrućinama i do 40° . Srećom kratke su oko nedelju dana u navratu, dva do tri puta u toku celoga leta. Jesen je prijatna, umerena i suva uglavnom. Period kad požuti lišće na drveću, pruža čarobnu sliku prirode.

Vetrovi - prate svako godišnje doba, neki prijatno a neki nesnosno, prema pravcu duvanja nazivaju se: Košava (ustoka) duva sa istoka i veoma je hladna i nesnosna. Duva po tri do sedam dana, pa i više u nekoliko navrata, Severac (Madžarac) duva sa severa i jako je mrazovit. Savac (zapadni) donosi kišu. Jug (razvigorac) blag i prijatan u proleće i ubrzava cvetanje voća i lištanje šume, a leti donosi nesnosne vrućine.

VREME POSTANKA SELA

Turski izvori 1528-1560 godine

Beli Potok pod Avalom kao selo najranije pominje se u Turskom popisu naselja Beogradske nahije 1528. godine, kao selo sa jednim domom i dva stanovnika braća Radonja i Račosav sinovi Olivera. Jedino je selo sa jednim domom u nahiji, verovatno zbog žestokih borbi pri zauzimanju Beograda, pa se stanovništvo raselilo i razbežalo, jer padom Beograda 1521. godine Turci su ostatak stanovnika grada i okolnih sela pokupili i preselili čak na Bosfor kod Carigrada, gde i danas postoji selo Beograd.

Već u narednom popisu 1530. godine selo ima 12 domova i 1 mlin i 1 šrvanj. Evo i domaćina po imenima.

- Živko sin Marka - Milić sin Božidara
- Branko Vukašina - Kostadin sin Milića
- Miloš sin Vukašina - Vuk sin Jovana
- Radovan sin Goljaka - Smoljan sin Dabišin
- Radonja sin Radenka - Vojin sin Petra
- Radica sin Vučka - Petko sin Jovana

Selo je plaćalo Turske dažbine u iznosu 1625 akči.

Akča je srebrni novac u Osmanskom carstvu, a u Evropi se zvao aspra. Godine 1431. jedan mletački dukat vredeo je 35 aspri.

Pada u oči da u to vreme nije bilo prezimena. Tek donije, uzeto je ime vidjenijeg pretka za prezime, sa dodatkom nastavka ić. Od tada ličnost se obeležava sa imenom i prezimenom.

Poslednji podatak o selu Belom Potoku u Turskim izvorima je u popisu naselja 1560. godine u kome se navodi selo sa 14 domova, od njih 1 je muslimanski. Sada imaju i promićura (starešinu sela). Suma dažbina je znatno veća 3.281 akči, što znači da je selo postalo bogatije.

Posle toga za narednih 150 godina Beli Potok se ne pominje, a dali je u tom vremenu postojalo selo ne zna se, za sada nema podataka.

Nije na odmet izneti i teritorijalnu podelu Srbije toga vremena.

Turci su od osvojene despotovine Djurdja Smederevca 1459 godine obrazovali Smederevski sandžak sa sedištem u Smederevu, kojim upravlja Sultanov izaslanik - paša. Padom Beograda

1521. godine sedište je preneto u Beograd, pa je to područje Srbije dobilo naziv Beogradski sandžak ili pašaluk, Pašaluk se deli na nahije, a ove na knežine.

Beogradski pašaluk imao je dvanaest nahija: Beogradsku, Gročansku, Smederevsku, Požarevačku, Jagodinsku, Paraćinsku, Kragujevačku, Rudničku, Valjevsku, Šabačku, Sokolsku i Užičku.

Beogradska nahija imala je četiri knežine: Posavsku, Kolubarsku, Kosmajsku i Turijšku, a 1815. godine Miloš ukida Gročansku nahiju i pripaja je Beogradskoj kao Gročansku knežinu. Ovakva podela ovog dela Srbije ostala je za sve vreme Turske vladavine, pa i docnije.

Tek u predustaničko doba (Kočina krajina) Beli Potok se opet često pominje u vezi braće Čarapića Marka i Vase u to vreme bogate i poznate familije u široj okolini Avale.

Međutim, prema starinama narodnim predanjima i glavnijim istorijskim događajima može se potzdano reći, da je okolina Beograda u sva vremena bila naseljena, ali zbog čestih ratova i promene gospodara, koje neizbežno prate razaranja i paljevine sela, ubijanja i bežanije stanovnika, okolina je često raseljavana i ostajala pusta bez naselja i stanovnika. Čim su prilike dozvolile, opet su sela obnavljana, ali ne na istom mestu i ne sa istim stanovništvom.

Da dobijemo jasniju sliku o tom vremenu i istorijskim zbivanjima u njemu, navodimo starine koje i danas postoje, narodna predanja i važnije istorijske događaje koji nam govore o tome.

STARINE U SEIU I AVALI

Avala je rano zakoračila u istoriju, kao mamae za Grke i Rimljane svojim rudnim bogatstvom, koga su vadili iz nje i dominantnim položajem nad okolinom i Beogradom.

Rimljani su iz strategijskih razloga na Avali sagradili tvrđavu za odbranu Avalskog rudišta i Singidunuma (Beograda) i da služi kao karika u lancu Dunavskih utvrđenja za odbranu širih oblasti (prostora).

Avalski grad sa rudarskim naseljem Sloveni su prekrstili u Žrnov, pa će sa tim imenom sačekati i Turke.

U podnožju i na vrhu Avale postoje i danas starine,

koje svedoče da su u njihovoj blizini postojala naselja.

Crveni Breg - stari rudnik srebra, ži ve i olova na južnoj padini Avale, koga su i Rimljani koristili, a eksploatiše se i danas, svedoči da je u blizini moralo biti naselje stanovnika koji su radili u njemu.

Šuplja Stena - rudište iz Rimskog doba na istočnoj padini Avale, imalo je rudarsko naselje. Za vreme despotovine Stevana Lazarevića u zaledju Beograda, razvilo se i rudarstvo i donosilo solidne prihode. Rudnici Crveni Breg i Šuplja Stena imali su trg (pijacu) rudišta gde se prodavala ruda, zatim sela Palanku i čaršiju, kao i tvrđjavu Žrnov na Avali za odbranu rudišta i naselja.

Pod Turcima rudišta su zapuštena, a sela Palanka i Čaršija ugašena i nestala.

Žrnov grad na Avali zauzeo je Šahabedin - paša 1442. godine i prilikom osvajanja dosta ga razorio, pa na razvalinama Turci podigoše novu tvrđjavu i dadoše novo ime Avala (što znači zapreka-smetnja) koja dominira celom okolinom i zaprečava nadiranje od Beograda.

Prema narodnom predanju iz nje je poslednji gospodario okolinom Avale i kontrolisao put za Beograd zloglasni Porča od Avale, Turski hajdučki starešina poznat u narodnom predanju po bezobzirnom zulumčarstvu i pljačkama okoline i bio strah i trepet za Srbe. Po istom narodnom predanju njega je pogubio narodni junak Zmaj Ognjeni Vuk, unuk Djurdja Smederevca koga su i narodne pesme opevale. Sa Porčom je podelio međan na polju pod Avalom u Dolu, sa koga je Porča pobegao, ali ga Vuk sustigne pod gradom i prikuje kopljem za drvenu gradsku kapiju. Prema Turskom putopiscu Evliji Čelebiji, grob mu je na zapadnoj strani tvrđjave.

Istorijski tokovi i docnije neće mimoći Avalu. U predustaničko doba iz nje se bore proslavljeni Čarapići. Avala je i poprište poznate Čarapića bune. U kasnijim ratovima i borbama oko Beograda, Avala je značajni bastijon odbrane i napada na Beograd.

I ove razvaline na Avali porušene su 1934. godine i na tom mestu podignut je monumentalni spomenik Neznanom junaku u slavu znanih i nezvanih ratnika izginulih za slobodu i Jugoslaviju.

STARINE NA AVALI

RAZVALINE GRADA NA AVALI "PROKLETA JERINJA"

STARI SPOMENIK NEKLANOM JUNAKU NA AVALI PODIGNUT 1922 GODINE

NOVI SPOMENIK NEKLANOM JUNAKU NA AVALI PODIGNUT 1934-1936

Treba reći da je pre sadanjeg, postojao skroman spomenik Neznamom junaku na Avali niže zidina grada na proplanku.

Posle sloma odbrane Beograda u I svetskom ratu, pri povlačenju poginuo je naš vojniki na vrhu Avale i 17. oktobra 1915. godine na brzini, bez podataka ko je i odakle je, sahranjen je sa celom vojničkom spremom, a na krstači je napisano "nepoznat Srpski vojniki".

Po završetku rata na ovom grobu podignut je 1922. godine skroman spomenik Neznamom junaku, a 1938. godine posmrtni ostaci preneti su u grobnicu tek dovršenog monumentalnog spomenika neznamom junaku na Avali. Spomenik je umetničko delo našeg vajara Ivana Meštrovića.

Starine u selu - u orkvenoj porti imamo kameno nadgrobne ploče sa natpisom:

- Nikola Popović sveštenik umro 1784. godine
- Stefan Popović sveštenik umro 1834. godine

Stefan je zasnovao porodičnu lozu današnjih domorodaca Popovića u selu. Njegov sin Djordje i unuk Stevan, takođe su bili sveštenici u Belom Potoku i vodili parohiju preko 100 godina u verskom i prosvetnom pogledu. Zapadno od crkve nalazi se nadgrobna horizontalna kamena ploča Stefana Popovića sa natpisom: "Zdei poživaet rab Božii erej Stefan Popović paroh Belopotočki". Pri vrhu je primitivna ornamentika sa rozetom i godinom smrti 1834.

Pećine u Zavojcima - ima ih više, idu horizontalno u dubinu brda oko 30-40 m. Ostaci su nekih rudišta u kojima su radili stanovnici iz okolnih sela.

Generacije čobančića iz nagonske radoznalosti ulazile su i ražnjale po njima i uzgred hvatale slepe miševе koji sa tu legu. Ulazilo se sa zapaljenim gužvama slame, unapred pripremljenim, da istraju do kraja, a pri povratku obično neko vikne - eao ga nešto, beži! Sad nastane panika. U strahu slama se baci i u bešanjju, padanju i preskakanju preko palih, počinje u pomrčini udaranje u zidove pećine, da kad se izadje, glave su pune čvoruga, ruke izgrebane, a svi brekću od umora. Ipak svi su zadovoljni jer su imali uzbudljiv događaj osećaja straha u dubini zemlje. Tako se kroz generacije ponavlja i prepričava.

Selišta - su takodje ostaci i tragovi naselja iz ranijih perioda i obično su u blizini današnjih sela, gde su sada njive, što govori da naselja nisu obnavljana na istom mestu.

Iskopine - još i danas se nalaze grnčarije, alatke i drugo kao ostaci starih naselja. U Vranovcu u donjoj njivi, Vasa Popović izorao je neobično tocilo i neke alatke drugačije od današnjih, pa se ispostavilo da su tu bile prvih 14 kuća sela Zuca, a docnije izmešteno na zaravan gde je i sada selo.

- o - o -

Iz iznetih podataka o starinama i predanja o starim selima, vidi se da je okolina Beograda uvek bila naseljena, ali česao razarana i pustošena, pa je ostajala bez naselja i stanovnika.. Čim su prilike dozvoljavale sela su obnavljana ali ne na istom mestu.

NARODNA PREDANJA

Kao najstarija sela u okolini Avale pominju se: Čaršija, Palanka i Avala.

Čaršija - nalazila se na južnoj padini Avale, gde se odvaja put za Ripanj, Sada su to njive, ali se mesto i danas zove Čaršija.

Palanka - bila je verovatno u blizini pijace Rudišta gde je do skora bila kafana "Daščara".

Avala - o tom selu nema tragova gde je bilo, ali se zna da je princ Evgenije Savojski 1717. godine naselio Nemačke porodice u selu Avali, kao i po drugim selima okoline Beograda.

Pominje se i selo Gradina na srednjem visu sa leve strane Ripanjske reke prema Avali. U gradini su bile hlebne pekarne silne Jerine, žene Djurdja Smederevca, u vreme kada se opravljao grad na Avali. Predanjekaže, da su joj vruć hleb iz ruke u ruku doturali na Avalu, da se ne ohladi (sat hoda).

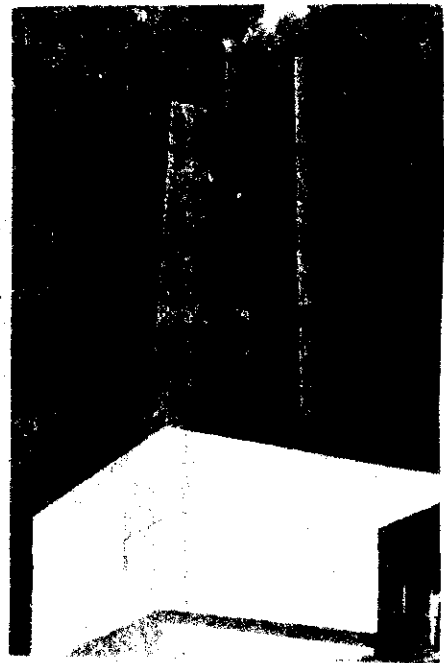
Zbog samovolje i teškog narodnog kuluka u vreme zidanja grada Smedereva 1430. godine i opravke grada na Avali, ostao je u narodu nadimak "Prokleta (besna) Jerina. I **starina** Novak pobegao je sa sinom Grujicom zbog nje iz Smedereva čak u goru Romaniju u Bosni i po njoj hajdukovao. Kažu nije ubijao, samo prostre

S P O M E N I C I N A A V A L I

T V T O R A N J

samurianu kraj puta i na njegov ostavi sabijú, a putnici (trgovci i karavani) znali su šta to znači, pa su sami ostavljali novac koliko su smatrali da je dovoljno.

Jerina je poreklom Grkinja iz porodice Kantakuzen. Udala se za Djurdja Smederevca 1414. godine a umrla 1457. godine. Po predanju otrovao je sin Lazar.

Svabine staklare - bile su u Ripanjskom potoku, na mestu gde se uliva Bečica, u kojima se pravilo staklo.

Danas od tih naselja nema ni traga.

Nije na odmet reći nešto o najstarijim selima u okolini Beograda.

- o - o -

Kumodraž (Kumanovo) imao je 800 kuća i nekoliko crkava i da je u to vreme bio veći od Beograda, kažu da su svi ovilistavnovnici gradili Beograd.

Višnjica - na Dunavu bila je varoš sa 70 kasapnica, a u blizini nalazio se grad Filipa Mađarina poznatog iz narodnih pesama.

- o - o -

Sudbina Belog Potoka kao i celo okoline tesno je povezana sa sudbinom Beograda. Radi toga navodimo glavniije istorijske događaje iz njegove prošlosti, koji su uticali na okolna sela.

ISTORIJA OKOLINE BEOGRADA

Svojim geografskim položajem Beograd je privlačio pažnju svih zavojevača koji su se borili na Balkanu, pa mu je istorija burna i krvava i od presudnog uticaja na okolinu, pa i na sam Beli Potok.

Vladavina Beogradom - kroz vekove prelazila je iz ruke u ruku.. Do 1073. godine vladali su Vizanti, a posle njih smenjivali se Mađari, pa kralj Dragutin sa prestonicom u Beogradu i zankom u Debreu na Savi. I ako je naseljen Srbima od dolaska Slovena, Beograd je tek pod kraljem Dragutinom u sastavu Srpske države 1284. godine. Posle njegove smrti Beograd opet uzimaju Mađari i bore se kroz ceo XIV vek za njega.

Car Lazar 1371-1389 - u sastavu njegove države ulazi cela okolina Beograda, Posavina i Podunavlje 1382. godine, sem Beogradske tvrđjave, kao vojnog utvrđenja Mađarske.

Prema predanju u Kosovskom boju 1389. godine učestvovali su i stanovnici sela Vinče i Ritopeka. Kažu, knez Lazar ih je blagoslovio i izdao im povelju. Kao učesnik u boju na Kosovu pominje se i staro selo Rakovica.

Despot Stevan Lazarević (1405-1427) sin kneza Lazara, čija se država prostire od Dunava do Bara, priključio je Beograd i učinio ga prestonicom. U zaledju imao je i svoju tvrđjavu Zrnov na Avali. Beograd je ukrasio i stvorio jako povoljne uslove za život. Privreda je cvetala, a okolina je sva gusto naseljena. U Vinči je podigao u XV veku manastir Vinču, sa značajnom verskom i nacionalnom ulogom. Zbog toga je tokom vekova nekoliko puta rušen i obnavljan i najzad do temelja razoren 1740. godine. Više nije obnavljan.

Za vreme Despotovine Lazarevića, pominje se i manastir sv. Djordje u klisuri u Zavojećama. Docije Tursi su ga opustošili i nisu dali da se više obnovi. Danas je na tom mestu u klisuri crkvice sa izvorom navodno lekovite vode.

Despot Stevan Lazarević umro je u Beogradu i sahranjen u crkvi, a posle prenet u manastir Manasiju u Resavi.

Djurdje Smederevac (1427-1456) - sin je Vuka Brankovića, a unuk kneza Lazara od ćerke, pa je nasledio Despota Stevana 1427. godine, ali je Beograd ustupio Mađarskom kralju Sigmundu za neke zemlje u Ugarskoj, a prestonicu šćućurio u Smederevo i podigao Smederevski grad 1430. godine za odbranu.

Pad Beograda 1521. godine - Turci su posle 132 godine od Kosova zauzeli i Beograd. Sultan Sulejman Veličanstveni oteo ga je od Mađara 1521. godine, a stanovnike grada i okoline podigao i preselio čak na Bosfor gde je i danas selo Beograd.

Avala je za vreme turaka pravo razbojničko gnezdo odakle su gospodarili celom okolinom i vremenom je toliko opustošili, da nije više bilo nikakvih sela izmedju Avale i Beograda.

Posle poraza Turaka pod Bečom 1683. godine, nastaje česta otimačina o Beograd izmedju Nemaca i Turaka, praćena pljačkom i paljevinom sela i klanjem stanovnika gde su ga zgrabili.

Seoba pod Čarnojevićem 1690. - U Austro-turskom ratu (1688-1691) Ludvig Bodeaski zauzeo je Beograd, pokupio u vojsku sposobne stanovnike grada i okoline, a nesposobne za borbu preselio u Slavoniju da je naseli, jer u to vreme bila je opustošena, bez stanovnika. U ovom ratu učestvuju i Srbi na strani Austrije, pa posle Austriskog neuspeha, nastaje istoriska seoba Srba pod patrijarhom Arsenijem Čarnojevićem 1690. godine, preko Save i Dunava, da se spasu od Turske osvete. U Makišu na Savi je logor bežanije, a kolika je nesreća i stradanje zadesila Srbe, najbolje se vidi iz zapisa djakona Atanasija kao očevidca koji kaže:

"Plodna, bogata i dobro naseljena Srbija opusti sva i gradovi i sela. A Bog pusti na Srbiju rat, pomor i ljutu glad. Ljudi su jeli pse i tela ljudi umrlih od gladi ležahu po svim putevima jer nemade ko da ih sahranjuje. Ne osta deseti deo u životu".

Vezir Cuprijlić udje bez borbe u Beograd 1691. godine, a Srbi su platili danak u krvi.

Princ Evgenije Savojski (1717-1739) - približio se Beogradu, a Srbi iz okoline staviše se pod njegovu zaštitu. On ih prikupi i smesti na Adu Ciganliju na Savi, a kad je počeo opsadu Beograda, preselio ih u Petrovaradin. Po zauzeću Beograda i Srbije, zatekao je pustoš i bedu, o čemu rečito govore zvanični izveštaji. Carski komesar Najborg prolazeći kroz pogranične okruge, zabeležio je da ima 415 naseljenih i 342 opustošena sela. Odeljenje ausarijske vojske, pošlo je iz Beograda u izvidjanje terena do Morave, ali je moralo da se vrati, zbog nemoguće ishrane, Stanovnici su bedni, rado bi dali, ali nemaju šta.

Turci su tokom vremena opustošili Šumadiju, a okolina Beograda u tom pogledu najgore stoji i skoro je cela opustošena i bez stanovnika.

Princ E. Savojski dovodi svoje sunarodnike 500 Nemačkih porodica iz Vermesa i Špajera iz Nemačke i naseljava ih po opustošenim selima okoline: Ostružnici, sela Avali, Slancima i drugim selima. Nemci nisu išli dalje od Smedereva. Po varošima su bili u Rudniku, Jagodini, Smederevu i Grockoj.

Kad su Turci ponovo zauzeli Beograd 1739. godine

Nemci napuštaju sela i grádove i beže za Nemačku. Nema tragova u okolini da je iko od njih zaostao. I danas postoji kapija princa Evgenija Savojskog u donjem gradu Beogradske tvrđjave.

Kočina Krajina - u drugom austroturskom ratu (1788-1791) poznat u Srbiji kao Kočina Krajina, učestvuju i srpski dobrovoljački odredi (frajkorci). U frajkorima su Aleksa Nenadović, Karadjordje, Vasa Čarapić i dr. U to vreme pominju se sela okoline Beograda i može se reći, da su sva današnja sela i tada postojala, sem nekoliko najnovijih: Rakovica, Jajinci i Mokri Lug.

Lauden je u ovom ratu zauzeo Beograd i severnu Srbiju, ali Svištovskim mirom 1791. godine vraćena je Turcima, s tim da se ne svete Srbima i da je janičari ne vraćaju u beogradski pašaluk, ipak mnogi Srbi morali su da beže sa porodicama u preko da spasu živote.

Mustafa paša (srpska majka) beogradski vezir da bi se oslobodio janičara, koji se vratili u pašaluk, dozvoli Srbima oružje i pozva ih proglasom u borbu: "Čuj čoječe, Ko je Srbin, a nema oružja da proda i poslednju kravu i kupi dugu pušku, dva pištolja i handžar. Ko ne kupi 50 batina po tabani". U okolini Beograda Srbi su učestvovali u ovim borbama pod četovodjom Stankom Harambašićem iz Velikog sela.

Kada je vezir Mustafa paša po nalogu Sultana poslao vojsku na odmetnika Pazvan Olgu u Vidin i ostao oslobođen u Beogradu, janičari ugrabe priliku upadnu u tvrđjavu i zarobe ga. Docnije 1801. godine ubiju ga, a njih četvorica Aganlija, Kučuk Alija, Mulaj usuf i Počić Mehmed Aga, proglase sebe za Dahije i zavladaju Srbijom.

Dahije (1801-1804) -- da se obezbede od pobune Srba, izvrše seču knezova u nameri da obezglave narod, a ostalo će na silu poturčiti. U februaru 1804. godien na prevaru posekli su Aleksu Nenadovića i Birčanina na mostu na Kolubari, Marka Čarapića na kumstvu u selu Kaludjerici, Janka Gagića na drumu kod Boleča, Igumana Hadži Djeru, Petra iz Resave, Palaliju iz Begaljice, Stanoja iz Zeoka i dr. Ostali umakoše u šume i poče dogovor za ustanak. U narodų poče da se peva:

"Zeman došo valja vojevati, svaki svoje da okaje stare".

U pripremi ustanka u okolini Beograda učestvuju braća Čarapići iz sela Beloga Potoka, Janko Katić iz sela Rogače, Sima Marković iz Boroka, Miloš Stanković iz Ostružnice i drugi. Na skupštini u Orašcu 14.II 1804. godine izabran je za vođu Karadjordje. Na skupštini je prisustvovao i Vasa Čarapić i postavljen za starešinu Gročanske nahije.

Vođa Karadjordje (1804-1813) - sa Stanojem Glavašem, Jankom Katićem i dr. sidju u selo Ostružnicu, predju preko Save u Jakovo i kupe 4.000 oka baruta za ustanike, pa preko Žarkova sa ustanicima krenu na Beograd. Najžešće borbe vodjene su u Topčideru oko Careve Čuprije i na Vračaru. I Prota Mateja učestvuje sa svojim topom.

Bećir paša - po nalogu Sultana dođe iz Bosne preko Valjeva da kazni Dahije, zadovolji Srbe i zavede mir, pa se ulogori na Belim Vodama, a Karadjordja pozva na dogovor. Dahija vide svoje zlo, pa noću ladjom niz Dunav pobjegne na ostrvo Ada Kale.

Prota Mateja u memoarima priča: "Sutra dan Karadjordje sa 200 konjanika i mi svi za njim. Konjanici okolo stadoše, a mi sa Karadjordjem u čador vesiru na razgovor. Katić tolmači. Vezir zlatna brda obećava po Karadjordje reče - Hvala ti čestiti pašo, mi znamo da Sultan ne čini nama zulum i rad je našem dobru i miru, a tobe je poslao da zulum prekratiš. Ali Dahije noćas pobogoše niz Dunav pa će u Vidinu sakupiti vojsku i opet udariti na nas kao na Mustafa pašu dok ga ne ubiše. Zato ti kažem dok nam Dahije ne padnu u ruke živi ili mrtvi, mira nema niti o miru govori i zbogom. Vezir se poboja da ne odemo pa reče: "Bog Djordje, o tur, o tur, Koga imaš da pošalješ? Ja ću napisati buruntiju na strica Redžepa da ih pobije i proč". Redžep je pokazao kuću u kojoj su dahije, a Milenko Stojković ih je pobio noću 24-25.VII 1804. godine i doneo glave na Vračar.

Sa Belih Voda Bećir paša krene u Beograd, ali pri prolazu kroz ustaničku vojsku u Topčideru, slučajno ili namerno opali Srpski top. Turci se uplaše da ne dođe do sukoba i bez zaustavljanja požuriše da se što pre dograbe beogradske tvrđjave. Misija Bećir paše nije uspela pa se vrati u Bosnu u oktobru 1804. godine.

Borbe su nastavljene, pobedom na Ivaakovcu, Mišaru, Beligradu, a Beograd je opsednut 1805. godine i predao se grad u belu nedelju 1807. godine. Kroz dalje borbe na Stubiku, Malajnici

i Varvarinu, do 1812. godine Srbija je cela oslobođena i uspostavljena srpska vlast.

Nesretne 1813. godine poraz naše vojske na Drini došao je iznenada, a kad puče glas da je i Karadjordje sa vojvodama napustio Srbiju 21. septembra i prešao u Zemun, a besni Huršid paša sa brзом konjicom od Niša stavlja pođ nođ i staro i mlado, u narodu nastaje strahovita panika i beđanija, da se sve živo razbeđalo preko Save i Dunava, a što nije moglo, skonilo se u šume po zbegovima da spase glave.

Okolna sela i Beograd ostali su pusti, pa je ljudi nastao sam tri dana lutao pustim ulicama Beograda. Huršid se usudio tek 23. septembra da udje u Beograd bez ispaljene puške i slavio veliku pobjedu.

Besni Huršid dozvolio je Turcima da razaraju, ruše, pale, kolju i iskaljuju bez i mrđnju prema nepokorenoj raji, bez milosti. Osvetnički bez trajao je oko 20 dana, pa uvidja da je pobedio Karadjordja i dobio Beograd, ali izgubio narod. Zima se bliđi, vojsci treba hrane i ogreva, a to mođe samo raja da spremi.

Zbog svojih potreba oprezni Huršid daje amnestiju 19.X 1813. godine. Pohapšene pušta kućama, a za ostalim knezovima i sveštenicima potvrđjuje zvanja. Serćemu šalje u narod da uverava u oproštaj, a izbeglice iz Srema i zbegova poziva da se vrata i produđe život u miru. I prilično uspeva. Već u aprilu 1814. godine vratilo se iz Srema oko 30.000 naroda, sa 15.000 grla sitne stoke.

Tek što se napaćene izbeglice vratiše na ognjište, u Srbiji se pojavi kuga, desetkuje narod, a sela smanji na 5-10 kuća.

Posle svih stradanja, ratova, osvete, beđanije, kuge i gladi, došla je neuspela Hadži-Prodanova buna, koju Sulejman paša krvavo uguši. Turci hvataju Srbe zatvaraju u beogradsku tvrđjavu, pa svaki dan po 50 nabijaju na kolac pred kapijama grada. Sa ovim su samo dolili ulje na vatru.

Na skupštini u Takovu 1815. godine narod izabra Miloša za vodju drugog ustanka i opet zakoraći u borbu da se spasava.

Tursi podju od Beograda da uguše bunu, ali posle nekoliko sjajnih pobjeda kod Paleđa, Ljubića, Požarevca i na Dublju, a zatim i povoljnih uslova sa strane, kada je Ruski poslanik

upitao Sultana kakav je rat sa Srbima i da je suprotan Bukureštanskom miru i Miloševa snalazljivosti, sporazumeli su se vezir Marša i Ali Paša i Miloš:

Da Turci ostanu u gradovima i da se ne mešaju, a Srbi da kupe i prodaju danak, Srbi da ostanu pod oružjem dok se ne donese ferman od Sultana da je Srbima oprošteno. Iz Bosne da ne ulaze Turci.

Sporazum je koristio i Srbima i Turcima. Srbi su želeli slobodu i mir, a Turci da ubiraju danak i da izveste Sultana da je Srbija umirena i pokorena raja.

Knez Miloš će dalje uneti da skući tursku vlast, a svoju da proširi. Već 1830. godine Miloš postaje nasledni srpski vladar, a njegov sin knjaz Mihailo 6. aprila 1867. godine prima na Kalemegdanu ključeve od grada Beograda, Smedereva i Šapca i na zelenku konju ulazi u tvrđjavu sa srpskom zastavom i ističe je na gradskom bedemu. Narod oduševljen, sa suzama radosnicama dugo je se veselio po gradu.

Beograd je tada imao sem tvrđjave još dva predgradja i dva sela.

Tursko predgradje od Vasine ulice ka Dunavu zvalo se Dorćol (Zorek) a srpsko predgradje od Vasine ulice ka Savi, oko Saborne crkve, zvalo se Srpska varoš (Bukurešt mala).

Sela su Palilula, spahiluk vezirov i Sava mala Milošev spahilul. Obe su ubirali desetak svaki za sebe.

Pijaca robova u Beogradu - i u vreme knjaza Miloša Turci su imali pijacu robova u Beogradu. Bilo je uobičajeno da Srbi Beogradjani ukradu ili otkupe robove od Turaka, pa ih izvedu iz Beograda van turskog domašaja u slobodu i opreme ih da idu gde žele.

I Turci su medju sobno krali jedni drugima roblje, pa ih odvodili dalje i prodavali.

Poznat je slučaj, da je knjaz Miloš kupio od Turaka mlado Grče za 1.000 groša, pa ga opremio i omogućio mu da ide gde želi. Drugi slučaj je sa robinjom Grkinjom, koju su Turci doveli iz Grčke i prodavali na beogradskoj pijaci. Srbi je ukradu i sakriju u selo Ostružnicu, ali Turci doznaju i naprave spor od toga, pa knjaz Miloš da utiša, otkupi je za 700 groša i otpremi je u slobodu. Bilo je i mnogo drugih slučajeva.

U Americi ropstvo je ukinuto tek 1860. godine.

Ovi događaji iz bliske prošlosti nezamislivi su za današnje generacije, ali navode na razmišljanje o surovoj prošlosti i neizvesnoj budućnosti.

Pod knjazom Milošem naselja su ustaljena, naseljavanje je završeno, oružje odloženo i nastaju blagotvorne prilike za život. Privreda je u procvatu, nastaje narodno bogaćenje, a najbogatiji je u Srbiji knjaz Miloš. On može da pošalje za poklon Sultanu 300 volova koji se u čoporima teraju iz Srbije za Carigrad, naravno uvek sa ciljem da izvuče neku povlasticu za Srbiju i dinastiju Obrenovića. I uspeva.

Sultanovim Hatišerifom od 1830. godine Miloš dobija nasledno pravo i zasniva dinastiju Obrenovića, a 1833. godine Srbiji se pripaja šesnaest nahija: Kruševačka, Gurgusovačka, Onorečka, Banjska, Krajinska i Deligradska koje je Karadjordje osvojio u prvom ustanku. Uvodi novu administrativnu podelu Srbije 1834. godine pa umesto knežina zavodi kapetanije, a ukida nahije i uvodi okruge. Sretenjskim ustavom 1835. godine verifikuje se podela Srbije na opštine, srezove i okruge koja ostaje sve do II svetskog rata.

Bogatiji Srbi počinju da izvoze stoku, stižu da Beča i Budimpešte, mešaju se sa civilizovanim svetom i stiču izvesnu kulturu, koju donose u zemlju i stvaraju prosvećeniji sloj u narodu. U mnogome su doprineli stvaranju savremene države, ali zasluga je knjaza Miloša što je Srbija bez barona, grofova i begova, u to vreme najsavremenija država u Evropi.

Hteli su ovi bogatiji izvoznici (zvani svinjarski trgovci) i ujedno na visokim državnim poslovima, po ugledu na Švabe i Turke da imaju i oni titule, pa su se čak požalili knezu.

"Gospodaru mi kad idemo u inostranstvo i upoznajemo se službeno i poslovno sa ljudima, oni se pretstavljaju sa titulom grofa i barona ili bega, a mi samo svinjarski trgovci, pa nas ismejavaju. I u narodu bi nam porastao ugled pa bi narod bolje slušao. Zato te molimo da i ti nama podariš neke titule".

Može, može rekao je knez Miloš. Ti budi šarov, ti tundov i tako redom eto vam titule. Pa im podvikne da se narod borio i ginuo da zbaci se ledja dušmane, age i begove, te titule pa sad vi da mu se natovarite na grbaču, po duši vas vašoj - napolje.

Tako je Srbija postala država bez titula ravnopravnih građana u to vreme jedina u Evropi.

- o - o -

Kao što se vidi iz navedenih istorijskih događaja okolina je uvek bila naseljena, kad gušće kad redje, ali ne uvek sa istim stanovništvom i selima na istom mestu. Tokom vremena često je pustošena i ostajala bez stanovnika i naselja, pa čim su prilike dozvoljavale, opet je obnavljana i naseljavana.

Česte promene zavojevača, uvek su praćene razaranjem i spaljivanjem sela, raseljavanjem, ubijanjem i bežanijom stanovnika, a zatim dovodjenje svojih sunarodnika da ih nasele, radi čega je okolina mnogo puta ostajala pusta, bez stanovnika i često menjala naseljenike.

Vekovima su trajale ovake nesreće, pa nije čudo što su sela ostala bez podataka i narodnih predanja o svom postanku.

DANAŠNJA SELA

Sva današnja sela okoline Beograda sa današnjim stanovništvom, svrstavaju se u dve grupe - starija i nova sela.

Starija sela - kada su zasnovana, nema tačnih podataka, ali iz iznetih istorijskih događaja vidi se.

Princ Evgenije Savonski 1717. godine pri opsadi Beograda, zatečeno stanovništvo grada i okoline preselio je u Petrovaradin, Kada je zauzeo Beograd i Srbiju zatekao je pustoš, a okolina Beograda u tom pogledu najgore stoji bez stanovnika. Da je obnovi dovodi 500 nemačkih porodica i naseljava ih u okolnim selima, a kad su izgubili Beograd 1739. godine nemačke porodice beže u Nemačku i nema traga da je ko ostao. Što znači da je okolina Beograda opet stala opustošena.

Medjutim, za vreme Kočine krajine 1789. godine pominju se sela okoline i može se reći, da su sva današnja sela i tada postojala sem nekoliko novih sela.

Upoređenjem ova dva istorijska događaja, nameće se zaključak da su starija sela zasnovana u periodu od 50 godina, između 1739. kad su Nemci napustili okolinu i Kočine krajine 1789. godine kada su već pominju današnja sela okoline Beograda. Beli

Potok spada u stariju grupu sela, što znači da je iz XVIII veka.

Nova sela- zasnovana su pod knjazom Milošem u vreme naseljavanja i uredjenja sela. U nova sela spadaju današnja sela: Rakovica, Jajinci, Banjica, Mali i Veliki Mokri Lug i tadašnje selo Palilula.

U prvom ustanku stanovnici Niša, Pirota i Leskovca prenosili su Karadjordju oružje i municiju u zatvorenom bakarnom posudju (kazani za pečenje rakije i dr) koje su prodavali u Srbiji, pa su učestvovali i u boju na Deligrad. Posle toga nisu smeli da se vrate u svoja mesta koja su još pod Turcima, pa ih Karadjordje naseli u selo Topčider.

Knez Miloš prilikom uredjenja sela, raselio je selo Topčider i odredio im mesta za naselja gde se i sada nalaze današnja sela Rakovica, Jajinci, Banjica i Mali i Veliki Mokri Lug i tada selo Palilula, a sada uži centar Beograda.

Library of Faculty of Mathematics - University of Belgrade

BEOGRAD I OKOLINA
Izletnička Karta
Razmer 1:100000

PORUČAJE STANOVNIKA

Seobe (migracije)

Seobe se kreću uglavnom iz pasivnih krajeva u plodne oblasti Srbije. Migracije se javljaju kao posledice ekonomskih prilika, turskih zuluma i naših buna i ratova u I i II ustanku sa Turcima. Ova pomeranja karakterišu XVIII i XIX vek. Po Ovičiću glavne migracione struje su Dinarska, Kosovsko-Metohijska i Vardarska.

Dinarska. - Kreće iz oblasti Crne Gore i Crnogorske Hercegovine, pa preko Peštera i Sjenice naseljava Šumadiju. Sporedni krak, idući niz Drinu, skrenuo je u Bosnu.

Kosovsko-Metohijska. - Zahvata stanovništvo iz cele oblasti između Skadra i Kopaonika. Njena matica kreće sredinom Moravske Srbije i naseljava Župu, Levač, Resavu, prelazi u sliv Timoka i zalazi u Sopske oblasti. Drugim krakom naseljava južno Moravsko kotline i Niško polje.

Vardarska. - Zahvata stanovništvo Vardarskog sliva i Srbe iz Albanije. Matica kreće Vardarsko-Moravskom dolinom i stiže do Smedereva i Beograda.

Starinci Srbije, zahvaćeni Kosovsko-Metohijskom strujom sa delom doseljenika, u više mahova prelaze Savu i Dunav, razlivaju se po Panonskoj niziji i naseljavaju Banat, Bačku, Baranju, Srem i dopiru čak u zapadnu Slavoniju.

UZROCI ISELJAVANJA

Prema prilikama u oblastima koje napuštaju, uzroci su različiti:

Zulumi i lična nesigurnost u krajevima pod Turcima.

Da zametnu trag zbog ubistva Turaka i hajdučije, stizali su iz svih naših krajeva pod Turcima.

Prirodno iseljavanje zbog razlike broja stanovnika i izvora ishrane, a uzastopne sušne i neredne godine samo su ubrzavale iselenje.

Plodna i nenaseljena zemlja u Srbiji, koju dobijaju u svojini, privlačila je doseljenike.

Znamenite ličnosti i događaji u Srbiji, Karadjordje i I ustanak i Miloš i II ustanak, magično su privlačili naš narod iz svih krajeva pod Turcima. Uz to sa druge strane Save i

Dunava opet su Srbi, sa te strane nema opasnosti, a trgovina sa njima ekonomski je veoma unosna. pa je i to mamilo doseljenike.

Iz preka dolazili su uglavnom zanatlije, pa se ožene i ostanu u Srbiji. Zastupljeni su po svima selima Šumadije.

Kao što se vidi sela u okolini Beograda naseljena su mešanim stanovništvom uglavnom doseljenicima iz svih naših krajeva pod Turcima, pa i Beli Potok o čemu govore i nadimci pojedinih familija u selu.

NADIMAK FAMILIJA

Nadimak je nastao kao izraz razlike etnografskih i geografskih celina, Javlja se dvojako, prema susednim narodima, ili prema ostalima starog zavičaja. I ako su svi Srbi, domerodci nazivaju obično nadimkom novog naseljenika.

Prema susednim narodima, odomaćeni su nadimci familija:

Bugari - za sve došljake iz jugoistočne Srbije,

Cincari - iz Makedonije,

Arnauti - iz oblasti prema Albaniji,

Rvati - iz Like i Slavonije

Bvabe ili Bojke - za sve iz preka

Po oblastima

Prema oblastima odakle su doseljeni, rase nadimke:

Bošnjaci - iz Bosne i Hercegovine.

Sandžaklije - iz Sandžaka i Crne Gore.

Ere - iz Užičkog kraja.

Vlasi - sa Morave i Homolja.

Lale i Banaćani - iz Banata.

Take dobijeni nadimci, prenose se s kolena na koleno potomaka, kao obeležje porekla familije.

Porođični život

Porodica je spontana osnovna ljudska zajednica, u kojoj se redjaju i uzgajaju deca do zrelosti, a posle im se pomaže da zasnuju svoju porodicu. Prema broju kolena sredostva koji zajedno žive i rade imena uže individualne porodice u kojima žive roditelji sa decom i porodične zadruge.

Porodične zadruge - to su zajednice krvnog srodstva, koji žive i rade na zajedničkom imanju. Nastajale su spontano

uvećanjen porodica bez dece. Zadruga je nosilac svojine, a članovi imaju kao svojina pokretne stvari za ličnu upotrebu (posteljina i odoću).

Od davnina bilo ih je po selima u svim našim krajevima, a odlika im je osobita pitomost, čvrsta organizacija i visoki patrijahalni moral. Prodoranjem kapitalizma u selo tokom XIX veka, brzo su iščezavale.

U Belom Potoku neke su se zadržale do I svetskog rata veličine i do dvadeset članova, kao što su Kopljarci, Tomići, Cecići, Dimitrijevići i Janjići.

Starešina zadruga je obično otac, a ostali su radna snaga. On upravlja zadrugom i u dogovoru sa najstarijim članovima, određuje zadatke za sutradaj. Muškarce raspoređuju za rabadžije i stočare na duži period, a ostale po danima na rad u polju. Žene raspoređuje domaćica za peduše u kući i stanare kod stoke na nedelju dana, a ostale za rad u polju sa muškarcima. Deca su obično čobani (i muška i ženska). Svi se poslovi obavljaju uz pesmu. Peva se u kući, na ngivi, za stokom čobani i putajući na putu. Svuda se čuje pesma. Zajednička je ishrana a stanovanje je po ušim porodicama u zasebnim prostorijama. U slučaju nemoći oca, ili neuspaha zadruga, braća biraju između sebe sposoban i moralno jaku ličnost za starešinu, ili se zadruga deli. Danas ih u tradicionalnom obliku i sastavu više nema u selu. Zamenila ih je uža porodica - roditelji sa decom.

Prvo srodstvo u porodici - proteže se u napred do sedmog kolena i po običaju ne sklapaju brak međusobom. Srodstvo u nazad pamti se do čukundede, pa dalje pada u zaborav, sem ako su znamenite ličnosti i služe kao ponos porodičnog lozi. Srednički odnosi u selu i danas su na čvrstoj moralnoj osnovi i tu se ne greši. Radosknavljenje snatna se u narodu za najveću sramotu i osudu, koja se i na potomke prenosi, a po zakonu je kažnjiva. Ovde su uvek majke prisutne, da na vreme ukažu pravi put deci.

Žena u porodici - do II svetskog rata je podređena i zavisi od muža jer samo on stvara sredstva za život. Ona brine o deci i kući. Stara se o kulturni stanovanja, ishrane i odoće cele porodice, o uzgoju i vaspitanju dece i obavlja sve poslove u vezi s tim. Muž stvara dohodak i obavlja spoljne muške poslove.

Međjutim, od kad je žena ravnopravna i u službi pod platom, postala je nezavisna od muža, pa je i podela rada u porodici sporazumna i ravnomerna. Naravno napredak tehnike umnogome je olakšao i uprostio sve poslove u domaćinstvu i zbrisao podelu poslova na ženske i muške, Ipak, žena je i dalje stub kuće, i uvek je prisutna u životu svoje dece pa i kad biraju životnog saputnika.

Kriterijum za izbor bračnog druga - Utvrđen je životnim iskustvom. Obraća se pažnja na zdravlje, moral, estetski izgled i karakterne osobine ne samo mladih nego i njihovih familija, kao na imovno stanje. U stvari, dok još izrasta ta generacija roditelji posmatraju i merkaju snaju ili zeta, pa kad dodje na red ženidba i udaja, već je uži izbor izvršen, pa u tom okviru mladi sami biraju životnog saputnika. Ovaj način izbora proveren kroz život, daje čvrstu osnovu za razvoj i sreću nove porodice. U slučaju kad se mladi sami na prvi pogled zagledaju (zaljube) roditelji najčešće ne kvare, jer znaju da bi mladi krenuli na željenom stranputicom. Ovi brakovi pod realnom težinom života, skloni su iznenadjenju, a narod je za njih rekao - beda na vrata a ljubav kroz prozor.

Način sklapanja braka - Po ustaljenom je običaju provodažija prethodno proveri mišljenje devojačkih roditelja, pa momak sa roditeljima i užom rodbinom, u devojačkoj kući prosi devojku. Po zajedničkoj izjavi mladih da žele brak, roditelji daju blagoslov i ugovaraju dan svadbe. Dešava se da po dogovoru mladih, momak odvede devojku iz kola sa vašara, bez proševine. U tom slučaju roditelji momka zvanično idu na mirenje prijatelju u kuću. Obično prijatelji se pomire izljube i daju deci blagoslov, pa uz gozbu ugovaraju svadbu.

Razvod braka - Do drugog svetskog rata je retkost, verovatno zbog zavisnosti žene od muža, a i razvod se teže dobijao. Posle rata žena je sa svojom platom ravnopravna i nezavisna od muža, a razvod se lako dobija, pa je i mnogo više razvedenih brakova.

Staračka domaćinstva - U selu su retkost. Sredstva za život su sa imanja, a roditeljsko ognjište drži decu na okupu i

kad se ožene. Na imanju rade i žive zajedno do kraja života. Posle drugog svetskog rata nagli razvoj industrije i saobraćaja pružio je nove izvore za egzistenciju i zaposlio omladinu sela u gradu, ali s obzirom na blizinu Beograda deca ostaju i dalje u roditeljskoj kući koju nasledjuju, pa ni u ovom slučaju nema staračkih domaćinstava kod nas u selu.

U selima daljim od gradova, kad deca ne mogu da stanuju sa roditeljima, ostavljaju ih da žive sami u staračkom domaćinstvu.

Zavičajna obeležja

Doseljenici nose obeležja oblasti odakle su došli. Te razlike zapažaju se u govoru, nošnji, običajima pa čak i fizionomiji da liče na stanovnike na stanovnike starog zavičaja.

Govor - se razlikuje u akcentu i dijalektu. Neki izgovaraju kratko, a neki otognuto pojedine reči u razgovoru. Jedni kažu belo a drugi bijelo, ali u konverzaciji to se ne zapaža i ne smeta.

Narodna nošnja

Doseljenička narodna nošaja nosi obeležje starog kraja odakle su došli i gde je stvorena.

Stara sela - imaju ujednačenu mušku i žensku nošnju koja se održala i do današnjih dana.

Muška nošaja - zimi nosi odclo-gunj, gunjić i čakšire od sukna, a opasani kanicama (pojasom). Na nogama vežene čarape i opanci sa kajišima zavijenim oko nože do veza čarapa. Na glavi je šubara ili šajkača. Leti se ide u košuljama, opasan kanicama, na leđjima je gunjić a na glavi slameni šešir ručno ispletan. Momci za svečane prilike nose anteriju od plave ili zelene fine čoje, izvezene gajtenima. Ovu odeću izrađivali su abadžije, kojih je uvek bilo po jedan u selu.

Ženska nošnja - u nekoliko se razlikuje za udato žene i devojke.

Žene - dele kosu na sredini glave, a na glavi imaju "kondju" za koju se pričvrsti marama niz leđja, a "kumaš" ispod brade povijen do kondje, košulja je bola dugačka i izvezena.

Leti preko ledja obučeno je prsluče srmom izvezeno, a zimi kožuče ukrašeno vezom i ogledalcima, a preko svega rekla. Suknja je od vune izatkana u raznim bojama u vidu pruga i navezena, pa se prikači za bedra, da se vidi i vez na košulji. Kocelje su takodje izatkane od vune u raznim bojama i slikavito izvezene. Na nogama su ručno ispletene i izvezene vunene čarape i opanci šiljčići sa kajišima oko nogu.

Devoje - češljaju se razdeljkom sa strane glave, a kosu opletu u devojačke kike (široke) pa ih ukrase svetovima i obično idu gologlave, a zimi povezane maramom. Odeća je ista kao i kod žena samo raskošnija od finijeg materijala i slikovitije ukrašena.

Danas narodna nošnja ustupa mesto fabričkoj konfekciji kao jeftinijoj i praktičnijoj, naročito zbog upotrebe sintetičkih materijala. Ali, majke čuvaju svojim ćerkama po jedan komplet narodne nošnje kao retkost i uspomenu, koju oblače pri svetkovinama, radi čuvanja tradicije. Kao što se vidi žene bolje čuvaju tradiciju i narodna predanja i ne odriču ih se lako.

Sada je oblačenje po ugledu na grad, ali od grada poprimaju najgori manir koji ruši najlepše u običajima sela. Srećom stižu mlade školovane generacije i unose kulturu u život cele porodice.

Folklor igara i pesama

Folklor je deo narodnih umotvorina i tradicija, izražen kroz narodnu nošnju, igre, pesmu i drugo. Bogata i raznobojna narodna nošnja, raznoliki zvuci muzike, narodna kola i pesme sa polja sve zajedno ostavlja snažan utisak.

Narodna nošnja živopisna i slikovita, uradjena ručnim radom u narodnim šarama i vezu, izraz je narodnog smisla za lepotu i vedrinu, a ujedno i obeležje kraja u kojem je stvorena.

Narodno kolo izaziva razdraganosti i životnu snagu mladosti. Momci i devojke hvataju se za ruke, kolovodja vodi kolo, izvija i prepliće, kod svih noge pocupkaju po taktu muzike, a kolo se vije i talasa kao vihorom zahvaćeno. Kod nas u selu igraju se kola sa nazivom "moravac, kolubarac, vranjanka, valjevka, četvorka, sitna, krivka i druge. U poslednje vreme u selu kao da narodno kolo potiskuju okretne igre, razni roken-rolovi i druga

NARODNA NOŠNJA
U
BELOM POTOKU

pojedinačna zamlaćivanja. Uzrok je verovatno uticaj gradskog pomodarstva i skućenog prostora u salama za igranke.

Narodne pesme iskazuju životnu istinu i životne ideale. Motivi su iz narodnog života protkani radošću i ljubavlju, tugom, kletvom i praštanjem, iskazano kroz tanana osećanja. Nove zabavne melodije uporno se probijaju, omladina ih prima i rado sluša, ali nemaju dubljeg korena i prolazno su kao i moda.

Folklorni izvođači (pevači i igrači) pokazuju svoju veštinu i ujedno čuvaju od zaborava narodno stvaralaštvo i kulturu.

NARODNI OBİČAJI

To su nužne ljudske potrebe nastale iz narodnog života, da označe postupak i red zbivanja u porodičnim događajima i međusobnom ophodjenju. Narodne običaje imamo:

Verske - badnjak, uskršnja jaja, crkvene poslove (zavetine) i drugo. Badnje veče je najlepši porodični običaj koji simbolizuje Hristovo rođenje i proslavlja se u krugu porodice po ustaljenom narodnom običaju i redu. Za Badnje veče spremaju se badnjaci, mese od hleba simboli i uobičajena jela za večeru. Badnjaci dva mlada hrastova stubića (granica i cer) koji se u toku dana otseku u lugu, donesu kući i naslone uz zid do vrata. Simboli se mese od testa u vidu ajive za domaćina, volovi u jarmu za odraslu momčad, ovce za čobane, kike za žensku decu i šake na prsima za malu dečicu. Jela su ustaljena - posan prebranac pasulj i razno voće crasi, suve šljive, jabuke, smokve i obavezno med. Uveče kada se poslovi namire, svi članovi povlače se u kuću i počinje Badnje veče. Badnjak unosi jedno od dece i čestita - dobro veče čestitam vam Badnje veče i želim zdravlja, berićetnu godinu i puno jaganjaca u toru. Domaćin ga dočekuje posipa žitom iz sita i otpozdravlja - živ bio i veliki porastao. Prima Badnjak i nalaže ga na vatru. Domaćica uzima džak sa slamom posipa je po kući i kvoca a dečica držeći je za suknju i jedno za drugo idu za njom i pijuću. Zatim se postavlja večera na vreći sa slamom na podu. Iznosi se sve spremljeno. Domaćin pali svećicu, okadi večeru i sve prisutne i očita očenaš, a zatim svi zajedno otpevaju Božićni tropar. Mladji prilaze i ljube ruku roditeljima, a

ovi ih blagosiljaju na - živ bio i veliki porastao. Seda se oko trpeze i počinje večera. Bacaju se prvo četiri oraha u četiri čoška, pa domaćin nazdravlja piće i svaki okusi. Lome se simboli i počinje sa pasuljom, a zatim voće po redu i na kraju orasi sa medom. Sofra se ne diže prvi i drugi dan Božića, ne čisti se prostorija, niti se iznosi djubre. Niko nikog ne sme da udari, niti da se svadja, jer će tako cele godine da mu se dogadja.

Društvene - gostoprimstvo, pobratimstvo, poštovanje starijih i vašani kao što je na Avali. Gostoprimstvo je najlepša osobina narodnog karaktera, što se vidi iz ovih narodnih izreka - žedne napoj i gladna nahrani. Ko prosi da krunu nosi, podaj mu. Ajde da jedemo - poziva se i danas kad neko u toku ručka i večere naidje. Međutim, pod uticajem opštih kretanja u savremeno doba, običaji zadržavaju tradicionalnu osnovu, ali se osavremenjavaju i prožimaju inovacijama. Poštovanje starijih u porodici i u društvu, unosi osobinu pitomost i moral medju odnose. U porodici se zna mesto domaćina i gosta za stolom, a roditelja pri rastanku na duže ispraćaju i ljube u ruku. U društvu mladji pozdravljaju starije, ustupaju im mesto da sednu, propuštaju ih prvi da pridju i pomažu u neprilici. Stariji se trude, da iskustvom i savetom poštede mladje od mnogih stranputica u životu, koje su obično nevidljive za mlade. A ne koristiti tudje iskustvo, znači pronalaziti nešto što je već pronadjeno.

Porodične - svadba, slava i sahrana. Običaji su naročito ustaljeni i izraženi na slavi, svadbi i sahrani, pa ih treba zabeležiti jer se gube. Progres stvara nove uslove i odnose u životu i društvu i nezadrživo menja sve pa i narodne običaje.

Svadba

To je svečani čin zasnivanja nove porodice, kao spontane osnovne životne zajednice. Ujedno je najradosniji porodični dogadjaj, na koga se čeka po dvadeset i više godine i proslavlja se bučnim veseljem, koje se pretvara u nagonski zanos oduševljenja i porodične sreće. I svadba ima zvanični i običajni deo.

Zvanični deo - počinje odlaskom mladenaca i svadbene povorke na venčanje. Prvo se ide kod matičara a ko želi i u crkvu, pa zatim po obavljenom venčanju povratak kući, ali drugim sokakon,

CRKVENA SLAVA-MIRONOVNICE

VENČANJE U CRKVI

PORODIČNA PROSLAVA MIRONOVNICA

PORODIČNO VEČERJE

OBİČAJI U SELU

SKUPLJANJE KOROŠAKA VOJVODA-DRUGI DAN SVADBE

uz muziku, pesmu, podvriskivanje i povremeno razbijanje flaša. Na ovaj način ujedno se pred selom i obnaroduje ovaj brak.

Običajni deo - počinje sa ulaskom mladenaca u svatove u avliju, uz simbolično strepljenje nišana na jarbolu nataknutom na kapiji. Zatim bacanjem sita na krov kuće, pa kad padne omladina ga izgazi u param-parčad, a zatim ulazak u kuću preko korita sa vođom, u koga se bacaju metalni novčići. Najzad kradja mladinih papuča, na koje se jako pazi i dr.

Ručak počinje sa kumom i starim svatom na čelu sofre, a dalje se redjaju zvanice po srodstvu, jer po običaju svakome se zna mesto na svadbi. Zveka tanjira i kašika sliva se sa muzikom u prijatnu melodiju, koja budi životnu radost. Pri kraju ručka veselje uzima maha. Muzika počev od kuma i starog svata, svirkom i pesmom ukazuje pažnju redom gostima i budi raspoloženje, a oni uzvraćaju bakšišom. Razdraganost i veselost raste, pa prelazi u oduševljenje i time počinje zajedničko veselje. Svi pevaju, pocupkuju i uzvikuju.

Na redu je omladina. Muzika zasniva kolo, omladina se hvata, razvija ga snagom mladosti, silovito i pohese kao vihor, a noge pocupkuju i propliću umetnički, kao da se veze narodni vez. U zanosi sa probudjenim iskonskim nagonima, svi su kao na krilima. Kolo kao vihorom zahvaćeno izvija se i leti po avliji. Tako će trajati do zore, naizmenično igra i pesma.

Drugi dan je darovina. Mlada daruje svatove, pa zatim svatovi nju i mladoženju. Darovi se javno prikazuju šta je ko od rodbine dao. Ovim običajem napuni se kuća mladenaca svim i svačim. Naravno to će oni kroz običaj i veselje dočnije u toku života, svakome uzvratiti. Za ovim je ručak, pa se nastavlja veselje bučnije i silovitije do kasno u noć, dok snaga ne izda.

Na kraju veselja kum igra šareno kolo, u koje se hvataju i stari i mladi, a po završetku kola, ispraćaj kuma sa muzikom do kapije, gde na rastanku ispija poslednju čašu vina i razbija je o direk kapije u param parčad. Sa ovim se i svadba završava.

Treći dan domaći sa svadbenom poslugom dovršavaju veselje. sa ručkom uz muziku i igru mlađjih ali sa kraćim trajanjem.

SLAVA (KRSNO IME)

Slava je nasledje paganskih predaka - mnogobošci, utkana u veru kao porodično slavlje. Interesantno je napomenuti, da od svih pravoslavnih nacija, slavu imaju samo Srbi (i Lužički), Svetkovina slave ima religiozni i običajni deo.

Religiozni - obavlja se pre podne. U crkvi je rezanje kolača i osvećenje panaije, a kod kuće dizanje u slavu - paljenje slavske sveće i kadjenje ikone i prisutnih. Vino sipano u čaše uzimaju svi prisutni, krste se, domaćin izgovara molitvu u slavu sveca koga slavi i erkne se vino tri puta.

Običajni deo - u selu je običaj da samo pozvane zvanice dolaze na slavu. Oko podne neko od mladjih sa čuturicom zove zvanice od kuće do kuće, i uz ponudu čiture domaćinu da nazdravi kaže - dodjite na slavu, a zvanica odgovara - doći ćemo ili ne možemo.

U uobičajeno vreme zvanice stižu, čestitaju slavu i predaju jabuku kao dar domaćinu, pa sedaju za pripremljen sto. Običaj je odredio i mesto za stolom gostima - ljudi po starini sedaju na čelo stola, pa redom, a žene produžuju dalje do kraja stola.

Posluživanje zvanica kako stižu počinje panaijom, pa šećer i vodu, a zatim kafa i hladna rakija do dolaska većine gostiju. Onda počinje slavski ručak. Služe se jela - supa, iz supe meso sa renom slavski kupus sa mesom i slaninom, pečenje sa renom i salatom i najzad kolači. Piće se služi - rakija do pečenja, a posle vino ili pivo po želji gostiju.

Gostinsko ponašanje je u početku odmereno i ozbiljno a teme razgovora iz porodičnog života o vremenu i berićetu u polju. Za vreme ručka malo se govori i svako pazi da se ne obruka nekom nasmotrenošću. U toku ručka domaćin ne seda, gologlav služi, redom nudi goste i povremeno nazdravi dobrodošlicu rečima: "Dobro došli gosti". Dižem ovu čašu u slavu sveca da u zdravlju dugo godina slavimo i u veselju se dočekujemo. Ispimo je u zdravlje naših porodica i berićetne godine - Bože daj. Služite i neka vam je prijatno". Svi se kucaju punim čašama i ispijaju. Raspoloženje raste, a ručak se nastavlja. Pri kraju ručka, uz piće nastaju zdravice domaćinu. Rečitiji gosti nazdravljaju: "Sretna ti slava

domaćine. Dugo godina slavio i u veselju goste dočekivao. U kući ti zdravlje i sloga u avliji dočja radost i pesma. U toru prinovak a u polju berićetno. Iz njiva pod teretom kola škripala, a na volovina modenice bružale - Bože daj". Svi prihvataju - "Daj Bože" ustaju kucaju se i ispijaju čaše.

Zatim počinju slavske pesme, kad pijemo zašto ne pevamo - pa redom. Glasovitiji pevači medju gostima natpevaju se a ostali ih prate. Ubacuju se pošalice, pričaju se zgode i nezgode iz života i narodne umotvorine i tako u veselju do kasno u noć. Običaj je i tu dao granicu. Kad raspoloženje počne da malaksava, neke od starijih gostiju pokrene da se ide. Domaćicu pohvaljuju za uspehu gozbu, da domaćinu zahvaljuju na dočeku i ukazanoj počasti, sa željom da mu se vrati poseta o njegovoj slavi. I ostali gosti u kratkom razmaku oprostose se i razidju i sa time je završena slava. Sutra dan sa bližom rodbinom i prijateljima, dovrši se preostalo jelo i piće.

Slave su rasporedjene uglavnom od Mitrov do Djurdjevog dana, pa se zina provodi u slavskim gozbama, razgovorima, pesmi i veselju, što stvara duševno zadovoljstvo i životnu radost.

SAHRANE

To je običajni postupak sa umrlim članom porodice (familije) pri pogrebu. Po običaju pokojnik je u kovčegu na stolu u ispražnjennoj sobi za taj dan. Rodbina i poznanici odaju mu poslednju poštu, paljenjem sveće i stavljanjem cveća na odar. U poslednje vreme stavljaју mu i novac na grudi. Ovo je novo, ali velika pomoć u nevlji i troškovima sahrane. Izbegnuto je običaj da ljube mrtvaca, ukrštanjem sveće na čelu pokojnika, pa je tek pale na određenom mestu za sveće.

Pri izlasku iz sobe, svaki je poslužen šećerom sa vodom, kafom i rakijom. U dvorištu su improvizovana sedišta. Ljudi i žene sede po grupama i razgovaraju, a flaše sa rakijom i pivom dodaju se iz ruke u ruku i narod se služi.

Sveštenik počinje opelo pred kućom, a zatim sa kovčegom kreće cela pogrebaa povorka u crkvu, gde se dovršava opelo, a odatle na groblje i prisustvuju sahrani pokojnika.

Porodica umrlog spremila je ručak (daću) za sve prisutne na pogrebu. U dvorištu sastavljeni su stolovi, služi se

piće i iznose se jela. Veličina sofre zavisi od broja učesnika, ali se obavezno postavlja tri puta.

Sutradan porodica sa najbližom rodbinom izlazi na pojutricu na grob pokojnika. Dalje svake subote, za celu godinu dana, porodica izlazi na groblje. Daću izdaje za četrdeset dana, šest meseci, godinu i tri godine, pozivajući rodbinu i komšije na ručak (daću) kod kuće.

Sa ovim se završavaju običajne obaveze prema pokojniku a dalje se nastavlja i dalje običaj kao i prema svim umrlim pretcima, na zadušnice i pobusani ponedeljnik.

Za građane bez vere, običaj je u svemu isti samo bez verskog obreda.

SABOR NA AVALI

Sabori su društveni narodni običaji nastali kao zajednička potreba izželja za razonodom i veseljem.

Anegdota o nastanku sabora na Avali, vezana je za proricanje nekog vrača, koji je gatao u okolnim selima. Za Avalu je prorokao, da je u njoj zakopano blago i treba podići stenu, malo odgrnuti i uzeti ga, a na Avali biće crkva i slavi će Djurdjev dan.

Mnogi lakoverni proveli su dane na Avali, lupkajući po stenama u nameri da se lako obogate, a drugi iz radoznalosti šta ovi rade i dali je podignuta crkva, počeo sve više da dolaze na Avalu o Djurdjev danu.

Stizali su ne samo iz okolnih sela nego i Beograda, a omladina uvek orna za provod zaigra kolo, pa se vremenom pretvori u sabor na Avali.

Od tada na Djurdjev dan: Avala je puna sveta. Narod stiže poške i kolima, Avala se puni, bruji kao u košnici i postepeno se sve stavlja u pokret. Luna park poziva na atraktivnu razonodu decu sa majkama. Penušavo pivo i miris pečenja sa panja u hladovini šume privlači zreliji svet, a muzike svirkom i pesmom bude raspoloženje kod svih i mami u kolo omladinu.

Mojci i devojke hvataju se u kolo i razvijaju ga snagom razdragane mladosti, a noge kao da ne dodiruju zemlju propliću umetnički i štepuju kao da se veze narodni vez. Šarenilo narodne nošnje u kolu, daje sliku rascvetane bašte kao olujom zahva-

ćene. U zanosu svi su kao na krilima, a kolo kao vihorom poneto izvija se i leti po travi na proplanku, niže zidine grada proklete Jerine. I tako do mraka.

Vašar na Avali održavao se na Djurdjev danu sve do drugog svetskog rata; a posle na dan ustanka Srbije 7. jula svake godine.

ISPRAĆAJ U ARMIJU

Odlazak u vojsku od uvek je popularan događaj za mladiće, jer odbijeni su - škart.

Ranije ispraćaj je u krugu porodice, sa boljim ručkom, korisnim savetima i ispraćajem sa stvarima do zbornog mesta za komandu.

Vremenom se proširilo. Sada i rodbina uzima učešća, dolaze i drugovi vojnika, prijatelji i komšije i svi bučno učestvuju u veselju. Danas ispraćaj u armiju pravlja se kao i svadba, uz gozbu i muziku pod šatorom u avliji. Slavljenik sa muzikom dočekuje i pozdravlja goste, a oni ga darivaju u novcu da mu se nađe za džeparac u kadru, a bliža rodbina donosi vojniku i darove, pa čak i svim ukućanima, što prelazi u rasipništvo, besmislicu u nepotrebno izazivanje međusobnih troškova.

U toku ručka muzika stvara raspoloženje, a veseli gosti uz dobar bakšiš naručuju za svoju dušu pesme i u zanosu oduševljenja, postaju centar pažnje medju prisutnim gostima. Tako i drugi rade. Svi su zadovoljni domaćin, gosti i muzika, pa se veselje sa pesmom i igrom produžava do kasno u noć. Ostali seljani sa strane gledaju i tako u veselju učestvuju skoro celo selo.

Naravno troškovi su veliki, danas oko milion dinara, ali i primljeni pokloni u novcu i darovima prelaze tu sumu i još ostanu vojniku za džeparac u armiji.

U narodu se sve panti i vraća, pa će i porodica slavljenika svima uzvratiti darove kroz ispraćaj njihovog vojnika i učestvovati u njihovom porodičnom veselju.

Tako je ispraćaj u armiju uhvatio duboko korene u narodu i ušao u narodne običaje.

ZANIMANJE STANOVIKA

Selo je bilo uglavnom zemljoradničko, a uzgredno obav-
lja i sve drugo što donosi makar i male prihode. To je odlika
svih prigradskih sela.

Zemljoradnja - njive se obradjuju klasičnim orudjem
motikom, srpom i plugom sa stočnom zapregom, uz upotrebu stajskog
djubriva. Seje se uglavnom kukuruz i pšenica, a prinosi su skrom-
ni, oko 1.200 kilograma po hektaru. Međutim, u poslednje vreme
uvodi se savremen način obrade njiva, traktorom i kombajnom - uz
upotrebu agrotehničkih mera, pa su i prinosi uvećani tri-četiri
puta po hektaru, što je znatno uticalo na jačanje ekonomske moći
domaćinstava. Savremen način obrade, olakšava i ubrzava posao i
prerasta u industrijsku poljoprivredu.

Lucerka detelina zahvata u poslednje vreme dosta obra-
divog zemljišta. Pogodna je za ishranu stoke i leti i zimi, pa
odkako je nestalo ispaša (sve je razorano) detelina se troši u
velikim količinama.

Stočarstvo - selske utrine pružale su mogućnost za
razvijeno stočarstvo. Domaćinstva su gajila po manji čopor krup-
ne i stado sitne stoke, krdo svinja i lepo razvijeno živinarstvo
(piličari).

Na bunarićima su bili seoski svinjci. Svako domaćin-
stvo imalo je svoj svinjac i svoj čopor svinja. Niko ih nije ču-
vao ni leti ni zimi, a same se hranile širom u Avali i velikom
zabranu koga je bilo u izobilju. Same su se i prasile po instinktu
samo u svome svinjcu. Kad je zatrebalo prase ili ubojnica, gazda
ponese nešto kukuruza prospe u svinjac i dovabi svinje, pa izabe-
re šta mu treba. Kradje nije bilo. Ko nema dovoljno ja da upita
domaćina i da uzme šta mu treba.

Međutim, kada su utrine nestale, stočarstvo se svelo
na štalsko, na jednu do dve krave i poneku krmaču praščaru, ugla-
vnom za svoju potrebu. Sve se gajilo kod kuće u malom prostoru u
stočnom dvorištu.

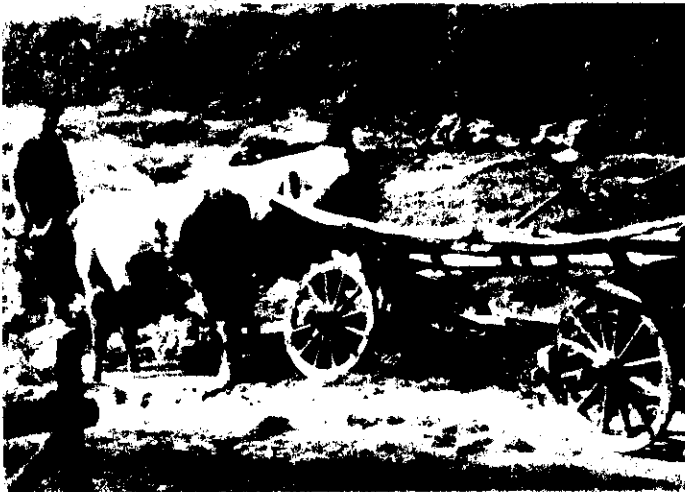
Mlekarstvo - počelo je kada se izgradio Avalski drum,
čime je skraćeno vreme odlaska za Beograd na jednu trećinu, a po
ravnom i ugodnom putu za zapregu je dovoljan jedan konjić. Lepo
se razvijalo i lepo prihode donosilo.

VRŠIDBA SA DREŠOM

STOČARSTVO

VOLOVSKA ZAPREGA

ZANIMANJA
STANOVNIKA

KONJSKA ZAPREGA

ISPAŠA

MODERNIZACIJA

Uzgodna zanimanja - živinarstvo (pilićari) voćarstvo i bašte, obavljalo se u granicama radne snage domaćinstva, koliko se moglo, uglavnom za budžet majki, da spremaju darove svojih udavača.

Zanati - nisu razvijeni, ali u selu je uvek radio po jedan kolar, kovač, kožuvar i abadžija za potrebe sela. Tako je trajalo za poslednjih sto godina. Međutim, fabrička proizvodnja sa napretkom tehnologije i pronalaskom novih sintetičkih materijala, potiskuje klasično zanatstvo i svodi ga na uslužne radnje (sitne opranke). Dali će preživeti videće se.

Danas nov privredni sistem menja strukturu proizvodnje i stvara nove uslove i odnose u privredi, a razvoj industrije, putničkog saobraćaja i drugih grana, ađi nova zanimanja, ali traži i stručno znanje, koje se stiče kroz školu i zanat.

Omladina u ovim uslovima, po završetku obavezne osmoletke produžava školu ili zanat stiče kvalifikaciju pa se zapošljava u industrijskoj proizvodnji i administraciji.

Sada su u selu zastupljeni svi zanati, a u slobodnom vremenu zanatlije obavljaju privatne usluge uz lepu zaradu.

Poslednjih godina oseća se prezasićenost radne snage u svim sektorima. Zaposeliti se vrlo je teško, pa nastaje odliv radnika u inostranstvo na privremeni rad (gastarbajteri) što je neobično za stanovnike Belog Potoka.

DOMAĆA RADNOST

Ona je jako razvijena i podmiruje sve potrebe porodice. Domaćice uglavnom sa ženskom decom predu, tkaju, pletu i vezu za potrebe svih članova domaćinstva.

Podela rada je prema iskustvu i umešnosti. Obično prelje i tkalje su majke, kao iskusnije, a pletilje i vezilje su mlade devojke sa jasnim vidom potrebnim za vez. Uzgred pomažu majkama i uče složenije radove.

Prelje - na preslici predu vunu i kudeljju i spremaju prediva za tkanje. Na gde pošle ženama je presilica za pojasom.

Tkalje - na razboju tkaju platno, sukno, ćilime, torbice, suknje i ukrašavaju ih narodnim šarama.

Pletilje - pletu čarape, rukavice, čipke i drugo u raznim bojama i narodnim šarama.

Vezilje - vezu košulje, kecelje, marame i čarape u narodnim šarama i prirodnim cvetovima, sa živopisnim bojama što je veoma prijatno videti.

Poslovi se obavljaju zimi u dugim noćima prema upaljenoj lampi. Vredne domaćice, naročito one koje imaju čeri udavače, kaplju na poslu do kasno u noć, malo prospavaju, pa ustaju čim petli zapevaju, pale lampu i nastavljaju posao do svanuća, a posle počinju dnevni kućni poslovi. Neumorne su i sa radošću obavljaju ove poslove i srećne su kad imaju svog materijala za rad.

Narodna prela i posela

Omladina mnoge poslove domaće radinosti obavlja na zajedničkim sedeljama zvanim prela i posela.

Prelo se priredjuje u jesen, napolju prema naloženoj vatri i traje do kasno u noć.

U jesen devojke zajednički nalože vatru obično na raskrsnici sokaka, ili pred kapijom neke od njih, pa iznesu ručni rad i stoličicu za sedenje i poredjaju se pored vatre. Uvek je neko od starijih prisutan, zbog devojačkog ugleda i reda na prelu. Kraj vatre žene predu i razovaraju, devojke pletu, pevaju i kradom ispod oka pogledaju momke, a momci malo dalje sa strane prate ih u pesmi, šale se i izazivaju devojke na smeh. Od pesme, smeha i cike devojka ori se sokak.

Poselo - se priredjuje zimi u kući, prema upaljenoj lampi. Sedi se dugo u noć dok petli ne zapevaju. Po dogovoru sakupe se žene i devojke sa ručnim radom, a domaćica obično pripremi nešto od voća, da u dugim časovima osveže usta.

Sede i rade, razgovaraju i pevuse, ali sada nešto tiše nije bučno kao na sokaku. Obično žene pričaju dosetke i pošalice, a devojke na duhovitu šalu zvonkim glasom prolome noćnu tišinu. Momci se okupljaju pod prozore, donose devojka raznog voća, slušaju pesme i izazivaju ih na razgovor i šalu, a devojke da ih odobrovolje, obično spremne kokice pa im oprezno daju kroz prozor, a promakne po koja jabuka i dunja namenjena nekom (zna se simpatiji).

Tako se sedi do kasno u noć, a sutra kod druge devojčake kuće. Eto to su narodna prela i posela na kojima se u šali sa pesmom obavljaju korisni poslovi u domaćinstvu.

MOBA

Seoska moba je jedan od najkorisnijih narodnih običaja - dobrovoljna pomoć u radu. Saziva se za žetvu, kosidbu i pri izgradnji kuće, obično praznikom kad je narod slobodan.

Moba za žetvu - domaćin je saziva jedan do dva dana ranije. Prema veličini njive poziva i broj žetelaca, obezbedjuje muziku (obično harmonikaša) i sprema večeru. Moba počinje nešto ranije po podne. Po običaju onladina žanje, žene nalažu žito, a ljudi vezuju snopove i slažu u krstine, koje odolevaju nevremenu. Narod kaže, žito u kratinama već je u malom ambaru.

Devojke po grupama žanju i pevaju žetelačke pesme, momci izmedju njih prate ih i nadžajavaju se, a svirka harmonike raspaljuje utakmicu. Naravno, zasniva i kolo, onladina se hvata igra traje kratko, pa se posao nastavlja sa pesmom još žešće i veselije i tako do smiraja sunca. Svi poslovi obavljaju se čisto i ništa ne ostaje ne završeno.

Polazak kući je zajednički. Devojke pod ruku idu napred i pevaju žetelačke pesme, a momci za njima pate ih i podvriskuju. Za njima su stariji u razgovoru o berićetu, a na kraju naprežna kola sa posudjem i nekom umornom babom.

Večera je na improvizovanoj trpezi od dasaka za celu mobu. Služi se jedno jelo sa više mesa i gibanica a za starije i rakija. U toku večere ubacuju se pošalice, kakav je ko bio na delu, a kakav je sada na jelu, što izaziva smeh i salu bez uvrede.

Na kraju igranka za onladina. Momci i devojke igraju u kolu, stariji u razgovoru osmatraju mladje, pa kad ocene da je veselja bilo dosta, ustaju, zahvaljuju domaćinu na večeri, a on njima na pomoći i sa time se moba završava.

Moba za kuću - jednom se u životu pravi kuća, a posao je tako obiman da samo domaćinstvo ne može da ga završi. Obično saziva se moba sa stočnom napretnom za dovoz gradje, a pešaci za utovar i istovar materijala. Jedni idu za ciglu i crep u ciglanu, drugi za kamen u majdan, a treći za krovnu gradju. Potreban broj pešaka prati rabadžije za utovar i istovar materijala. Uvek jedan iz grupe odgovara za posao i stara se o ishrani zaprega i rabadžija. Pešaci odredjeni za rad u avliji uredjuju mosta, sačekuju rabadžije i vrše istovar i slaganje gradje. Po završenom poslu,

zapregama se polaže seno, a ljudi zajednički ručaju i posle kraćeg razgovora o završenom poslu ustaju, prežu kola odlaze kući. Domaćin pojedinačno ispraća svakog i zahvaljuje na odzivu i pomoći.

U narodu se moba ceni i pamti. Domaćin tokom vremena svima će se odužiti u sličnim poslovima.

Moba je imala veoma značajnu ulogu u selu sve do II svetskog rata. Međutim, uvodjenjem u poljoprivredu mašina prestala je potreba za mobom pa se ugasila.

KULTURA STANOVANJA, ISHRANA I ODEVANJA

Osnovne ljudske potrebe za život su stanovanje, ishrana i odeća. Za proteklih sto godina sve potrebe domaćinstva podmirivala je domaća radinost jednolično, skromno pa čak i oskudno.

Međutim, šezdesetih godina ovoga veka nastaje prelomni period. Nauka je pronašla nove sintetičke materijale i primenila ih u sve oblasti života kao praktične i jeftine, a razvoj industrije i saobraćaj zapazilo je radnu snagu sela. U ovim prilikama sa platom i potrošačkim kreditom, narasla je kupovna moć sela i omogućila savremeni standard života.

Stanovanje - do ovog prelomnog perioda pravljene su kuće čatmare, sa ognjištem i verigama u ulaznoj prostoriji, a sobe male, sa malim prozorima i zemljanim podom, okrečene spolja i iznutra. U poslednje vreme prave se i manje ciglare kuće, Postelje su drveni kreveti sa slamaricom, prekriveni ćilimom i pokrivanjem kao pokrivačem, izatkane od domaće vune. Osvetljenje u kući su lampe petrolejke.

Posle prelaznog perioda kuće se prave od tvrdog materijala, oblikovane u vidu parternih i dvospratnih vila sa namen- skim prostorijama, trokrilnim prozorima, tapetom na zidovima, a podovi su vinas pleče ili parket. Kupatilo je u pločicama sa kadom univaonikom WC-om od keramike i bojlerom za hladnu i toplu vodu. U spavaćim prostorijama su kauči, fotelje i regali, na prozorima garnišne sa zavesama do poda, na podu tepih i na plafonu luster sa više sijalica. U dnevnim prostorijama je sto na rasklapanje sa tapaciranim stolicama, radiom i televizorom za razonodu. Kuhinja je viseća sa svim električnim uređajima i zamrzivačem za rezervnu hranu. U kućama je potpuni savremeni komfor na nivuu grada.

Ishrana - je pre prelaznog perioda jednolična i oskudna. Jela se proja, mleko i sir u ograničenim količinama, a od povrća glavna su hrana pasulj, krompir i kupus. Za zimu spremala se jedna ubojnica za celu porodicu. Stanovništvo je nedovoljno hranjeno i mršavo, a tuberkuloza je ušla u mnoge kuće.

Posle prelaznog perioda, jedu se raznovrsni mlečni proizvodi fabričke proizvodnje, jela konzervirana sa mesom i povrćem u raznim oblicima, a šećer je u široj upotrebi. Narod je uhranjen, a omladina je zdravija, lepo razvijena i lepša.

Odeća - je uvek bila uočljivo merilo imovnog stanja u narodu. Do prelaznog perioda cela porodica odevala se domaćom izradom od svog materijala. Tkalo se platno za košulje, sukno za odelo, ćilimi za postelje, torbice i drugo za ostale potrebe porodice. Obuća je zanatska u vidu šiljčića opanaka. Odevanje je jednolično i po kroju i po materijalu kako u muškoj tako i ženskoj nošnji.

Posle prelaznog perioda uporebom sintetičkih materijala, kao trajnijih, jeftinijih i praktičnijih, nošnja se menja. Košulje od sintetike lako se peru, ne peglaju se i raznih su boja, odelo trajnije, ne gužva se i raznih je dezena, a obuća od sintetičkog materijala u vidu cipela i sandala. Fabrička izrada gotovih odevnih proizvoda, dala je savremene modele trajne i jeftine, da je ta kategorija za sve snošljiva.

Ranija i sadanja odeća razlikuje se po vrsti, kvalitetu kroju i boji materijala koliko, da ne liče i nemaju ništa zajedničko. Uzev uopšte, standard je toliko narastao, da je neuporediv sa ranijim - predratnim.

KULTURNE USTANOVE

Društvene ustanove služe prosvetnim, kulturnim i društvenim potrebama sela. To su škola, crkva, biblioteka i omladinski dom.

ŠKOLA

U I ustanku (1804-1813) pod Karađorđem i učnim Dositejem Obradovićem gotovo sve varoši i mnoga sela imaju školu, pa i selo Beli Potok. U to vreme škole otvaraju nahijske starešine i bogatije porodice, pa je i škola u Belom Potoku verovatno delo

Vase Čarapića kao starešine Gročanske nahije. U Karadjordjevoj Srbiji, bilo je oko 40 škola i 150 djaka. Nesretne 1813. godine sa propašću Srbije i Karadjordja, proćala je i škola, pa se dugo ne pominje (ne obnavlja).

Pod Milošem (1815-1838) zbog Turaka, da im se ne zamerni i čestih narodnih buna, malo se pažnje poklanja školama, a i sam je knez nepismen, pa zazire od pismenih ljudi, naročito posle Djakove bune 1825. godine.

Ustavobranitelji (1838-1858) vidno unapredjuju školstvo. Otvaraju pored osnovnih, srednje i više škole, a sve je vezano za ime Jovana Sterije Popovića. Za to vreme učinjeno je mnogo po ugledu na zapad, ali o našoj školi još nema pomena.

Tek 1880. godine u srezu Vračarskom ima deset škola, a jedna od njih je i škola u Belom Potoku sa brojem djaka - upisanih 34 a završili 24. Inspektor Ministarstva prosvete književnik Milorad P. Šapčanin, pored ostalog navodi u izveštaju: "Nastava se izvodi po nastavnom planu, predmeti su srpski jezik, račua, zemljopis i crkveno pevanje. Zgrada je dotrajala, neupotrebljiva i treba je potpuno zameniti.

Po šematizmu i Mijočeviću škola je počela da radi 1833. godine u privatnoj kući a prvi učitelj bio je Paun Miletić.

Anegdota o dobijanju školske zgrade i otvaranjem škole u sopstvenim prostorijama i danas se prepričava u selu. Kafana je bila usred sela, a ljudi kad podju u polje na posao, navrate na po jednu rakiju, okače o plot motike i kose i u razgovoru i piću provedu dan, pa tako i sutra. Žene su muku mućile sa neradnim muževima i same morale da obavljaju i muške poslove u polju, pa im je dozlogrdilo.

Jednom prilikom kralj Milan idući u lov, prešao je kroz Beli Potok za Avalu. U to vreme dobio je sina, a Srbija prestolonaslednika 1886. godine; pa narod radostan i po običaju slao je povojnice - kolvke, pelone, torbice, ćilime i drugo. Tako i ovde domaćini ga saćekaše da mu čestitaju, a žene iznele povojnice za dete. Srećom ocu suze su navirale od radosti pa ih upita saćim i on njih da dariva. Žene u glas zamoliše jedino da se zatvori kafana, jer ljudi po ceo dan dangube u njoj, a njive neobradjene. Kralj Milan se nasmejao, shvatio je želju žena i naredi da se

zatvori kafana a u njoj otvori škola. Od tada škola je radila u toj zgradi sve do nove škole, a posle je prodana Živku Janjiću za stanovanje njegove porodice.

U ovoj staroj školi radili su učitelji:

- Paun Milekić	1873-1877 g.
- Kleopatra Ugrinović	1877-1878 g.
- Spasoje Radosavljević	1878-1883 g.
- Nikola Šutović	1883-1884 g.
- Jovan Puljević	1885-1891 g.
- Dragoljub Kostić	1892-1894 g.
- Dušan K. Popović	1895-1897 g.
- Milivoje Mijović	1897-1898 g.
- Darinka Vlačković	1898-1899 g.
- Petar Srejić	1899-1900 g.
- Nema podataka za	1901-1902. g.
- Ačim Sekulić - pop.	1903-1904. g.
- Mariako Čelarević	1904-1905. g.
- Vladimir Sretenović	1905-1906. g.
- Livojin Lukić	1907-1908. g.
- Živko Živanović	1908-1909. g.

Ostalo je pisanih tragova o odnosima učitelja sa školskim odborima, koji odslikavaju ono vreme i uslove rada u školi.

Učitelja Pauna tuži Ministarstvu prosvete 1875. godine odbornik Todor Vićentićević i kaže: "Ne uči djake, česte odsustvuje, pravi tužbe seljacima i šeta po selu sa kmetovima na štetu škole i djaka. Sa seljacima se svadja i intrigira. Posle izjave učitelja Pauna i mišljenja sekretara Ministarstva Šapčanina, kažnjen je sa 70 groša u korist školskog fonda.

Učiteljica Kleopatra dostavila je izveštaj o školi:

"Ima 27 djaka, Deca su zdrava ali prljava i nepresvučena po mesec dana. Stariji djaci počinju da dolaze u školu tek krajem oktobra, kada se završe poljski radovi, naročito Pinosavački djaci". Prčetkom sledeće školske godine predsednik sela Radivoje Ilić, moli Ministarstvo prosvete da se premesti učiteljica Kleopatra: "jer smo se dosta sa njom namučili. Škola se sve više zapušta, a djaci nigde ništa ne znaju". Učiteljica Kleopatra je premeštena.

Učitelj Spasoje Radosavljević rodom je iz Beloga Potoka, Docnije kao sledbenik Svetozara Markovića i radikalni poslanik, ovlašćen je od skupštine sa još nekolicinom i potpisao slobodarski ustav 1888. godine. Kao učitelj nosio je narodno odelo i imao probranu biblioteku, što je retkost u to vreme. Umro je 1889. godine i sahranjen na groblju pod Avalom gde mu je i danas spomenik sa slikom.

Nova škola sazidana je 1909-1910. godine sa dve učionice sa jednim stanom za učitelja, na mestu gde je i sada. Plac su ustupili Pirivatriću uz naknadu, školu je otvorio učitelj Miloš Marjanović 1911. godine.

U novoj školi do I svetskog rata 1914. godine radili su učitelji:

- Miloš Marjanović	1910-1911. god.
- Zarije Kuprešević	1911-1913 god.
- Svetozar Stojanović	1913-1914. god.

Ovi učitelji ostali su u lepom mećanju kod svojih đjaka, koji su danas najstarija generacija u selu.

U ratu (1915-1918 g.) školu je otvorio i učio đjake učitelj u vojničkoj austrougarskoj uniformi, ali mu se ime ne zna. Čisto je srpski govorio da škola otvara oči i treba učiti, ali u razgovoru stalno je naglašavao - naš car i vaš kralj - što je nutilo male mozgove i izazivalo nevericu, da li mu treba sve verovati.

Po završetku I svetskog rata 1918. godine, učitelji u uniformi vraćaju se, otvaraju škole i počinju nastavu kako ko može.

Tako je naš učitelj Svetozar Stojanović dolazio u opustošenu školu. Pronašao je staru raspuklu tablu i okačio o zid, a đjaci doneli tronožne stolice za sedenje i to je ceo inventar. Učitelju je porodica još iz rata u Beogradu, pa kad treba da pro-noći u školi položi tablu na pod a pokrije se kaputom. Ostane 2-3 dana sa đjacima, zađa im nekoliko lekcija, oni donesu nešto namirnica (pilića, jaja, sira i povrća), raspusti đjake pa sa kolima nekog đjačkog roditelja ponese namirnice i ode kući u Beograd. Pa tako do kraja školske godine.

Pred dolazak školskog nadzornika ostane desetak dana u

školi, zađe nekoliko lekcija, djaci nauče, to ih i propita pred nadzornikom i roditeljima, djaci znaju i svi su položili. Uspehom su zadovoljni i školski nadzornik i roditelji i učitelj, što se manifestuje zajedničkim ručkom uz piće i pečeno prasence i jag-njence, pa šta ko voli. Za izuzetne prilike imalo se i izuzetno razumovanje.

Do završetka II svetskog rata (1941-1945) u školi su radili učitelji:

- Svetozar Stijanović
- Miodrag i Savka Popović
- Milivoje Radosavljević
- Ljubica Antić
- Živko i Rosa Ristić
- Srećko i Srbislava Janjić
- Milovan i Danica Lazović

Zna se da je u ovom periodu bilo još učitelja, ali za njih sada sigurnih podataka nema.

U predanju i anegdota sela ostao je lik svih učite-lja i vidi se da je svaki na svojstven način ostavio za sobom dela, koja se čine i pante. Ipak jednom od njih, želim da se kroz ove redove poklonim serina i odam dužno poštovanje.

To je moj eminentni učitelj Miodrag Popović (zvani trepućalo), čija se dužnost nije završavala na školskom pragu. Prvi nan je odškrinuo prozorče da zavirimo u život i svet, Bio je veoma strog, ali je najviše cenjen i poštovan od svojih djaka i njihovih roditelja. U toku školovanja potsticao je djake na rad, predočavajući ozbiljnost i težinu životne borbe. Podvlačio je da Beli Potok nije ceo svet, da pored zemljoradnje ima i dru-gih zanimanja u vidu zanata i umnih profesija, do kojih se stiže kroz zanat i školu i da kod svih nisu isti uslovi života, ni ma-terijalni i kulturni. Na kraju školske godine savetovao je i dja-ke i roditelje, ko da ostane zemljoradnik, ko da podje na zanat, a ko u gimnaziju. Mnogi su ga poslušali i docnije mu bili zahval-ni. Iz generacije svojih djaka imao je učitelja, pravnika, ofici-ra, geometara, činovnika, muzičara i svih vrsta zanata. Njegovi djaci sa pišetom sećaju se svoga učitelja, a svaki susret kao zrelih ljudi, značio je obostanu radost. Odlaskom njegovim,

progres sela kao da je stao. Dugo nije bilo gimnazista - djaka iz sela, i ako je dobijen redovan železnički i autobiski saobraćaj sa Beogradom, a uslovi za školovanje postali veoma povoljni.

Školska zgrada je proširena 1937. godine, zbog povećanog broja učenika u selu. Dozidana je jedna učionica i dva stana za učitelje.

Osnovna škola sa četiri razreda opismejala je mladu generaciju da čita i piše, ali bez nužne opšte i stručne kulture, tako da se u praktičnom životu škola nije osećala. Ceo svet i dalje se odvijao po nasledjenim navikama i tradiciji.

Posle II svetskog rata u školi su radili prosvetni radnici:

- Radomir i Ljubica Djordjević
- Dušan i Milunka Miladinović
- Miodrag i Marija Lukić
- Milanka Gajić
- Ljubica Radovanović
- Radinka Vičić
- Mara Ristić
- Lepa Babić
- Nikola Miljaković
- Dragan Ljubičić
- Nona Lazarević
- Pavle Stevanović, profesor rodom iz Belog Potoka
- Velja Ilić
- Sveta
- Javorka Ristić
- Jelka Mitrović
- Živka Kostić

Uvodjenjem obavezne osmogodišnje škole i otvaranjem srednjih i viših stručnih škola, izmenjena je struktura i lik nacije. Dobila se školovana generacija saopštim i stručnim obrazovanjem, koja sa poznavanjem koristi tehnička dostignuća i unosi kulturu u sve oblasti porodičnog i društvenog života.

Zaista prosveta je za tri posleratne decenije koraknula više, nego za poslednjih 100 godina. Sa ovim prosveta je uspela da civilizacija zakorači u svako selo.

PRVI INTELEKTUALCI U BELOM POTOKU

Po tradiciji imućnije porodice i porodične zadruge, oduvek su težile da iz svog podmlatka imaju školovanu ličnost, koja bi otvarala put i povukla za sobom mladja kolena iz familije.

U to vreme školovanje djaka bilo je i suviše skupo i za bogatije kuće, pa je zato bilo malo školovanih ljudi iz sela.

Beli Potok još iz ustaničkog doba imao je školovane domorodce, prvo sveštenike iz porodične loze Popovića, a docnije i učitelje iz porodičnog stabla Radosavljevića sve do kraja XIX veka. O njima biće reči docnije.

Pre I svetskog rata intelektualci sela su:

- Milojko Čarapić profesor i pozorišni kritičar, pariški djak.
- Mihailo Jakovljević pravnik-sudija. Studirao na Sorboni u Francuskoj.
- Živko Nilolić, student-činovnik
- Draginja Nikolić, student-bibliotekar. Ona je prvo školovano žensko dete iz Belog Potoka.

Pre II svetskog rata nešto ih je više školovanih i raznih profesija:

- Živko Ristić učitelj
- Milivoje Radosavljević učitelj
- Radomir Djordjević učitelj
- Živko Vićentijević diplomirani pravnik
- Ljubisav Aleksić diplomirani pravnik
- Ljubomir Popović akademski oficir
- Živan Ilić geometar
- Dračoljub Jovanović geometar
- Živojin Nikolić student prava-službenik
- Radomir Čarapić student prava-službenik
- Živko Gavrilović apsolvant šumarstva
- Milan Radovanović, umro kao maturant
- Svetožar Jakovljević, dimnazist viših razreda

Posle II svetskog rata obavezno osmogodišnje školovanje i redovna autobuska veza sa Beogradom pružili su nove, mnogo povoljnije uslove za školovanje mladine.

Danas je mlada generacija u selu i muško i žensko sa srednjoškolskim, obrazovanjem, a mnogi sposobniji sebe su izgradili u fakultetski obrazovne ličnosti. Sada selo ima diplomiranih profesora, inženjera, pravnika, lekara, apotekara i drugih profesija.

CRKVA

Pre zidanja crkve, porta sa zapisom bila je na placu gde je sada kuća Pantice Radovanovića, a seosko groblje u sadanjoj porti. U to vreme parohiji su pripadala sela: Beli Potok, Zuce, Pinosava, Kumodraž, Rakovica, Jajinci, Resnik i Rušanj, a služili se crkvom u manastiru Rakovica.

Sveštenik Stevan Dj. Popović rodom iz Belog Potoka premetio je groblje 1881. godine pod Avalu, gde je i sada a na tom mestu kao bogat domaćin sa parohijanima sagradio je 1883. godine crkvu, crkvenu kuću za narod, ogradio portu i zasadio lipe koje i danas traju i čime prijatnu hladovinu narodu o praznicima. Crkvu je osvetio Mitropolit Mihailo 4.VIII 1885. godine na dan crkvene slave Marije-Magdalene (Mironosnice). Parohiju nove crkve čine sela: Beli Potok, Zuce, Pinosava i Kumodraž, a 1910. godine selo Kumodraž je pripojeno crkvi na Voždovu. Pripojio ga je paroh Marko Kuzmanović.

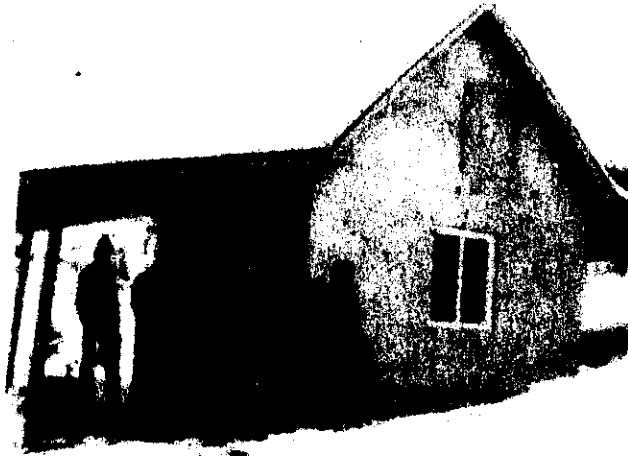
Belopotočku parohiju obeležavali su sveštenici:

- Nikola Popović, umro	1784. god.
- Stefan Popović, umro	1834. god.
- Djordje St. Popović	1835 - 1850. god.
- Milovan Radosavljević	1851 - 1866. god.
- Stevan Dj. Popović	1867 - 1896. god.
- Marko Kuzmanović	1897 - 1910. god.
- Aćim Sekulić	1911 - 1928. god.
- Milan Klisić	1928 - 1945. god.
- Blagoje Popović	1945 - 1956. god.
- Rade Novaković	1956 - 1960. god.
- Višeslav Stojanović	1960.

Sveštenik Nikola Popović nije u krvnom srodstvu sa domorodcima Popovićima u selu.

Sveštenici Stefan, Djordje i Stevan Popović kroz tri

**KULTURNE
USTANOVE**

LOVAČKI DOM

DOM KULTURE-DANAS SALON NAVEŠTAJA

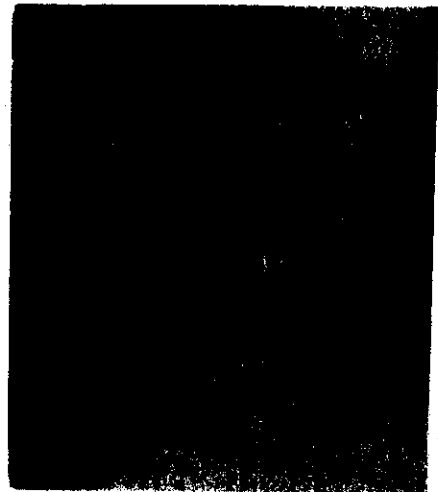
NOVIN MUZEJ

GRADINSKI DOM

SECKA CRKVA

STARA ŠKOLA

kolena nasledjivali su parohiju sin od oca i vodili je u verskom, prosvetnom i kulturnom pogledu.

Sveštenik Milovan Radosavljević rodom iz Ripnja, došao je u kuću ćerki sveštenika Djordja i nasledio tasta u parohiji.

Ostali sveštenici dekretom su dodeljivani parohiji (crkvi).

U crkvenoj porti zadržala su se starine do današnjih dana i dugo će još trajati. Nadgrobna kamena ploča zapadno od crkve sa natpisom paroha imena Nikole Popovića paroha i godinom smrti 1784. Nadgrobna horizontalna kamena spomen ploča pored crkve sa natpisom: "Ždej poživajet rab Božiji erej Stefan Popović paroh Belopotočki. Pri vrhu ploče je primitivna ornamentika sa rozetom i godinom smrti 1834.

Nadgrobni kameni krst istočno od crkve na grobu paroha Stevana Popovića, kod jorgovana a sada za nešto pomeren ka putu. Ručni krst sa natpisom imena graditelja crkve kao dar crkvi.

Spomen ploče na crkvenom zidu izginulih ratnika 1912-1918. godine sa upisanim imenima:

Belopotočani - desno od ulaza u crkvu

Pinosavaca - na severnom zidu crkve

Zučana - na južnom crkvenom zidu

Ove spomen-ploče izginulim ratnicima potsećaju na istinski patriotizam, albansku golgotu i ostvarenje istorijske južnoslovenske misli, vekovnog sna svih naših naj snažnijih umova od Djevdjelije do Triglava. Sudbina je tu ulogu dodelila svojoj neumrloj generaciji, a ona je veličanstveno ostvarila na radost i sreću sadanjih i budućih pokolenja, koja će umeti da cene žrtve i istoriska dela.

SPOMEN ČESMA

Na raskrsnici puta kod zvonare nalazi se spomen-česma sa upisanim imenima izginulih boraca u oslobodilačkoj borbi od 1941-1945. godine. Ona podseća mlade generacije, da za slobodu vredi i život dati, jer bez slobode nema ljudskog dostojanstva, pa ni pravog života.

BIBLIOTEKA

Biblioteke su od opšteg kulturnog značaja za narod, deluju naučno, a namenski dele se na popularne (narodne biblioteke) sa tematikom iz svih oblasti života i nauke.

Još u starom veku bila je čuvena Aleksandrijska biblioteka, a danas su najznačajnije u Vatikanu, Parizu, Londonu, Lenjingradu u Moskvi i javna biblioteka u Lenjingradu.

Naše najstarije i najznačajnije biblioteke su: Patrijaršijska u Beogradu, osnovana 1837. godine u Sremskim Karlovcima. Narodna biblioteka u Beogradu, osnovana 1832. godine. Biblioteka Matice srpske u Novom Sadu osnovana 1847. godine i Srpske akademije nauka u Beogradu 1842. godine, pa redom i druge.

U Belom Potoku biblioteku je otvorio 1978. godine Dom kulture opštine Voždovac i uredio u duhu pravila o upravljanju i korišćenju biblioteka. Smeštena je u vrlo lepo opremljenoj prostoriji sa novim namenskim nameštajem za biblioteku. Knjige su stručno rasporedjene i smeštene takoda se lako nadju. Za čitaoce, obezbedjeni su stolovi sa stolicama, a za bibliotekara sto sa kartotekom za evidenciju knjiga kod čitalaca. Uslovi za rad u biblioteci su veoma prijatni.

Fond knjiga po broju uglavnom zadovoljava i obuhvata sve oblasti kulture. Članstvo je pristupačno za sve građane sela sa neznatnom članarinom, a korist od biblioteke neocenjiva je za selo, jer pruža mogućnost čitaocu da proširi svoje opšte obrazovanje i uzdigne nivo kulture. Nije na odmet napomenuti da je literatura veoma obimna i da je niko nije sve pročitao. Zato izboru knjiga za čitanje pokloniti posebnu pažnju, a pri čitanju ne ići radoznalo samo za događajima. Obratiti pažnju na stil pisca, bogatstvo, izbor i lepotu reči i izražavanja. To će neosetno obogatiti naš rečnik i oplemeniti naš stil pisanja.

Zgrada biblioteke je u centru sela.

OMLADINSKI DOM

Plac i kuća Živka Janića, u kojoj je prvobitno bila škola otkupila je opština pre rata, razrušila je i na tom mestu sagradila novu zgradu za optinsku kancelariju. U njoj je i sada Opštinska mesna kancelarija i Omlađinski dom.

VELIKA ČESMA

SELO I IZVORI
KARABUNAR-SPOMEN ČESMA
VASI ČARAPIĆU

SPOMEN ČESMA
IZGINULIM BORCIMA
1941-1945

JERSKA ČESMA

Na severnom zidu omladinskoj doma nalazi se spomen ploča sa imenima i slikama izginulih Belopotolana - boraca u oslobodilačkoj borbi u II svetskom ratu, njih 38 omladinaca.

Spomen - ploča svedoči o vrednosti slobode i njenoj ceni u krvi. I ova mlada generacija ponovila je žrtve svojih očeva i u natičovečanskim naporima iskovala neraskidivo bogatstvo i jedinstvo i ukazala celom svetu, da je nedeljiva Jugoslavija istorijska nužnost za sve Jugoslovane.

Omladinski dom je kulturni centar za okupljanje omladine u toku i po završetku školovanja, u cilju proširenja opšteg obrazovanja i sticanja navike kolektivnog rada i razonode.

Dom pruža široke mogućnosti i uppeva da priredi popularna predavanja iz raznih naučnih oblasti, umetničke priredbe sa poznatim profesionalnim umetnicima - pozorišne predstave, koncerte zabavnih i narodnih pesama, folklor narodnih igara iz svih naših krajeva, bioskopske predstave i igranke za omladinu. Kroz zajednički rad i razonodu omladina upotpunuje svoje opšte obrazovanje i poglede o životu i društvu.

EVOLUCIJA SELA

Za poslednjih 100 godina, sve do II svetskog rata, ništa se nije promenilo u načinu života sela. Život se odvijao po nasledjenim navikama i tradiciji. Niko se nije deselio i niko nije otišao u pečalbu, sem nekolicine iz sela, na rad u rudnik Crveni breg pod Avalom.

Medjutim posle II svetskog rata, za tri decenije selo je koreknulo više nego za proteklih 100 godina. Evolucija je naročito došla do izražaja na ekonomsko, prosvetnom i kulturnom polju.

EKONOMSKI - selo je napredovalo u proizvodnji, oblikovanju i gradnji kuća i kulturni stanovanja i ishrane i odevanja.

U poljoprivredi - ručna obrada motikom i srpom i stonom zapregom, zamenjena je mašinama (traktorom i kombajnom), uz upotrebu agrotehničkih mera, pa su i prinosi žitarica 3-4 puta uvećani.

Stočarstvo - sa sitnom rasom stoke, primitivno uzgajano na paši pod vedrim nebom, zamenjeno je oplemenjenim vrstama sa uvećanim prinosisima i mleka i mesa dva do tri puta, pa uzgaja se svo vreme u štali.

Živinarstvo - umesto poludivljih sitnih kokica, gaje se iz inkubatora pilići posebne vrste za meso, a posebne za nosilje.

Kuća - čatmarije oblespljene blatom spolja i iznutra, sa malim prozorima i ognjištem sa verigama u ulaznoj prostoriji. Njih su zamenile kuće od tvrdog materijala, oblikovane u vidu porodičnih partarnih vila sa namenskim prostorijama, trokrilnim prozorima, svetle i zdrave, sa etažnim grejanjem i garažom u prizemlju.

Kultura stanovanja - neuporediva je. Krevete od dasaka sa slamaricom i ponjavom za pokrivanje i zemljanim podom, zamenili su kaučovi sa foteljama, regali za odeću, parket i tepih na podu, na zidovima tapet i zavese na prozorima. Lampe petrolejke zamenjene su lusterima sa višestrukim sijalicama.

Ishrana - je bila jednolična i oskudna, proja, pasulj, krompir i kupus, a ubojnica jedna godišnje za celu porodicu, pa je tuberkuloza ušla u mnoge domove. Danas hleb je sa pekare, povrće za zimu razno konzervirano, raznovrsne mesne preradjevine, šećer i mesni proizvodi u dovoljnim količinama, pa je omladina zdravija, razvijenija i lepša.

Odeća - ranije izradjena jednolično u domaćoj radionici od domaćeg materijala, zamenjena je novim sintetičkim materijalima, trajnijim i jeftinijim, ne gužvaju se, raznih su boja i krojeva i prijatno se nose.

KULTURNO - selo je toliko napredovalo, da ne liči na klasični Beli Potok. Danas sa elektrifikacijom, vodovodom i asfaltiranim ulicama pruža sliku sela u koga je zakoračila civilizacija.

Savremena generacija kroz škole stekla je opšte i stručno obrazovanje, uzdigla se i proširila vidik, a savremeno doba pružilo joj i izvanredna komunikativna sredstva - televizor, radio i fantastično brze avione, da brzo sazna i upozna nova naučna dostignuća koja menjaju svet.

Ovako izvanredni uslovi pružaju mogućnosti za savremen i kulturni način života, rada i razonode, što mlada generacija i koristi kroz kulturne ustanove sela, kao što su:

Biblioteka - sa zadovoljavajućim fondom knjiga, pruža mogućnost čitaocu da proširi vidik i uzdigne nivo kulture.

Omladinski dom - ujedno je i kulturni centar sela, da je mogućnosti za razonodu i uspeva da priredi popularna predavanja, pozorišne i bioskopske predstave i folklorne priredbe narodnih pesama i igara, kao i drugih zabava. Na fudbalskom igralištu odigravaju se utakmice sa klubovima Avalske zone. Autobus je redovna veza sa Beogradom i omogućava omladini, kao dopuna razonode učešće u gradskom sportskom i umetničkom životu.

Perspektiva sela obećava mnogo. U koliko se ostvare urbanistički planovi o etnografskom selu na Avalskom brdu, sa jezerom na Borićima i Titovim gajem na Torlaku sa pratećim sportskim terenima i Avali sa spomenikom Neznanom junaku i torajem, dobić bi se najunačajniji turistički ambijent u Srbiji. U tom slučaju Beli Potok našao bi se u središtu urbanizovane okoline sa nepromenjenom prirodom, bujnom vegetacijom i prirodnim izvorima hladne vode i nudio izvanredne uslove za rekreaciju i odmor izletnika.

Ovako redak turistički ambijent, privlačio bi pažnju i naših i stranih turista koji prolaze kroz Beograd, a u tom slučaju Beli Potom postao bi poznato ime i u Evropi.

SELO BELI POTOK POD AVALOM

I
RODOSLOV FAMILIJA

Saznanje o pretcima pruža ugodno osećanje i otkriva mnoge zanimljive pojedinosti, u kojima potomci u ponečemu vide i sebe.

U porodičnom predanju i anegdota sačuvan je od zaborava lik svih predaka i svaki je za sobom ostavio dela, koja se po nečemu pante.

Ta živa knjiga (narodna predanja) koja se prenose u kolena na koleno, od neocenjive je vrednosti za potomke. U njoj su satkane svemuke i patnje, znoj, krv i suze, kao i sve radosti naših predaka i može da posluži kao iskustvo i pouka kolenima koja dolaze.

Ti naši pretci stizali su u Beli Potok skoro iz svih naših krajeva pod Turcima - iz Bosne, Hercegovine, Crne Gore, Sandžaka, Makedonije, istočne Srbije, Vojvodine, Slavonije, Like pa čak i Dalmacije.

Podaci u rodoslov-familija uneti su pokazivanjem njihovih potomaka, a dopunjeni po sećanju najstarijih ljudi i žena u selu. Za istorijske kuće i ličnosti sela, pored podataka dobijenih od njihovih potomaka, korišćeni su i pismeni izvori, koji se navode na kraju rodoslova.

FAMILIJE DOMORODACA

Starinci (prvi naseljenici) grupisani su u sredini sela, oko crkve, škole i kafane, a docniji kako su stizali gradili su kuće okolo njih na nezauzetom zemljištu. Ovim radom unete su familije uglavnom i u rodoslov. Prema rasporedu kuća vidi se da su prvo došli Pirivatrići, pa za njima Čarapići, a za ovima Janjići, a ostale familije po redu kako su sa kućama rasporedjeni po selu.

PORODIČNO STABLO PIRIVATRIĆA

Poreklom su od užičkog kraja. Kiridžija Marinko nosio je katran i drugi espap za Beograd na konjićima - poznat Užički karavan - često konačio pod Avalom, pa se navikao i sa ženom, sinom i dve kćeri sagradio je kući brvnaru pod Avalom niže izvora Kamenca.

Prvi je zapirio vatru u Belom Potoku i dobio nadimak Pirivatrić, koga i dalje nose njegovi potomci, sada Marinkovići i Pavlovići sa kućama kod crkve i škole. Slave sv. Trifuna.

Zabeležena je i jedna anegdota iz Turskog doba o "gostoprimstvu" Pirivatrića prema Turcima.

Čiča Rajko Pirivatrić sa ženom, četiri sina i snahe i dve kćeri imao je kuću blizu izvora Banara u Šumovitoj Rajkovoju jaruzi (po njemu je dobila ime), dosta skrovitom mestu od Turaka, ali ipak sa zgodnim izlaskom na glavni put, koji vodi iz Beograda preko Torlaka i Jasike, pa preko Belopotočkih, Zučkih i Vrčinjskih livada, dalje za Moravsku dolinu, baš kuda danas vodi autoput Beograd - Niš.

Turci iz Beograda uobičajili su da u grupama sa konjima prokrstare okolinu, zastraše rajku, pogoste se i zaplene nešto stoke, pa se vrata. Tako jedna grupa od šest konjanika navratila je kod Čiča Rajka na konak. Narediše da spremi večeru, snaje i kćeri da poslužuju, a za spavanje da budu naložnice u posteljama. Za to vreme sinovi da hrane i timare konje, a najstariji da šeta turske opanke ispred kuće.

Čiča Rajko pokorao kao svaka raja, reče da će biti sve kako su naredili. Sinovima je očima dao znak.. Zaista večera je gostinski spremljena sa rakijom i vinom, koju su beogradski Turci pili i ako im vera zabranjuje. Služila su kćeri i snahe. Trunke sumnje nije bilo.

Kad su Turci uhvatili maju od pića, raskomotili su i otpasali oružje, na Čiča Rajkov znak uskoče sinovi sa noževima i za čas je bilo sve gotovo. Turci nisu ni pisnuli. Svi su ukućani bili na poslu.

Sad je trebalo ukloniti svaki trag, ili da beže dublje u Šumadiju, jer Turci ako samo posumnjaju poklaće celu Čiča Rajkovu porodicu a kuću zapaliti.

Bilo je vreme vršidbe sa konjima i volovima na gumnu. Čiča Rajko naredi da se pred kućom raskopa gumno dubine jedan ašov a turski leševi iseku na sitne komade pospu po iskopanoj zemlji i dobro istucaju maljevima, pa izmešaju sa zemljom da ne ostane traga od krvi i mesa. Zatim vrati iskopanu zemlju, poravne i opet nabiju maljevima, pa po toj zemlji raspostru žito za vršaj,

kako bi steka nogama utabala i zorom počnu vršiti.

Sutradan banula je turska potera i pitala čiča Rajka da li su navraćali Turci i gde su? Snishodljivo odgovorio je da su bili, da nisu hteli ni da ručaju žurili su i otišli u pravcu Vrčina i Begaljice. Sa nevericom su primili odgovor. Pretražili su sve oko kuće, pa i šumu, ne bi li naišli na sveže kopanu zemlju. Nikakvog traga nije bilo, a vršaj pred kućom obavlja se u punom jeku. Zapretili su i otišli dalje za Vrčin i Begaljicu.

Čiča Rajkovo "gostoprinstvo" nikad nije otkriveno pa su Pirivatrići i danas u Belom Potoku.

Pominje se i Pirivatrić Marko u Buni Čarapića 1826. godine kao vojnik u poteri i hvatanju braće Čarapića u Rakovičkom potoku ispod Torlaka, ali se ne zna čiji je predak današnjih Pirivatrića.

Iz porodičnog stabla Pirivatrića nastale su familije Marinković i Pavlović. Kuće su im kod crkve i škole u jednom bloku, od puta za Glumce do Čavirovog sokačeta. Slave svi istu slavu sv. Trifuna.

MARINKOVIĆI (Pirivatrići)

Sa ovim prezimenom su rođena braća Vasilije i Petar Marinković. Vasilije od poroda ima sinove Nastasa i Tanasija Marinkovića.

NASTAS - od poroda ima sina Miletu (palir), on sina Živka, a ovaj sina Spasoja.

TANASIJE (jakan) - ima dva sina Živka i Živojina. Živko (Musić) ima sinove Spasoja i Mijaila. Spasoje bez poroda je a Mika ima sina Milivoja. Živojin (pop) ima sinove Radomira i Dragu.

Kuće su im kraj puta za Glumce odmah pozadi škole.

Petar Marinković ima takodje dva sina Radovana i Radojicu Marinkoviće.

RADOVAN (Čaviri) - od poroda ima tri sina Lazara, Mateju i Ljubomira. Laza ima sinove Milu i Goluba, Milini su sinovi Ilija i Ivan, a Golub je bez dece. Mateja se preselio u Beograd. BEz dece je. Ljuba ima tri sina, Radivoja, Svetislava i Voju. Radivoje ima žensku decu, Svetislav ima sina koji živi u Kragujevcu, a Voja ima sinove Tanasija i Živojina. Kuće su im u

Čavirovom sokačetu.

RADOJICA (pura) - od poroda ima tri sina: Ljubisava, Miku i Borivoja Marinkovića, Ljubisav (purin) ima sinove Živka i Svetolika. Živko bujer ima sina Miodraga a on Zoraña. Lika (Purin) ima sinove Milovana i Slobodana. Mika (Purin) ima kćerku Danicu a ona kćer Vidu. Bora (kukur) ima sina Milivoja saženskom decom.

Kuće su im u donjem kraju kod raskrsnice puta za Krušik i Livade.

PAVLOVIĆI (Pirivatrići)

Sa ovim prezimenom su rođena braća Rajko i Živko Pavlović.

RAJKO - od poroda ima dva sina Milana i Miloša. Milan (Baba) ima sinove Milorada i Miliju. Milorad je umro u zarobljeništvu kao momak, a Milija (Babin) ima sina Svetolika (Jarita), a on sina Dragišu.

Miloš (Rajkov) ima sinove Vladimira i Ivana. Vladimir (Ceca) sa ženskom je decom. Ivanu kao čobančetu eksplozija bombe otkinula je ruku. Od poroda ima sina Miloša, a on sina Dragana.

ŽIVKO (Šebojka) - od poroda imao je četiri sina. Leku, Dragu, Milivoja i Iliju.

Lekini su sinovi Radomir i Radosav, Rada (Žurna) ima sinove Mirka i Miodraga. Radosav ima dva sina, Dragu i Tomu. Dragin je sin Živan student ekonomskog fakulteta, prvi visoko obrazovani Pavlović (Pirivatrić). Toma ima sina Pavla. Sa porodicom preselio se na brdo i na mirazu sagradio kuću.

Draga ima sina Vidoja, a on sinove Ljubu i Dragu. Ljubin je sin Mile a Dragin je Siniša.

Milivoje (Šnajder) ima sina Lecu, a on ćerke Dušanku, Veru i Jelenu.

Ilija je umro mlad neoženjen. Kuće su im preko puta crkve. Nisu u srodstvu sa ostalim Pavlovićima u selu.

PORODIČNO STABLO ČARAPIĆA

Poreklom su iz Crne Gore, iz plemena Kuča. Po kazivanju vojvode Marka Miljanova 1893. godine u Beogradu, Čarapsko selo u Kučima zove se Zagreda, a bratstvo im se zvalo Vujanović, pa ih Turci prozvali Čarapići. U to vreme još je bilo neprodane Čarapske baštine.

U kućima bilo ih je oko tridset kuća i svi dobro stojeći. Jedan od njih ubije pašinu kučku i osude ga da plati kesu para (500 groša). Bratstvo sastavi pare za kučku, ali umesto u kesi kao što je običaj, pošalju pare u čarapi, da natrune Turcima. Zbog toga slučaja Turci ih prozovu Čarapići.

Posle nekog vremena Turci se okome da im otmu jednu devojkicu (odivu) te da je poturče. Čarapići je oružjem odbrane, ali se grđno zavade sa Turcima. Još nekoliko puta branili su se oružjem od Turske napasti, pa su uvideli da se trajno ne mogu odupreti, napuste svoje ognjište i svi krenu za Srbiju.

Jedni se zadrže u okrugu Užičkom, drugi sidju u Mačvu u selo Noćaje (od njih je Stojan Čupić), treći se zaustave u Rudničkom okrugu u selu Rakovu, a četvrti spuste se čak u Beli Potok pod Avalom.

Čarapići Ivan i Jovan rođena braća, nastaniše se u Belom Potoku, tu se poženili i decu izrodili. Slave Djurdjev dan. Od poroda imali su:

Ivan - tri sina: Savu, Vasi i Tanasija.

Jovan - ima sinove Marka, Marinka i Janka.

Sava - sin Ivanov, imao je dva sina Petra i Djurdja.

Petar - izdao je braću od stričeva i rođenog brata Djurdja u buni Čarapića, odveo je poteru i pokazao skrovište u Rakovičkom potoku pod Torlakom, gde su pobijeni. Od poroda ima sina Pantu, a dali je imao i ženske dece ne zna se. Panta je artiljerijski oficir u Srpskoj vojsci. U Banatu 1848. godine komandovao je celom artiljerijskom vojskom i ostavio junačko ime. Umro je u Beogradu 1855. godine i sahranjen na groblju kod Markove crkve. Od poroda imao je sina Vasu u srpskoj vojsci i kćerku.

Djuradj (Djuka) mlađji sin Petrov, a sin Savin učestvuje u pripremi bune, nosi braći od stričeva Djurdju i Marku

hranu i tajno skrovište i održava vezu sa ostalim buntovačima. Tog dana ostao je da spava sa njima u skrovištu, pa je tamo zatečen i ubijen sa braćom od stričeva. Izdao ih je brat Petar. Za porod Djuki se ne zna, da li je ostao ko od njega.

VASA ČARAPIĆ - proslavljeni ustanički vojvoda u I ustanku, sin Ivanov, rođio se u Belom Potoku. Kao mladić Vasa stupa u dobrovoljce (frajkore) u austro-turskom ratu (1787-1788) i ratuje protiv Turaka. Po završetku rata vratio se kući i Turci ga zatiču kao mirna i uvažena seljaka. Uskoro nahiska skupština izabere ga za kneza Gročanske nahije, a Turci ga potvrde. Sve je bilo mirno, dok ne zavladaše Dahije.

U Belom Potoku kao i u drugim selima, dahije su imale svoj han i hadžiju preko koga su držali selo u pokornosti i ubirali danak. Ovaj hadžija pobratimi se sa Čarapićima i dogovore se, da ovi čuvaju njega od Srba a on njih od Turaka.

Pred ustanak u zimu, hadžija upozori Vasu da se Čarapići čuvaju od dahija, da ne noćivaju u kući, da ih iznenada ne pobiju. Posle toga Čarapići su noćivali u Avali. Ne prođe mnogo, a Turci grunuše u Beli Potok.

- Jesu li kući pašćad Čarapići - upitaše hadžiju.

- Pobjegli su u Avalu i sve svoje odveli, odgovori hadžija.

U taj mah žena Tanasijeva sa jetrvom, noseći vodu sa česme prodjoše pored hana.

Da nisu ove kučke od one pašćadi?

Kazao sam da su pašćad otišla i sve svoje odveli. Ovo su žene odavde odgovori hadžija.

U tome čuvši šta je u selu, Vasa, Marko i Tanasije dotrče iz Avale i otvore vatru na Turke. Oni nagnu da beže, ali zgrabe i ponesu jedno malo muško dete.

Turci ostavite dete, prodere se Vasa iz svog glasa, ili ni jedan nećete glavu odneti u Beograd. Turci puste dete i nagnu da beže.

Sa ovim Čarapići se javno zavadiše sa Beogradskim Turcima. Ni jedan od Čarapića ne silazi više u Beograd, a za potrebe kuće i kad treba baruta i olova, slali su žene.

U seči knezova kad Turci ubiše Marka Čarapića, Vasa ga

sahrani u Belom Potoku, pa ode handžiji i kaza mu: "Pobratimo da se poljubimo, Od sada niti mogu ja tebe da sačuvam od Srba, niti ti mene od Turaka. Nego da te ispratim do polovine puta, pa predji u Beograd radi sigurnosti. Tako i urade.

Vasa kad se vrati, zapali turski han u Belom Potoku i odmetnu se u Avalu. Gora je još gola, pa se varkao od turske potere. Kad olista prvi glog, okači cvancik na olistalu granu, pa opali iz pištolja i radosno uzviknu - gora lista Vasa dobi krila, čik sad Turo.

U družinu je pozvao vidjenije ljude iz okoline - Živka Mihailovića iz Umčara, Vojina iz Pinosave (ranjen na Varvarinu i umro od rana), Lazu iz Velikog sela, Vasu iz Kaludjerice i još druge. U početku ovo su mu drugovi u hajdučkoj četi, a kad je buknuo ustanak i Vasa postao vojvoda, to su mu starešine u Gročanskoj vojsci.

Na skupštini u Orašcu 1804. godine medju prvima je i Vasa sa družinom. Postavljen je za vojvodu Gročanskog. Sa Karadjordjem znao se još i ranije iz frajkora.

Vasa sa družinom vodi uglavnom borbu sa beogradskim Turcima i zaprečava im izlazak iz grada u okolinu radi pljačke.

Poznata je Vasina zaseda u krečanama, gde sačekuje Kučuk-aliju i Gušanca sa Krdžajlijama pri povratku iz Jagodine 1804. godine, a uz put su zapalili kuću Karadjordjevu u Topoli, i zaplenili dosta stoke. Vasa postavi zasednu na prevoju u krečanama a obe strane puta i naredi da čekaju na pucanj njegove puške. Turka je bilo mnogo, stoke dosta i sa pesmom se išlo. Jedan Turčin pevajući srpski - čuvala ovce Todora - i naidje baš na Vasinu grupu u zasedi. Sačuvala ih je, doviknu mu Čarapić i opali iz svoje puške - šare. Družina za njim ospe, pa sve u meso. Pucnjava prolomi nebo. Turci pomisle da je tu sva ustanička vojska, zbune se, stoka se poplaši i pomete i nastala panika i čitav lom. Mnogo Turaka izgine, nešto izbegne, ali ostane silan plen. Vasini drugovi hvalili su se, da su kapama delili blago.

Turci bežeći iz boja, bakračlijama su ogulili koru sa ševara kroz koji su uzdirali na čistinu, pa se svo šiblje beli.

Vasa brzo izdaje na glas medju vojvodama i njegovo je mesto uvek bilo prvo do Karadjordja. Bio je jedan od najmilijih

vojvoda Karadjordžu i cenio ga je kao junaka i iskusnog starešinu.

Odmah po ustanku 1804. godine Vasa i Tanasije Čarapić presele se u Ripanj i u njemu su živeli sa porodicama. Ostali Čarapići nisu napuštali Beli Potok.

O Vasi još živi anegdota u predanju njegovih potomaka u Belom Potoku. Kažu bio je nagluv. Jedno jutro kroz zoru kurjaci su napali njegov tor i počeli da dave ovce. Nastala njegova žena utrči u kuću i vikne - Vaso vuci! Onako sanjiv uzviknu - Turci! Pa je za trenutak bio na nogama sa zapetim pištoljem u ruci grozno sevajući očima gledao na koju stranu da saspe nepromašivi ogranj. Od nekoliko pucnjeva razbežali su se i vuci i komšije.

Vasa ja najviše navaljivao i privoleo Karadjordža da se napadne Beograd, iako je tvrđjava jaka, jer on je najbolje poznavao beogradske Turke od svih i verovao u pobedu.

Napadajući na Beograd, Vasa je bio na glavnom pravcu sa najjačom vojskom. Jurišajući na Stambol-kapiju Beogradske tvrđave poginuo je 30.XI 1806. godine na sv. Andriju, gde mu je i sada spomenik niže pozorišta u parku. Poslednje su mu reči: "Gle izede me pas, zakon mu. Na bojte se braćo, eno čamdžija peva na bedemu". Glas čamdžije ozario mu je lice i tako je izdahnuo.

Na puškama vojnici ga iznesu na Tašmajdan pod šator Karadjordžu, gde je živio još dva časa. Dozvali su mu brata Tanasija, kome ostavi u amanet decu i ženu Nastu da ih gleda i da ga sahrane kod manastira Rakovice gde mu je i sada grob, levo od ulaza u crkvu, sa spomen pločom i slikom na zidu.

Narodne pesme opevale su ga kao junaka. Po zauzimanju Beograda pevalo se po selima oko Avale.

"Beograda velika radosti

Čarapiću velika žalosti

Beograd se od Turaka uze

Ali soko Čarapiću pade"

Slobodni Beograd da ne zaboravi Vasu od Avale, u znak zahvalnosti digao mu je spomenik niže pozorišta u parku, a ulica od pozorišta ka Kolarčevom univerzitetu nazvana je Vasinom ulicom.

Slava ti Vaso Čarapiću. Ti si životom i delima ukazao sadašnjim i budućim pokolenjima, kako se voli narod i ceni sloboda.

Vasa je sa suprogom Nastasijom imao tri sina: Panteliju, Iliju i Stevu i dve kćerke - Jelenu i Jovanku (Joku).

Joku je mnogo voleo Vasa. Kao dvoječica nosila je fesić sa unizanim dukatima na fesiću, pa je on zvao - tatina dukatarika. Nadživela je Joka sve članove porodice, ali u starosti kroz dvoje naočari plela je čarape za drugoga da bi dopunila nedovoljne prihode za život.

Pantelija - sin Vasin, bio je ruski oficir. Sa njim je živeo i najmlađi brat Steva. Oba su umrli u Rusiji. Majka Anastasija (Nasta) Vasina udovica tamo se preudala za Rusa Gavrilova i sa njim decu izrodila i tamo umrla. Po drugoj verziji Nasta se vratila sa sinom Ilijom u Beograd ovde umrla i sahranjena na groblju kod Markove crkve. Šta je od toga tačno za sada nije utvrđeno.

Ilija Čarapić - sin Vasin rodio se u Belom Potoku 1792. godine, učestvovao je u bojevima sa 18 godina i bio veoma hrabar mladić. Posle pogibije strica Tanasija na Prahovu 1810. godine, postavljen je za Gročanskog vojvodu. Naročito se isticao 1813. godine u sprečavanju Turaka da ne predju preko Morave, ali Turci sa jačom snagom razbiju mu vojsku i jedva se izvuče sa dvadesetak momaka i stigne kući u Ripanj. Tu zakopa bakar i krupnije oružje, a uzme što se moglo poneti i sa celom zadrugom Čarapića i seljacima koji su hteli predje u Sren i nastani se u Surčinu.

U jesen 1814. godine sa familijom ode za Karadjordjem u Besarabiju u Hotin, a docnije predje u Kišinjev, gde je i ostao do povratka u Srbiju. Udovica Tanasijeva Ivana, vratila se sa decom kući u Ripanj, kao i mnoge izbeglice.

Ilija se vratio u Srbiju oko 1836. godine, pa ga knez Miloš postavi za carinika u Poreču na Dunavu. Oženio se Stamenkom ćerkom Karadjordjevom. Docnije ga Miloš premesti u Beograd u policiju pod upravom Rajevića, a posle za člana suda u Kruševcu. Tu mu se dogodi prava nesreća. Jednom se napije u društvu i izgovori nekoliko krupnih reči protiv gospodara Miloša, a njegov drug u službi Čolak Anta uplaši se za sebe, pa ga prijavljuje. Knez naredi da ga okuju i doteraju u Kragujevac. Sa Ilijom podje i Petar Lazarević Kruševački načelnik.

Knez Miloš upita Lazarevića - šta je to bilo? Prazan govor pijana čoveka gospodaru, ništa drugo odgovori Petar.

Knez Miloš pusti Iliju na slobodu, ali ga ne vrati u službu. Nije imao drugog izbora Čarapić, nego dodje u Beograd gde je imao malu kućicu i u njoj je životario vrlo sirotinjski. Knežinja Ljubica, Vučić i Petronijević pomagali su ga do kraja života u hrani i novcu. Umro je 21.IV 1842. godine, i sahranjen na groblju kod Markove crkve.

Od prooda imao je sinove Vasu i Avrana i kćeri Jelisuvetu i Savu. Svi su živeli i umrli u Beogradu.

TANASIJE ČARAPIĆ - sin Ivanov, mlađji brat Vasin, rođio se u Belom Potoku, pa se 1804. godine sa bratom Vasom preselio u Ripanj, sagradili kuće, zasadili voćnjake i uredili imanje. Dugo posle njih mogao se videti po koji orah, koja trešnja i lipa kao ostaci baštine Čarapića.

Uvek je išao uz brata Vasu i učio se ratovanju. Posle Vasine smrti 1806. godine postao je vojvoda Gročanske vojske i četiri godine sedeo je sa kućom u Beogradu, na Dorćolu ispod Piričane, a žena sa decom nije napuštala Ripanj.

Veoma hrabar Tanasije se odlikovao ubojevima na Drini, Deligradu, Malajnici i Soko banji kad su Veljka oslobodili. Od tada Veljko i Tanasije su pobratimi, jako se paze i vole.

Rusi kao saveznici predju Dunav 1810.godine i sastave sa srpskom vojskom, u kojoj su bile vojvode Milenko Stojković, Vujica Vulićević, hajduk Veljko i Tanasije Čarapić, pa su od tada učestali bojevi u Krajini.

Hajduk Veljko imao je običaj da na konju sa isukanom sabljom uleti među Turke, načini dar-mar, pa kad se vrati sjaši sa konja istresa iz rukava i odela kuršume, a on zdrav i čitav. I Turci su verovali da hajduk Veljka ne bije zrno.

To je izazivalo ostale mlade i hrabre starešine, pa su i oni slično pokušavali kad sa više, kad sa manje sreće. Gledajući Veljka kako uloće među Turke, Tanasije reče u društvu da će i on tako uleteti. Savetovali su mu da to ne čini. Drugo je hajduk Veljko. On je čuvan i poznat Turcima kao junačina i kad se pojavi nastaje panika. Turcima se diže kosa na glavi. Pred njim se sve razbeži i niko se ne seti da gadjja Veljka, sem ako nekom u bekstvu omakne puška. Drugo si ti. Turci te ne poznaju. Ubičeš dvojicu, petoricu, ali će navaliti na tebe i savladaće te.

DJORDJE ČARAPIĆ - stariji sin Tanasijev rođen oko 1792. godine u Belom Potoku, ali se sa ocem preselio i živio u Ripaju. Hrabar mladić, sa 18 godina borio se na Deligradu, a po slomu I ustanka 1813. godine prešao je sa svim Čarapićima u Srem. Kada je Ilija poveo zadrugu u Besarabiju sa Karadjordjem 1814. godine, Djordje sa majkom Ivanom, bratom Markom i sestrama vratio se kući u Ripanj.

U početku II ustanka Miloš ga posla za starešinu u Gročansku vojsku, a docnije ga postavi za upravnika Ripanjske mukade, pa se opet nadje na svojoj baštini. Nešto se zavadio sa Ripanjskim popom Matom, a ovaj ga opanjka kod Miloša.

Knez ga pozva zajedno sa Ripanjskim učiteljem Borisavljevićem, na odgovornost u Kragujevac, pa naredi da ih izbatuju i vratiše se kući uniženi. Ponositi Djordje sin junaka sa Prahova Tanasija, unižen i uvredjen, od ovoga momenta rešio se na osvetu.

U Djakovoj buni 1825. godine pošao je sa nezadovoljnicima iz svoje okoline da mu se pridruži u Topoli, ali u Medjulužju dozna da je Djak razbijen, pa se sa svojim vratio. U Ralji ga napuste i razidju se kućama, a on otkriven morao je da beži sa bratom Markom u Banat. Tamo je stupio u vezu sa Karadjordjevićima i uzeo na sebe da pripremi i digne bunu protiv Obrenovića. Bunu je pripremio i noću 1. aprila 1826. godine tajno predje u Srbiju i stigne u Avalu. Odmah se sa pristalicama sastao i počeli bunu.

Medjutim Miloš je već sutradan saznao i poslao poteru za Čarapićem.

Petar Čarapić sin Savin izdao je braću i odveo poteru do skrovišta, gde su poubijani u Rakovičkom potoku pod Torlakom.

Poroda Djordje nije imao.

MARKO ČARAPIĆ - mlađji brat Djordjev nije se od njega razdvajao, pa i u buni zajedno su poginuli u Rakovičkom potoku. Bio je veoma hrabar. Pričalo se da je rođen sa krstom na desnoj ruci i zlatnim pramenom kose na glavi, pa se verovalo da ga ne bije znao. U uraganskoj vatri od potere, braća su izginula, a on ni ranjen. Tek sa sečicama u pušci ubijen je.

Ne zna se da li mu je ostao porod. Kao kum 1870. godine pojavljuje se Atanasije sin Marka Čarapića, a čali je njegov sin, nije utvrđeno.

MARKO ČARAPIĆ - sin Jovanov, rodio se i živeo sa porodicom u Belom Potoku pod Avalom.

Marko i Vasa su braća od stričeva, kao vidjeni, imućni i trezveni ljudi u narodu, zadavali su muke beogradskim Turcima, a naročito dahijama, Zato Fočić Mehmed aga i kaže za njih dvojicu u narodnoj pesmi:

"Dok pogubim do dva Čarapića
Iz Potoka Belog po Avalom
Koj'su kadri na Vračar izaći
u Beograd Turke zatvoriti"

I zaista u zaдушnu nedelju 1804. godine, u zoru banu četa Turaka u Beli Potok pred kuću Čarapića i s kapije još pitahu - kano Marka?

Marko je otišao na kumstvo u Kaludjerice, prevari se Markova žena. Turci kako čuju okrenu pravo za Kaludjerice. "Zašto im ne reče da je otišao kud na drugu stranu" reče svekrva snaji. Sad u Kaludjerici može biti svašta. Markova žena vidi šta je uradila, pa brže u Avalu i kaže Vasi i Tanasiju.

U Kaludjerici Turci opkole kuću, kumovi i prijatelji prenu kud koji, a u kući ostane sam kum Marko i pred kućom jedna baba zapevajući. Potrčite upomoć ljudi ako Boga znate? pogibe kum. Osta prokletstvo na kumstvu.

Markovo oružje po običaju sakrili su, dok ga ne otkupi kao dar mladi, pa kad Turci banuše u kuću, bio je bez oružja.

Turci mu nazovu Boga, a Marko im Boga primi. Oni počnu: "Mi tebi Marko rekosmo da ne nosiš oružje, da ne jašeš hata, da ne goniš u Nemačku svinje, a ti sve to radiš, nas ne slušaš. E sad si u našim rukama, sad ćemo ti mi suditi. Kidišu na Marka, on se branio čim je mogao, pa se saplete u dugačkom gunju. Turci ga pritisnu, prebace mu gunj preko glave, ubiju ga i otseku mu glavu pa ponesu.

U tom stigne Vasa i Tanasije sa družinom, potrče za Turcima i pripucaju, neke pobiju a neki im umaknu. Braća ponesu Markovu glavu sa telom i sahrane na groblju u Belom Potoku.

Od poroda Marko je ostavio sinove Kostu, Gligorija i Jovana.

O Kostii i Gligoriju, nema podataka. Niti se zna za njihovo potomstvo.

Jovan - najmladji sin Markov umešan je u Čarapića bunu, uhvaćen je, vezan i zatvoren sa ostalima u Ripaju, gde je trebalo da mu se sudi. Majka mu još istog dana donese hranu i u hlebu sakrivene makazice. On iseče konopac, pobegne iz zatvora i zavuče se pod korito Ripanjske česme gde sačeka mrak, pa noću zapne pravo knezu Milošu u Kragujevac.

Otkud ti Jovane veseo bio - upita knez kad ga vide.

Eto dobegoh tebi gospodaru, pa čini šta znaš.

A što mi bolan još koga ne dovede? Što mi bar Marka nisi doveo? Marka je knez znao i voleo.

Idite ovoj nesretnici Djurdji (sestri Djordja i Marka) - reče knez momcima - i kažite joj da je Jovan živ i zdrav kod mene. Život mu je oprostio, a kaznu sveo na privremeno progonstvo iz Belog Potoka, pa mu čak i selidbene troškove platio iz svoga džepa.

Da li je Jovan imao poroda i ko su mu potomci u Belom Potoku, za sada se ne zna, nema podataka.

Posle bune, opasno je bilo zvati se Čarapić, pa su mnogi mladi ljudi prsnuli kud koji po Šumadiji i menjali prezime, da zature trag da se ne zna, da su od roda Čarapića.

MARINKO ČARAPIĆ - najmladji je brat Marka, koga su Turci ubili na kumstvu u Kaludjerici, sa kojim je i Marinko bio, ali se spasao.

Na spisku saučesnika u buni našao se pored ostalih i Marinko Čarapić iz Belog Potoka. Porodica mu je prognana u Svilajnac - žena Stanojka sa decom, sinom Pavlom od 18 godina, Pantelijom od 7 godina i ćerkom Djurdjom od 14 godina.

Vlastima je naredio knez Miloš da im nadju smeštaj, a oni neka se sami izdržavaju svojim trudom i prošnjom, bez ičije pomoći.

JANKO ČARAPIĆ - sin Ivanov a brat Marinkov. Rodio se, živeo i prirodnom smrću umro u Belom Potoku. Da li je imao poroda, potomci ne znaju. Neki Čarapići posle bune imali su prezime Janković. Da li su to njegovi potomci i po njemu uzeli prezime, za sada nije utvrđeno.

Prema izjavi potomka Misa Čarapića, njegov pradedu Gliša Janković raseljen je bio u Vrčin, pa kada se ponovo vratio u Beli Potok, vratio se i na staro prezime Čarapić, koje Misa i danas nosi kao i Misini unuci, ali ne zna čiji je Gliša sin od istorijskih Čarapića.

	Ivan	
Sava	Vasa	Tanasije
Petar, Djuka - Panta, Ilija, Steva - Djordje, Marko		
Panta	Vasa, Avram	Tanasije
Vasa		
	Jovan	
Marko	Marinko	Janko
Kosta, Gliša, Jovan - Pavle, Pantolija - -		

Šema loze istorijskih Čarapića, završava se sa ovim poznatim imenima, ali se zna da ih još ima u Beogradu za koje do danas nisu pronadjeni podaci.

- o - o -

Buntovni Čarapići u stalnoj su zavadi sa Turcima, a od seče knezova i u otvorenom sukobu. Iz Avale zaprečavaju beogradskim Turcima izlazak u okolna sela, radi plena i pljačke. Poznata je Vasina zaseda u krečanama, gde sa družinom sačekuje Kučuk Aliju i Gušanca, pri povratku iz Šumadije sa plenom stoke. Tako ih je potukao da je gro Turaka izginulo, a preživeli bežeći kroz šumu, bakračlijama su izgulili koru sa ševara, da se posle borbe ceo ševar belio.

U I ustanku 1804. godine do 1813. sa Karadjordjem učestvuju kao nahijske vojvode. U II **ustanku** 1915. godine pod Milošem, mladji naraštaj kao podvojvode Gročanske vojske. U Beogradskoj nahiji imaju istaknutu ulogu u javnom životu.

U dinastičkoj borbi staju na stranu Karadjordjevića, pripremaju i dižu bunu protiv Obrenovića, poznatu u istoriji pod nazivom Čarapića buna.

ČARAPIĆA BUNA

Djordđe i Marko Čarapić sinovi Tanasija junaka sa Prabhova, a sinovi proslavljenog Vase Čarapića, pripremili su 1826. godine bunu protiv sanovolje kneza Miloša, a Ripanjskom učitelju Berisavljeviću dali su da sa učiteljem Račosavkićem napiše proklamaciju narodu.

Petar Čarapić sin Savin a također Vasin sinovac, izdao je braću Čarapiće kolovodje bune i odveo peteru do tajnog skrovišta.

Buna je brzo i surovo ugušena. Kolovodje su opkoljene i ubijene u Rakovičkom potoku. Pohvatani saučesnici u Avali i okolnim selima streljani su u Ripaju, a učitelji kažnjeni u Kragujevcu sakaćenjem. Otsečeni im je jezik i ruke poviše šake, pa su prešli u preko i docnije prosili po Beču.

- o - o -

Nije na odmet reći nešto više o buni. Po M. Milićeviću i Z. Živuloviću priprema i tok bune ovakoski tekli.

Nesretno 1813. godine po slomu I ustanka, predje Savu i Djordđe Čarapić sa ostalom familijom Čarapića i nastaniše se u Sunčinu.

U jesen 1814. godine kad Ilija Čarapić kao starešina zadruge, povede familiju za Karadjordjem u Besarabiju, udovica Tanasijeva Ivana vrati se sa decom Djordđem, Markom i kćerima kući u Ripanj..

U početku II ustanka 1815. godine knez Miloš posla Djordđa Čarapića za starešinu u Gročansku vojsku, a nešto docnije postavi ga za upravnika Ripanjske mukade. Tako se Djordđe opet nadje na svojoj baštini u Ripaju. U međuvremenu nešto se zavadi sa Ripanjskim pop Matom rodom iz Vrčina, a sprijatelji sa učiteljem Berisavljevićem.

U to vreme po odobrenju kneza, učitelj sagradi kuću na crkvenoj zemlji, pa ga pop Mata samrže, očima da ga ne vidi. Od tada poče oba da opanjkaiva kod gospodara.

Podložna ulizicama knez Miloš pozva i Djordđa i učitelja Berisavljevića na odgovornost u Kragujevac, pa naredi da ih izbatinađu i vratiše se kući osramoćeni.

Ponositi Djordje Čarapić sin junaka sa Prahova Tanasija i sinovac asin, a učesnik u boju na Deligradu sa 18 godina, surovo unižen i uvredjen, pretvorio se sav u mržnju prema gospodaru Milošu i čekaše čas osvete. Svoju nameru nije krio od učitelja Berisavljevića.

Pod uticajem batina učitelj Mihailo Berisavljević zaključio da nema smisla živeti medju varvarima u Srbiji, pa predje u Srem. Tamo se oženio i decu izrodio i našao da nije baš tako loše bilo u Ripnju. Uz Miloševe odobrenje, vrati se za učitelja u Ripanj.

U Djakovoj buni Djordje Čarapić sa bratom Markom prikupi nezadovoljnike iz svoje okoline i podje da se združi sa Djakom u Topoli. Usput u Medjulužju, neki Smederevci bežeći iz borbe kod Topole, ispričaše Djordju da je Vučić razbio Djakovu vojsku i sve se razbelažlo.

Djordje se vrati sa svojim, ali već u Rajci napustiše ga i razidjoše se kućama. Otkriveni Djordje i Marko morali su da beže i predjoše u Banat. Tamo je Djordje došao u vezu sa Aleksom sinom Karadjordjevim i uzeo na sebe da pripremi i digne bunu protiv Miloša.

Povremeno iz preka tajno je slao brata Marka u Srbiju, da sa ostalim Čarapićima pripreme ljude, a preko pisama dogovorio se sa učiteljem Berisavljevićem, koji je već bio učitelj u Beogradu, da ovaj napiše proklamaciju narodu, u kojoj porod ostalog da udje i ovo:

"Ti Obrenovići su već polu-Turci postali, a onaj najstariji (Miloš) objaviće sebe najzad Turčinom i silom naterati sve Srbe da se poturče, pa treba požuriti u Kragujevac i kamenjem ih poubijati. Ko donese Miloševu glavu dobiće 50 hiljada dukata svake godine, za Jovanovu i Jevremovu po 20 hiljada, a za Paštramačevu i Vučićevu glavu po 5.000 dukata".

I čas je kucnuo. U Cvetnu nedelju 1. aprila 1826. godine Čarapići Djordje i Marko tajno predju u Srbiju i stignu u Avalu da počnu bunu. Učitelj Berisavljević iz Beograda sa kolima natovarenim oružjem, barutom i dr. noću 2. aprila prebaci se u Avalu, dogovori se sa Djordjem o daljem radu, pa se pred zoru vrati u Beograd, zadovoljan da je sve obavio u najvećoj tajnosti.

Međjutim, gospodar Miloš već drugog aprila doznao je od Djordja Parezana, da su braća Čarapići prešli u Srbiju da dižu bunu, a sa druge strane došanutu mu, da je umešan i učitelj Berisavljević.

Miloš je odmah naredio bratu Jevremu u Valjevu, da smesta krene sa vojskom u Ripanj. Petronijeviću u Beogradu zapovedio je, da mu vezanog učitelja pošalje u Kragujevac, a knezovima Mihailoviću i Stankoviću da krenu u poteru i pohvataju buntovnike Čarapiće žive ili mrtve.

Prelećnog sunčanog dana četvrtog aprila knezovi Živko Mihailović rodom iz Umčara i Nikola Stanković iz Ostružnice, na čelu potere hitali su iz Beograda šumovitom kosom ka Torlaku, pretresli Avalu i grad na Avali, banuli u Ripanj, iznenada opkolili Boli Potok, ali Čarapića Djordja i Marka nigde nema. I već su rešili da za danas prekinu poteru, kad im pridje Petar Čarapić sin Savin i kaaa - da on zna gde su i da će ih odvesti do skrovišta. I krenuše odmah.

Dok se otegnuta kolona pandura kretala ka selu Rakovici, Nikola se sašaptavao sa Živkom.

- Da li da mu verujemo? Da nas ne uvuče u neku zasedu? Ne mogu da zamislim gundžao je Nikola, da izdaje svoju braću od stričova!

- Ja mu potpuno verujem odgovori Živko. Jasno mu da je cela stvar otkrivena, a zna kako se gospodar obračunao sa buntovnicima u Djakovoj buni, pa hoće da skine bedu makar sa svoje porodice.

Petar Čarapić sa bratom Djukom od početka bio je posvećen u bunu i bio je protiv nje, jer nikakvih izgleda na uspeh nema. Navući će samo na familiju Miloševu omrazu i osvetu, a selo će zaplivati u krvi. Hteo je odmah da ih prijavi, ali ga je stišao brat Djuka.

Vodio je koloau za sobom Petar, a čelo mu se sve više znojilo. Da li je i njegov rođeni brat Djuka sa njima, pomišljao je u sebi. Juče im je odneo hranu i još se nije vratio. Možda im se sasvim pridružio? U tome kroz prvi sumrak, nazreše se na vidiku krovovi kuća sela Rakovice. Srce počeo jače da mu lupa, hoće da iskoči. Promuklo zašišta: "U onoj jaruzi iznad mehane..."

Živko i Nikola razviše pandure u streljački stroj i u širokom luku opkoliše skrovište, a Petru narediše da utvrdi broj odmetnika.

On se uspuza uz drvo i nabroja šestoricu. Naprezao je oči, skoro da se slomatao sa grane, ali Djuku nikako da uoči i prepozna. Bili su mu okrenuti leđjima i sklupčani već polegali za spavanje.

Živko Gročanski knez uspravi se i prodra iz svog glasa - Čarapići opkoljeni ste i predajte se.

Umesto odgovora grunu plotun iz potoka i na ovoj strani padoše dva pandura. Nasta neravna borba. Pogibe Djordje Čarapić, Milovan Gajić zet Tanasijev i Djuka rođjeni brat Petrov.

Za Marka se pričalo da je rođjen sa krstom na ruci i zlatnim perčinom kose na glavi, pa se verovalo da ga ne bije olovo. Zato Parezan u jeku borbe naredi vojniku Marku Pirivatriću iz Bela Potoka da stavi sečice u pušku te tako i Marka ubiju. U tom iz jaruge odjeknu glas - predajemo se.

Proživela dvojica izadjoše uzdigutih ruku, odmah ih vezaše pa ih Parezan otera u Beograd. Imena ovih dvojice se ne zna, ali su streljani u Ripnju sa ostalim pobunjenicima.

Petar je vriskao nad mrtvom braćom, a najviše za rođjenim Djukom, "Djuka, moj Djuka ja te ubih".

Živko ga dohvati za rame, podiže i reče mu - idi kući ne moraš sve da vidiš.

Kad se Petar dovoljno udaljio, dade znak, a Pandur odseče svoj četvorici glave, pa ih momak iz Umčara odnese gospodaru Kilošu u Kragujevac. Kao nagradu dobio je loo groša.

Jevrem Obrenović stiže sa vojskom 6. aprila u Ripanj da otkrije sve učesnike i jatake i da ih primerno kazni, ali odakle da počne. Kolovodje Čarapići su pobijeni, a mrtva usta ne govore. Krenuo je sa batinama i nasrnio na prve Čarapiće.

Ne osvrćući se što je Petar Čarapić izdao braću od stričeva i rođjenog brata Djuku, stavio ga je na šestoke muke. Petar nije mnogo znao, nešto je sumnjao, nešto nagadjao, a nešto i prokazao. Takvima Jevrem je bez dvoumljenja odmah zapalio kuću i nastavio sa batinanjem i ispitivanjem. Nekakav Turčin zvani Nale kao Jevremov Pandur usijanim kleštima štipao je meso okrivljenim, da okažu saučesnike u buni i plan zavere. Mic po mic, malo po malo pa se neka lista okrivljenih sastavi.

Na spisku saučesnika i jataka u buni našli su se:

- Čarapići, sem Djordja, Marka i Djuke poginulih u skrovištu bili su još Marinko, Jovan i Djurdjija Čarapići iz Belog Potoka, a iz Beograda Čarapić Petar terzija.

- Seljaci iz Belog Potoka, Ripnja, Ivanče, M^o krog Luga i dr. sela.

Trgovci i zanatlije iz Beograda, koji su novcem pomagali pripremu bune.

Kako su iskrsavala nova imena jataka, tako su Ripanjci žurili da iskažu podaničku vernost (u strahu da oni ne plate ceo eeh) i saletali Jevrema da im da bundžije, da ih oni svojim rukama zadave, da se on oko toga mnogo ne batrga.

Miloš je osetio da Ripanjsi žele da zatvore usta što pre okrivljenih, pa naredi Jevremu, da smesta pošalje sve saučesnike sa porodicama u Kragujevac, jer možda će ti buntovnici još što šta da kažu, još čega da se prisete.

Rulja u Ripnju traži krv i smrt.

Jevrem da umiri rulju, pročita im naredbu gospodara u kojoj savetuje narod da se prodje rdjavih poslova. On sam zapreti im da u Beogradskoj nahiji do Raljskog potoka ni petla neće ostaviti da sapeva.

U Kragujevac doterivani su zaverenici i jataci gladni, goli i bosi i trpani u mračne i vlažne podrume, iz kojih se po ceo dan čuju očajni krici i zapomaganje.

Avet dinastičkih borbi pomalja se u Srbiji i dugo će trajati.

Obrenovići se surovo obračunaše sa Čarapićima. Učesnike je poubijao, porodice im proterao i raselio u razna mesta po Srbiji.

- Djordjevu i Markovu majku Ivanu sa ostalom decu iz Ripnja, proterao je u Brusnicu.

- Ženu Mariaka Čarapića Stanojku sa sinom Pavlom od 18 godina, Pantelijom od 7 godina i Djurdjijom od 14 godina iz Belog Potoka oterao je u Svilajnac.

- Udovica Djordja Čarapića iz Ripnja silom je naterao da napusti ognjište. Njen otac Milovan Vujičić iz Amerića, jedva je izmolio da je odvede svojoj kući.

Sa osudjenicima kazne su delile i njihove porodice od deteta u kolecvi, do starca koji se jedva kreće.

Na Čarapiće je udaren takav pečat da su mladi ljudi pricali po Srbiji, služili i menjali prezime, samo da se ne zna da su od roda Čarapića.

Ipak je jedan od okrivljenih spasao.

Jovan Čarapić sin Marka koji je poginuo u Kaludžerici, u lovu na jatake uhvaćen je i vezan zatvoren u Ripnju. Majka mu istog dana odnese hranu i u hlebu sakrivene makazice, a on preseče konopac i pobegne, pa se sakrije pod korito Ripanjske česme da sačeka mrak. Noću jurnu za Kragujevac pravo gospodaru, pa šta bude nek bude.

- Otkud ti Jovane veseo bio - upita Miloš.

- Eto dobeooh tebi gospodaru pa čini što znaš.

- Što mi ne dovede još koga?

- Idi onoj nesrećnici Djurdji - obrati se momku - pa joj reci da je Jovan živ i zdrav kod mene.

Knez Miloš mu oprostí život, a kaznu zameni sa privremenim progonstvom iz Beloga Potoka. Još mu plati selidbene troškove iz svog džepa.

Nekoliko meseci docnije, Mološ će pomilovati raseljene porodice i vratiti im imanje.

U Kragujevcu počelo je sudjenje 7.maja 1826. godine. Na smrt je osudjeno 20 učesnika i jataka, kuće im spaljene, stoka i ostale pokretnosti razgrabljene, baštine date drugima, a porodice raseljene. Kasno osudjenih izvršio se u Ripnju. na mestu gde je počela buna.

Osudjeni su dovedeni u Ripanj, vezani za kolac i pred narodom iz dve kncžine streljani. Svet se ćutke rasturi, neko kući, a neko u kafanu.

Sima Mihailović seljak iz Vlaške, kad je video otromboljena tela streljanih, nije mogao da se uzdrži, pa iz sveg glasa viknu - živo Milije Djak. Seljaci oko njega, brže mu začopiše usta i gurnuše ga dublje u gomilu.

- Ćuti nesretniče, oćeš i ti ovako da završiš?

- Oću! Oću! - riknuo je besno Sima, a narod oko njega počeo da se sklanja.

U podne banuo je Sima u prepunu Ripansku kafanu i sa vrata dreknu - tišina. Simo šta ti je, umirivao ga kafedžija koji ga poznaje. Ne mogu više da izdržim, zarida Sima. Ne umedoše nesretnici.

- O čemu ti govoriš - upita ga pritvoreno jedan sa usukanim brčićima.

- O Miloju Djaku. Sve moguda prežalim samo ne mogu to, što ne smaknusmo onoga Ercova (Miloša). Ali neće ni to dugo potrajati...

U tom Jevrem već izvešten banu u mohanu, zgrabi ga za gušu pa dreknu: "Šta si govorio protiv gospodara"?

Sima se otrže, pa poče - šta to činite od nas? Kasapnici? E nećemo se dati da nas jednog po jednog koljetu! Kad opet ustanemo...

More šta si govorio protiv gospodara, zahtevao je Jevrem da čuje.

- Sve što su ti dojavili, a mogu ti reći i više od toga. Pa poče Milošu po spisku sve do devet kolena i natrag, a kad mu se mašta iscrpela, opsova mu i bradavicu na obrazu.

Jevrem je sve nekako podneo, ali bradavica ga tako kosnula da tu uvredu nije mogao da otpri. Odmah je naredio proces i opremio ga na onaj svet. Simino telo priključiče onoj dvadesetorici.

Svi buntovnici i jataci rodjeni u Srbiji, streljani su u Ripaju, mestu početka bune.

Učitelj Mihailo Berisavljević iz sela Divoša u Sremu, Petar Radosavkić iz Bačke Palanke i Djordje Nišlija rodnom iz Niša, smatrani su kao strani državljani i zadržani su u Kragujevcu, da se nad njima izvrši kazna. Što su pisali proklamaciju.

Učitelj Berisavljević pod kandžijom Paštrmca i kad je na njega dreknuo - prolaj kurvo! nisu usta svih Čarapića zatvorena - sve je priznao i svoje ručno napisao pripremu i tok bune.

Učitelj Radosavkić je sve poricao, verujući da nije otkriven. Knjaz ga upozori da prvo dobro razmisli i napiše kakvu kaznu zaslužuje, ako se dokaže. Napisao je - da mi se otseče jezik i ruke.

- Amidža, donesi mu ono, naredi Miloš.

Paštrmac predade Berisavljeviću pismenu izjavu svojeručno napisanu i Radosavkić priznade sve.

Na dan izvršenja kazne, pozvata je iz okoline masa sveta da prisusatvuje. U gužvi, propinjanju i muvanju da se ugrabi bolje mesto, zapaženo je da nema čete vojnika i praznog prostora za streljanje. To uli neku vedrinu, pa su se nizali razni komentari u gomili naroda.

- Neće gospodar da imuzima život. Po 50 ili 100 batina, pa kući i pamet u glavu.

- More ni toliko. Oni su stranci. Austrijanci ih neće dati, Hrišćani su i kulturaa narod, odbaviće ih.

- E moj prijatelju ne znaš ti ništa. Autrijanci su javili Turcima, a oni došanuli Milošu, da su Čarapići prešli u Srbiju. Niko ne želi bunu kod nas.

U ovom preklapanju začu se topot konja. Napred ide preki sud, za njim tri osudjenika, a za ovima vojska.

Predsednik suda pope se na neka kola, pa u mukloj tišini pročitá presudu.

Neka žene se onesvestiše, deca proplašena počеше da plaču, gro poče da napušta mesto i ostaše samo najradoznaliji. Poče izvršenje kazne.

Prvi je učitelj Berisavljević - otsekoše mu obe ruke poviše šake i deo jezika. Radosavkiću i Djordju otsekoše po desnu ruku poviše šake i jezik.

Djordje je istog dana uveče umro. Mihailo i Petar su pre.ivali sakaćenje prešli u Zemua gde su roditelji prihvatili unakažene sinove.

Emigracija i heterija iskoristiše priliku da furnu evropsku štampu protiv Miloša. Novine prikazaše Srbe kao varvare, a Miloša kao svirepog tiranina i čudovište dostojno gaušenja.

Ni jedan događaj u Srbiji nije toliko kompromitovao Miloša, kao ovaj zaista divljački obračun.

- o - o -

Zaista posle bune bilo je opasno zvati se Čarapić, pa su mnogi njihovi potomci u Belom Potoku menjali prezime, da zame-tnu trag i skinu Miloševu srdžbu sa porodica. Radi toga danas u Belom Potoku imamo šaroliku lozu Čarapića, sa više prezimena: Čarapići, Simići, Radovanovići.

ČARAPIĆI

Gligorije i Sima Čarapić u Belom Potoku, rođjena su braća, ali čiji su potomci od istorijskih Čarapića, njihovi unuci i prauunci ne znaju.

GLIGORIJE (Gliša) ČARAPIĆ rodio se živeo i umro u Belom Potoku 1855. godine. Po kazivanju njegovog prauuka Misa Čarapića, zbog bune Gliša je bio raseljen sa porodicom u Vrčin i nosio prezime Janković. Kad se vratio na ognjište u Beli Potok vratio se i na staro prezime Čarapić. Jaako je treći sin Jovana, pa ako je po njemu uzeo prezime Janković, ovi bi mogli biti njegovi potomci, ali za sada nije utvrđeno.

Od poroda Gliša je imao dva sina Radivoja i Milivoja.

RADIVOJE ČARAPIĆ - sa kućom kod raskrsnice puta za brdžano i Avalu. Od poroda imao je sinove Miloja i Milojka.

- MILOJE - takodje ima dva sina Vojislava i Milisava. Vojislav ima sina Miodraga, a ovaj sinove Tomu i Milojka. Milisav (Misa) - ima sina Milojka, a ovoga je sin Vasa.

- MILOJKO - mlađji sin Radivojev studirao je u Parizu i diplomirao je filozofiju (matematiku), a dočnije se javio kao pozorišni kritičar. Umro je bez poroda neoženjen. Ujedno on je i prvi Belopotčanin koji je diplomirao u inostranstvu.

MILIVOJE (Džavla) ČARAPIĆ mlađji sin Glišin imao je žensku decu pa mu se ognjište ugasilo.

SIMA ČARAPIĆ - brat Glišin rodio se i živeo u Belom Potoku. Kuća mu je u sredini sela, preko od kafane. Od porodice imao je tri sina - Iliju, Djordža i Jovana.

- ILIJA (Čuljko) ČARAPIĆ - život je proveo u Belom Potoku. Kuća mu je usred sela preko puta kafane. Od poroda imao je sinove Savu, Ivana i Milana.

- SAVA - Unuk Simin od poroda ima sina Radomira, on sina Vasu, a njegov je sin Radomir (Lale) i ćerka Ljiljana.

- IVAN (Ica) - danas je nastariji živi Čarapić i misli da su potomci Marka, koji je poginuo u Kaludjerici. Bez poroda je.

- MILAN - ima sina Radosava a on sina Miodraga (Milu).

DJORDJE ČARAPIĆ - imao je dva sina Živana i Ivana. Živan (Kidoje) imao je sina Živka, koj je kao omladinac poginuo u ratu neoženjen. Ivan je bez dece.

SIMIĆI

Jovan (Čarapić) treći brat promenio je prezime navodno zbog umiranja prve dece i uzeo prezime Simić. (Izgleda pre zbog bune Čarapića). Od poroda imao je tri sina - Živka, Spasoja i Boru.

- ŽIVKO SIMIĆ - ima sina Aleksandra (Leku), a on je sa ženskom decom. Spasoje Simić - ima sinove Živana i Milovana. Milovana je sa ženskom decom a Živan ima sina Duleta, Bora Simić imao je sina Miodraga, koji je kao omladinac poginuo u ratu neoženjen, pa je kuća sa ženskom decom.

RADOVANOVIĆI

STEPAN (Stepanić) Čarapić - rodio se i umro u Belom Potoku, ali čiji je potomak od istorijskih Čarapića ne zna se. Prezime je promenio posle Čarapića bune u Radovanoviće, pa je tako i ostalo, ali ih i danas u selu zovu Čarapići. Treba da je brat od sbrica Gliši i Simi Čarapiću. Od poroda imao je sinove Miću i Panticu.

- MIĆA RADOVANOVIĆ (Čarapić) imao je pet sinova: Dragu, Savu, Žiku, Životu i Živana.

- DRAGA - ima tri sina Stepana, Stevu i Iliju. Stepanovi sinovi su Radoje i Blagoje. Radoje ima sinove Milovana i Miliju, a Blagoje kćerku Milenu, Stevin je sin Marko, a njegov (Gile), Ilija ima sina Živana, a on žensku decu.

- SAVA - ima sina Spasoja, a on tri sina Milana, Miodraga i Milorada. Svi su oseljeni u Beograd.

- ŽIKA (Čiča) - sa ženskom je decom.

- ŽIVOTA - ima sina Živka, a ovaj sinove Milana i Miodraga.

- ŽIVAN - umro je kao momak.

- PANTICA RADOVANOVIĆ (Čarapić) - kuća mu je na mestu ranije crkvene porte sa zapisom, pre zidanja crkve. Od poroda imao je četiri sina - Radoja, Milovana, Milorada i Arandjela.

Radoje - sa ženskom je decom.

Milovan - ima sina Milana, a on sina Milu.

Milorad - ima sina Milivoja, a on Živorada.

Arandjel - ima sina Živka.

Kuće su im kod crkve i škole.

I današnji potomci Čarapića nose nasleđe buntovnih predaka i uvek učestvuju u javnom i političkom životu sela i zbivanju u njemu.

Familija je velika i poznata i van sela u okolini.

- o - o -

Čarapići u Ripnju nisu potomci istorijskih Čarapića. Oni su došljaci iz Trstenika.

Nikolić kao sluga došao je da služi u Ripnju. Docije otišao je u kući ženi iz porodice Čarapić. Zadržao je svoju slavu sv. Djurdjica, a uzoo prezime Čarapić u to vreme poznato u Srbiji i opevano u narodnim pesmama.

Pravi Čarapići u Ripnju od Vase i Tanasije raseljeni su i izumrli, pa su im kuće ugašene. Kažu da je do skora trajao po koji orah od baštine Čarapića, gde su im bile kuće.

PORODIČNO STABLO BUGARČIĆA

Milov sa i Ivan rođena braća, došli su kao majstori iz knjaževačkog sela Beloga Potoka, koje se nalazi na sredokračiću puta Knjaževac - Aleksinac, pa su i ovo selo nazivali istim imenom Beli Potok za uspomenu na zavičaj. Nadimak Bugarčići dobili su zbog blizine starog zavičaja bugarskoj granici.

Kao doseljenici dobili su zemlju, izgradili kuće i zasnovali porodice, od kojih se razvile u selu familije Ilići, Vujičići i Pavlovići. Slave Mitrov-dan.

ILIĆI (Janići)

Milovan Bugarčić naselio se usred sela (starinje) gde su im i danas kuće. Od poroda imao je sina Iliju po kome su Ilići, ali je rano umro, pa je njegova žena Jana (rodom iz Male Ivanče od Žmurića) podizala decu i po njoj ostao im nadimak Janići, koga i danas nosi sela familija najveća u selu. Kažu da je Jana bila muškobanja i sa pištoljem za pojasom na konju obilazila imanje.

Ilija i Jana od poroda imali su četiri sina - Radovana, Radivoja, Miloja i Milovana Ilića.

RADOVAN ILIĆ - imao je tri sina Živka, Živojina i Blaž-
goja.

ŽIVKO - imao je sinove Grujicu, Radojicu, Joicu i Spasoja.

Grujica - ima jedinca sina Živana diplomiranog geometra, koji sa porodicom živi u Beogradu. Živanov je sin Mića diplomirani inženjer, takodje stanuje u Beogradu ali čuva i održava porodično ognjište u selu.

Radojica - prodao je imanje u Belom Potoku i nastanio se sa porodicom u Beogradu, gde mu i danas žive dva sina Radomira i (Cane) i ćerke Živka i Živanka.

Jovica - je medju poslednjima živi solunac, sa 88 godina i živim sećanjem svih događaja iz I svetskog rata - odstupanja 1915. godine pod borbom do Kosova, prelaz preko Albanije, Krf i Plava grobnica, pa preko Soluna na Kajmakčalan i tri godine u rovu. Seća se lepih odnosa sa Francuskim vojnicima i solidnog snabdevanja municijom, odećom i hranom od saveznika. Kaže da oni u rovu nisu ni slutili da stvaraju tako velika istorijska dela, kao što je rušenje Franjine carevine, oslobadjanje sve braće i stvaranje Jugoslavije, sna svih naših najvećih umova od Djevdjelije do Triglava. Sada puvučeno živi u svojoj avliji, usamljen i bez kontakta sa savremenom generacijom i naučnim dostignućima u svetu.

Od poroda ima sina Nilu a on sina Slavomira i žive na porodičnom imanju u selu.

Spasoje - po odsluženju vojnog roka 1921. godine, završio je šumarsku školu, stupio u službu i zasnovao porodicu u Beograd, gde mu i danas žive dva sina.

ŽIVOJIN - sagradio je kuću na Brdu sa sinovima - Mikom, Cekom i Dobrom i danas mu potomstvo živi na Brdu.

Milutin (Mika) - ima dve ćerke - Žika udata u Pinosavu a Stanka u Zuce.

Svetislav (Ceka) - umro je u zarobljeništvu u Madjarskoj 1917. godine kao momak.

Dobrosav (Dobra) - ima tri sina - Miću, Radu i Ljubu. Mića (Djena) ima sina Milana, a on Slobodana. Rada (Beli) ima sinove Slavomira i Živka, a ovaj sina Zorana. Ljuba je poginuo na Sremskom frontu 1945. godine kao momak.

BLAGOJE - ima sinove Boru i Milivoja. Bora je bio oženjen, ali mlad umro bez poroda.

Miloje (Mika zvonar) - sa naklonošću za istorijske događaje, čini značaj narodnih predanja, čuva tradiciju i prenosi je na mlađe naraštaje. Najbolji je poznavac porekla familije u selu, pa je u mnogome doprineo da se razjasne krvna srodstva pojedinih porodica. Naveo je i mnoga imena već zaboravljena. Njegov pogled na život i ljude i naklonost za zbivanja u prošlosti, izdvađa ga u red otresitijih ljudi u selu. Od poroda ima sinove Vojislava i Slobodana.

Vojislav je sa ženskom decom.

Slobodan ima sina Aleksandra.

RADIVOJE ILIĆ - sa kućom u centru sela kod raskrsnice puteva za Avalu i Brđjane. Radivoje od poroda ima jedinca sina Mihaila (Miću),

MICA (Mašalajka) - ima sinove Radojicu i Borivoja.

Raja (Mašalajka) - iselio se na Brdo sa porodicom i na imanju sagradio kuću. Od poroda ima sina Radivoja i kćeri Nataliju i Draginu. Radivoje ima jedinca sina Živka, a on sina Vladu.

Bora (Mašalajka) - ima osobinu da i nepoznatom rado pomaže u nevolji, a u ratu prema izbeglicama bio je čovečan i danožljiv, sa puno razumevanja u ljudskoj nesreći. Zapažen je u selu po praksi pri telenju krava, često je pozivan i bio koristan.

Porodicu je zasnovao sa suprugom Zorom (rodom od Popovića iz sela), a od poroda imaju sina Radomira i kćerku Darinku udatu u Dimitrijeviće i Ljubiaku udatu u Ristiće u gornjem kraju (Puzine). Zora je izvrsna radnica u kući i na njivi. Živi za svoju porodicu i spremna je ako treba da gine na svom pragu. Kuća im je na starom ognjištu u centru sela.

Radomir - sa suprugom Desankom ima dva sina - Živorada (Lolu) i Dragana (Dragiša), oba zanatlije i još momci. Obećavaju da izrastu u solidne domaćine i sačuvaju tradiciju predaka.

MILOJE ILIĆ (Janić) - sa kućom u centru sela. Od poroda ima dva sina Iliju i Pantu.

- ILIJA ILIĆ (Janić) - ima sinove Marjana, Ivana (Giru) i Petra.

Marjan - ima sina Miloja, a on sinove Milovana i Miodraga. Milovanov je sin Dragan.

Ivan (Ćira) - ima sina Svetolika, a on sina Dragoslava (Gaga) bez dece.

Pera - ima sinove Radomira i Mišu.

Radomir - je proveo rat u zarobljeništvu, i naučio nemački jezik jedini iz sela. Od poroda ima sina Slobodana, a on Dejana.

Miša - je napažen Belopotočanin sa izgrađenom građanskom svešću za zajedničke potrebe sela. Ličnim zalaganjem doprineo je zajedno sa seljanima da se izgradi vodovod u selu, uredi i ogradi groblje i **asvaltira**ju ulice iz samodoprinosu građana. Sada Beli Potok sa električnim osvetljenjem, vodovodom i asvaltiranim ulicama pruža sliku sela u koga je zakoračila civilizacija. Ostavlja za sobom dela koja se cene i pante. Od poroda ima ćerku Slavku.

PANTA ILIĆ (Janić) - ima ćerku Dobriju kojoj je doveo muža u kuću Dragoslava Djordjevića (Buzdića) zanatliju stolara u selu.

MILOVAN ILIĆ (Gobeda) - kupio je plas od Ripanjskih Čarapića i proširio baštinu najveću u Janićima. Od poroda imao je četiri sina - Đurka, Milenka, Djordja i Milana.

DJURKO - ima sinove Svetislava i Panteliju. Svetislav (Čeka) nije imao poroda.

Panta (Toka) - ima samo jedinicu ćerku Radmilu, udatu u Tomiće i sa porodicom sagradila kuću na očevini u centru sela.

MILENKO ILIĆ (Pepa) - imao je sina Dimitrija (Mitu), a on Radomira i Dragu. Sada (major) ima sina Tonislava, a Draga ima sina Miodraga.

DJORDJE ILIĆ - ima jedinca sina Borivoja (Kalička), a on sina Milana sa ženskom decom.

MILAN ILIĆ (Janić) - od poroda ima dva sina Lazu i Radojicu.

LAZA - je sa ženskom decom.

RADOJICA ILIĆ (Djura) - je jedan od vidjenijih domaćina u selu i uživao je lep ugled. Od poroda ima sina Dragoslava i ćerku.

Dragoslav Ilić (Dragi) - izgradio se u fakultetski obrazovanu ličnost. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu. Živi u selu na ognjištu predaka, neguje tradiciju i reprezentuje sebe, familiju i selo na najlepší način. U Janićima veoma je primljen i cenjen. Od poroda ima dva sina Radomira i Ranka. Oba su školovana i drže do ugleda svoje porodice. Nisu još oženjeni.

IVAN BUGARČIĆ - mlađji brat Milovana, naselio se na Brdu prvi sagradio kući i tamo zasnovao zaseok Brdjani. Od poroda imao je dva sina Vujicu i Pavla od kojih su se razvile familije Vujičići na Brdu i Pavlovići kod česme Karabunara.

VUJIČIĆI (Brdjani)

VUJICA je sa porodicom ostao na Brdu na očevom ognjištu. Po njemu je potomstvo Vujičići. Od poroda imao je sina Mitra (Adžiju) a od sina Stevu.

STEVA VUJIČIĆ sa porodicom na Brdu. Od poroda imao je tri sina Milana, Milivoja i Milojka i tri kćerke Živku, Dodu, Zorku i Jelu.

Milan - imao je sina Boru, ali je umro kao dečak pa je kćer Nata nasledila celu imovinu. Milivoje je umro neoženjen od tifusa kao vojnik, a Milojko je poginuo na Solunskom frontu 1916 godine takodje neoženjen. Kažu da je bio najboljši momak u selu.

Ovi Vujičići nisu u srodstvu sa drugim Vujičićima u selu.

PAVLOVIĆI (kod Karabunara)

PAVLE - je u nekom metežu sa Turcima probegao u Srem. tamo se oženio i decu izrodio. Kada se primirilo u Srbiji, vratio se sa porodicom, ali brat Vujica ga ne prima u kuću. Rešeno je da napravi kuću kod česme Karabunara, na nezausatom zemljištu gde mu i danas žive potomci Pavlovići. Od poroda imao je dva sina Mateju i Marka.

MATEJA PAVLOVIĆ ima tri sina Jovana, Miloša i Milića.

Jovan - ima sina Milana (kovača), a on sinove Pavla, Milojka i Radojka. Pavle je sa ženskom decom. Milojko ima dva sina Aleksandra i Iliju. Aleksandar (Loka) ima sina Mišu i privremeno živi u Americi. Ilija (Baja) živi sa porodicom na očevini, Radojko (Bazer) - ima sina Živka.

Miloš Pavlović - ima sinove Pavla i Milosava.

Pavle ima sinove Dragomira i Velimira. Dragomirov je sin Mića, a Velimirov su Radomir i Rajko.

Milosav -

Milić Pavlović - imao je sina Boru, ali je umro bez dece. Od trećepozivaca Belopotočana iz I svetskog rata jedini se vratio iz zarobljenništva iz Nadmedjera i ispričao tragediju drugova, koji su pomrli od tifusa, a dokrajčili su ih vaške i glad.

MARKO PAVLOVIĆ - imao je tri sina Živana, Žižu i Živka.

Živan ima sina Čedu (Šopić), a on sina Milivoja sa ženskom decom.

Žiža - njegov je sin Milovan (Balačko), a on ima sinove Dragoslava i Milorada.

Žikan - otišao je ženi u kuću u selo Zuce. Imao je dva sina čije potomstvo i danas živi u Zucama.

- o - o -

Bugarčića ima i u Ripnju i oni su došli iz istog kraja. Slavo Mitrov-dan. Dali su u srodstvu sa ovima u Belom Potoku, za sada nije utvrđeno.

RISTIĆI (Bošnjaci)

Poreklom su iz Bosne prema nadimku koji nosi doseljenik Antonije (Bošnjak). Služio je u Zucama, pa je prešao u Beli Potok.

Mitar Vujičić sa kućom na Brdu, doveo je kćeri muža u kuću, ovog Antonija Bošnjaka, dao im plac i dao imanje na kome su zasnovali porodicu.

Antonije od poroda ima sina Djuru.

DJURA RISTIĆ (Bošnjak) od poroda ima dva sina Živka i Loku. Živko (Čića) sa ženskom je decom, a Leka je bez poroda, pa je za naslednika uzeo Živkovu ćerku Slavku.

Nisu u srodstvu sa drugim Ristićima na Brdu, kao ni onim u selu.

ILIĆI (Šopići)

Janko Ilić (Šop) naselio se i sagradio kuću na Brdu, gde mu i danas žive potomci. Nadimak govori o poreklu, da je iz

krajova prema bugarskoj granici. Od poroda imao je sinove Mijaila i Mimū.

MIJAILO ILIĆ - ima sina Dragu, a on sina Dimitrija Miku.

Mika Ilić (puša) - neumoran je radnik, stvaralačkog duha, sagradio je novu kuću na očevom ognjištu, uvećao imanje i stvorio ugledno domaćinstvo najjače u Brdjanina. Od poroda ima sina Lecu, a ovaj sina Vladu.

MIMA (Glavi) - od poroda imao je dva sina Stanišu i Vojislava i kćerku Staniju. Siniša i Voja umrli su neoženjeni bez poroda.

Nisu u krvnom srodstvu sa Ilićima (Janićima).

PORODIČNO STABLO KOPLJARACA

Poreklom su iz sela Kopljara kod Mladonovca, pa i danas nose nadimak Kopljarci. Inače su starinom iz Crne Gore.

U Beli Potok došla su braća Gavriilo, Mijailo, Nedeljko i Aleksa Stevanovići, pa su naselili obe strane Bujanje i zaseok Pazarište. Od njih su nastale familije u selu Gavrilovići, Gajići, Nedeljovići i Aleksići. Slave sv. Arandjela.

Gavriilo Stevanović sa suprugom Petrijom imali su šest sinova - Djordje, Gligora, Vasilija, Radivoja, Pavla i Mateju, a nisu svi sa istim prezimenom, Djoka i Pavle uzeli su prezime Gavrilovići, a Gliša, Vasilije, Radivoje i Mateja prezime Gajić.

GAVRILOVIĆI

DJOKA GAVRILOVIĆ - sa kućom je na istočnoj padini Bujanje. Od poroda imao je sinove Lazu i Stevana.

LAZA GAVRILOVIĆ - ima šest sinova Savu, Nikolu, Dobro sava, Gaju, Svetislava i Ljubu.

Sava - ima sina Velju a on sina Miloja i ovaj sinove Miodraga i Milana.

Nikola - je sa ženskom decom.

Dobrosav - ima sinove Dragu i Ljubu, Dragin je sin Milorad, a Ljuba (Didić) je sa ženskom decom.

Gaja - nema poroda.

Svetislav - ima sinove Miodraga i Živka. Miodrag (P) ima sina Miću.

Živko Gavrilović kao student šumarskog fakulteta, usvojio je Marksističku ideologiju, nosio je svom snagom mladosti i neumorno propagirao u društvu, a 1951. godine odlazi u partizane, vodi sa sobom grupu mladića i učestvuje u revoluciji. Od poroda ima sina Ivana koji živi u Sopotu.

Ljuba - ima sina Živana a on sina Radomira, sa ženskom decom.

Ovi su sa kućama kraj donjeg puta kroz Bibanju, bliže Avalskom drumu.

GAVRILOVICI (NASTIĆI)

Pavle Gavrilović - otišao je ženi u kuću Nasti ćerki Dimitrija Jankovića u conjem kraju sela. Dao im je pola imovine u miraz, na kojoj su zasnovali porodicu. Slave sv. Arandjela.

Janković je ima sina Pavla i ćer Nastu. Pavla je oženio Anicom ali je umro mlad bez poroda. Da se kuća ne zatvori, doveo je i snaji Anici muža u kuću Životu Jerinića i dao im Pavlovu polovinu imanja, s tim da uzmu prezime Pavlovići, kao uspomenu na Pavla, na čijem imanju zasnivaju porodicu. Tako su i uradili.

Pavle Gavrilović i Nasta od poroda imali su sinove Milovana, Vasu i Tasu, koji po majci nose nadimak "Nastići".

MILOVAN (Kolence) - ima sinove Ljubu i Boru. Ljuba je sa ženskom decom, a Borica ima sina Dragoslava a on sina Iliju.

VASA - ima jedinca sina Miku a on tri sina Radu, Ljubu, Čedu. Rada je imao sina Branka, ali je umro u 23-oj godini kao momak. Ljuba kao privatni gimnazist i vanredni student izgradio se u fakultetski obrazovanu ličnost. Čeda je zanatlija - električar, duže je vreme proveo na radu u Francuskoj pa se vratio kući i živi na porodičnom ognjištu.

TASA - ima sina Živana (Drda), a on dva sina Duleta i Miću. Duletov je sin Živorad, a Mića živi u Australiji.

VASILIJE GAJIĆ - od poroda imao je pet sinova Mijaila, Spasoja, Živana, Oveju i Djurdža.

Mijailo - je sa ženskom decom.

Spasoje (Lipa) ima jedinca sina Živka (Pulić), a on šest sinova Mijodraga, Milovana, Milivoja, Lazara, Iliju i Jovana.

Živan - sa kućom na kružnom putu ima sina Živka, a on Milana.

Oveja - ima kćerku Živanku a ona sina Radosava Djordjevića, i kći Miroslavu.

Djuka - ima sina Mилоjka, a on žensku decu.

GLIŠA GAJIĆ - ima tri sina Živana, Jovana i Radovana.

Živan (Budak) - sa ženskom je decom.

Jovan - ima sinove Milana i Milovana.

Milan - ima dva sina Dragoslava i Žoju.

Dragoslav - izgradio se u obrazovanu ličnost i vodio selo nekoliko decenija u administrativnom pogledu.. Sa suprugom Milankom učiteljicom u našoj školi koja prečano radi na obrazovanju djačkih generacija, imaju dve kćerke Milju i Jelu, obe fakultetski obrazovane, udate i od njih su dobili unučiče.

Živojin (Žoja) ima sina Radu, a on Dejana.

Milovan - ima sina Živka a on Ljubu.

Radovan - ima sina Živojina (Stokić) a on je sa ženskom decom - Zagorka, a ona ima sina Dragana, kome je otac Novica iz Pirota.

MATEJA GAJIĆ - od poroda imao je dva sina Stepana i Stevu.

Stepan - ima sina Milovana a on sina Mišu, a ovoga je sin Aca.

Steva - ima dva sina Čedu i Milovana.

Čedini su sinovi Žiža i Dragoljub. Žižin je sin Ljuba, a Dragoljubov Brana. Milovan je bez potomaka.

RADIVOJE GAJIĆ (Deša) - od poroda imao je sinove Cvetka i Peru.

Cvetko -ima jedinca sina Milivoja (Belegana) a on dva sina Dragomira i Dušana. Dragin je sin Slavko a Dujin je Mića.

Pera - ima tri sina Radovana, Stevu i Branu. Radovan ima sina Živka, Steva sina Raju, a Brana takodje ima sina.

ALEKSICI

Aleksa Stevanović (Kopljarac) po njemu su Aleksići, od poroda ima tri sina Spasoja, Sretena i Miloja.

Spasoje Aleksić - od poroda ima četiri sina Dragutina, Milutina, Ljubomira i Velimira.

Dragutin je bez poroda.

Milutin ima sina Dušana, ovaj sina Slobodana, a on Miroslava.

Ljuba - nešto kasnije dobio je sina.

Velimir (Verija) - imao je sina Živka, koji se udavio u jezeru na Trešaji.

Sreten Aleksić (Julić) - od poroda imao je tri sina Dobrosava, Ljubisava i Milisava.

Dobrosav ima sina Dragutina (Gutu).

Ljubisav - kao dete otišao je u Beograd da uči zanat, ali prirodno bistar sretnim slučajem izgradio se u fakultetski obrazovanu ličnost. Poslušujući u jednoj beogradskoj porodici završio je veliku maturu, a kao vanredni student diplomirao je prava. Sin mu je diplomirani inženjer i sa porodicom živi u Beogradu.

Milisav (Dedov) - poginuo je u toku rata.

Miloje Aleksić - ima sina Milana a on sina Živana. Kuće su im blizu drumu u Julića sokačetu.

NEDELJKOVICI

Nedeljko Stevanović (Kopljarac) po njemu su Nedeljkovići. Slavi sv. Arandjela. Od poroda ima sina Radovana Nedeljkovića, a ovaj četiri sina Nedeljka, Jocka, Sava i Ljubomira.

Nedeljko - ima sinov: Dragu, Čedu i Boru. Dragin je sin Milutin a on ima sina Živorada. Čeda ima sina Milivoja i Borivoja. Milivoje ima žensku decu, a Bora je poginuo. Bora Nedeljkov ima sina Radomira i Raju, a ovaj sina Laleta (nadimak mu).

Jocko - imao je sina jedinca Voju, koji se kao vojnik u kadru udavio.

Sava - imao je sina Živka koji je umro još kao dete.

Ljuba (Božinović) - od poroda ima četiri sina Milana, Ivana, Milovana i Miodraga. Milan je bez poroda. Miodrag ima sina Slobodana (Beli).

Kuće su im pored glavnog puta u blizini česme Karaburnara.

JOVANOVIĆI (Kasapovići)

Nikola Kasapović osnivač je ognjišta u selu, ali potomci ne znaju odakle se doselili. Kuće su im duž puta kroz Bujanju. Slave novu godinu. Od poroda imao je sina Blagoja (r.1850 god.), a ovaj sina Stevana

STEVAN JOVANOVIĆ (Kasapović) imao je četiri sina Marijka, Andreju, Mateju i Živana.

Marijko - ima pet sinova Duca, Radivoja, Radovana, Mišu i Čedu. Duca, Radivoje, Radovan i Miša su sa ženskom decom ili bez dece.

Čeda (Craja) - ima dva sina Miću i Boru. Mićini su sinovi Radosav i Bula, a Bora je bez dece.

Andrija - također ima pet sinova Pantu, Dilu, Milutina, Spasoja i Milojka.

Panta ima sina Dragu, a on sinove Bogoljuba, Aleksandra i Milenka.

Dule - ima sina Čedu (Rusta), a on sina Živka i ovaj sina Ljubu.

Milutin i Spasoje su pomrli bez poroda.

Milojko (Karić) ima sina Desimira. Desimir je prva štovana ličnost u familiji, a od poroda ima dva sina, Tomu i Miroslava.

Mateja (Matko) ima tri sina Marka, Vojislava i Miletu. Marko ima sina Iliju, a on Miju. Voja je bez dece. Miletov je sin Miloje sa ženskom decom.

Živan (Koča) - poginuo je u porti na Mironosnice. Ubio ga je iz česti u svadji Bora Milenković iz Pinosave.

VUJIČIĆI (Bakulići)

Vujica je poreklom iz Bukovika i po njemu su Vujičići. Od poroda imao je sina Dragića, a ovaj dva sina Ivana i Iliju. Slave sv. Luku.

IVAN VUJIČIĆ - od poroda imao je četiri sina Dragića, Miladina, Milana i Raju.

Dragić - ima sina Milu a on Mirka.

Milan - ima sina Iliju, a on Milivoja (Diku).

Miladin i Raja su bez sinova. Miladinu je umro sin a Raji poginuo u ratu.

ILIJA VUJIČIĆ - dugo je bio opštinski delovodja u selu. Od poroda ima dva sina Velimira i Ljubu. Vecin je sin Radomir sa ženskom decom, a Ljuba (Žuža) ima sina Radoslava, a ovaj žensku decu.

Kuće su im u centru sela, kraj puta za Avalu. Vujičići su plahoviti ali drže do svoga imena. U srodstvu su sa Vićentijevićima u nekom kolenu u Bukoviku. Nisu u srodstvu sa Vujičićima Brdjanima.

VICENTIJEVIĆI

Poreklom su iz sela Bukovika srez Jasenički (kod Arandjelovca). Pošla su tri brata Jovanovića - jedan ostane u Vlaškoj, drugi u Parcanima, a treći Vićentije dodje u Beli Potok pod Avalom. Po njemu su Vićentijevići. Čarapići ga prihvate, ožene iz kuće Kopljaraca i zasnue ognjište gde su im i danas kuće. Slave sv. Luku.

Vićentije Jovanović sa suprugom Marijom imao je pet sinova - Jovana, Todora, Aksentija, Gligorija i Antonija.

Jovan Vićentijević - ima sina Djurdja a ovaj sinove Živka, Milivoja i Raju, i kćerke Živku, Stojanu i Mileniju.

Živko - ima dva sina Svetolika i Radomira. Svetolika (Like) sin je Mića. Radin je sin Dragoljub a on ima sina Nebojišu.

Milivoje - ima sina Pantu, a on sina Boru. Bora je fakultetski obrazovana ličnost, diplomirani je mašinski inženjer. Užiiva lep ugled u selu i društvu.

Raja - ima sina Dragoljuba a on je sa ženskom decom.

TODOR VICENTIJEVIĆ - od poroda ima dva sina Živana i Boru. Živan ima sinove Milivoja i Milovana. Milivojev sin je Raja a on ima Miću. Milovan (Cola) ima sina Dragoslava koji je usvojen sa prezimenom Backić, sada živi u Beogradu i završio je mašinski fakultet.

AKSENTIJE VICENTIJEVIĆ (Aleksa) - ima dva sina Milana i Radojka. Milan (Grgur) ima ćerku Milanku i Živanku. Od Radojka ni je ostao porod.

GLIŠA VIČENTIJEVIĆ - ima pet sinova Svetislava. Ljubomira, Milisava, Miletu i Milivoja.

Svetislav - je rezervni major iz I svetskog rata i sa Belopotočanima prepešačili su pod borbom Srbiju, preživeli Alban golgotu i stigli na Krf. Hiljade tih rodoljuba-mučenika zadržala je u svom zagrljaju Plava Grobnica, kao cenu slobode. Njihovi grobovi obeležavali su put slave i spasenja našeg naroda kroz Albaniju, pa preko Krfa i Soluna na Kajmakčalan, a odatle sve do Triglav. Ti patrioti i junaci sa Kajmakčalana, ta neumrla generacija, srušila je istorijsku Franjinu carevinu, oslobodila svu braću i zajedno stvorili Jugoslaviju.

Na Avali je spomenik neznamom junaku, podignut u slavu svih znanih i neznanih izginulih za slobodu i Jugoslaviju, koji će kroz vekove govoriti o njihovom junaštvu i njihovom istorijskom delu.

Svetislav je aktivno učestvovao u životu sela, kao predsednik i dugogodišnji delovodja opštine Beli Potok.

Kao dete sećam se susreta Svetislava sa Pašićem na Avali. Djurdjev dan, vašar na Avali, narod se slegao iz okolnih sela, a kolo se vije po celoj zaravni ispod razvalina staroga grada. Svirači cigani sviraju i pevaju pa cela Avala odjekuje od veselja.

Na zavijutku iz šume, iskrsnuše dva fijakera puni Beogradjana. Izadjoše i kretuše ka narodu, a medju njima jedan sa sedom bradom. Kolo stade, narod se učuta, a trenutak posle prolom se živeo Baja Pašić. Svetislav mu podje u susret, pozdraviše se, a Baja ga potapša rukom po ramenu, pa su nešto razgovarali. Svirači cigani iskoristiše priliku primakoše se i oni i produžiše da sviraju radikalku. Baja izvadi notes i dade im bakšić, a za njim i ostali. Pridjoše još neki domaćini iz okolnih sela, pa se posle kraćeg razgovora pozdraviše i Beogradjani odoše. Čuo sa svirača Vujicu ciganina kako reče družini - bre koliki bakšiš dobismo. Ne smemo ni cele godine da uzmemo Sveti kad se veseli. Svetislav je po prirodi voleo društvo i pesmu. Rado je i sam pevao i bio omiljen u svom društvu. Od poroda ima dva sina Živka i Radomira.

Živko - je fakultetski obrazovana ličnost. Diplomirao je prava. U mladim godinama zauzimao je visoke položaje u državnoj službi, a docnije otvorio advokatsku kancelariju u Belom Potoku.

Ljudi su cenili njegov pravni savet. Kroz advokaturu ostao je tesno povezan sa selom i seoskom problematikom. Kao penzioner živi na očevini u Belom Potoku.

Radomir - je stolar sa mašinskom radionicom. Od poroda ima sina Miću i kćerku Ljiljanu. Oboje fakultetski obrazovani.

Milisav - ima sina Živojina (Žiću) sa ženskom decom.

Ljubisav - imao je sina Živana (Icu), koji se sa ženom otselio u Vrčin, pa tamo poginuo.

Mileta - ima sina Panteliju i Iliju. Pantelin sin Miodrag (Munja) a on ima sina Dragana a ovaj Vladu. Ilija ima sina Slobodana (Sloja) a on sinove Zorana i Gorana.

ANTONIJE VICENTIJEVIĆ - ima sinove Marka i Nedeljka i Janka.

Marko - ima dva sina Borivoja i Velimira. Bora ima sinove Dragoslava, Miću i Voju. Dragoslavljevi sinovi su Svetislav, Ratko i Slobodan, Voja i Mida poginuli su na Sremskom frontu kao omladinci neoženjeni. Velimir (Voja) ima sina (Milka).

Nedeljko (Neša) ima sinove Živka, Ljubu i Dragu. Živkov je sin Radoje. Ljubini su Miodrag i Dobrivoje. Draga ima sinove Tomislava i Momu.

Janko - ima sinove Milana i Milivoja. Milan ima tri sina Radu, Ceku i Minu. Milivoje ima sina Ljubišu a on sina Vladu.

Danas je to velika familija, sa kućama duž glavnog puta, sa leve strane od centra sela sve do Avalskog drumu. U srodstvu su sa Bakulićima i Ićiparima u nekom kolenu još iz Bukovine.

PORODIČNO STABLO JERINIĆA

Poreklom su iz Crne Gore prema predanju, ali nadimak navodi na Užički - brdski kraj. Iz stabla Jerinića nastale su familije Milanovići, Djurdjevići, Pavlovići, Ristići i Mijailovići. Kuće su im u jednom bloku niže crkve sa obe strane Jerinskog sokaka. Svi slave sv. Stevana.

MILANOVIĆI

Jerinići Antonije, Jeftonije, Živko i Života rođena su braća. Kuće su im sa obe strane sokaka za Veliku Česmu.

ANTONIJE - Ima jedinca sina Ivana Milanovića. Ivan je sa najvećim imanjem u selu. Od poroda ima pet sinova Savu, Milivoja, Milisava, Čedomira i Ljubomira.

Sava - ima jedinca sina Živana, a on sinove Aleksandra i Velju. Acin je sin Miodrag a Veljin je Dragan.

Milivoje - u Solunskoj uniformi na konju, okićen venama i peškirima, prvi je stigao u selo iz rata 1918. godine, kao vojsnik slobode. Radostan i nasmejan branio se od zagrljaja žena odgovarao na mnoga pitanja ko je živ a ko je poginuo i gde. Sija od sreće što je stigao kući, a selo tek njegovim dolaskom bilo je sigurno da je oslobođeno. Najednputa je uzavrelo od dovikivanja pesne, pucnjave i veselju nije bilo kraja. Od poroda ima jedinca sina Radomira. Radomirov je sin Milorad, a ovaj ima sina Tomu.

Milisav - ima ćerku jedinicu Maru udatu u selo Banjicu

Čedomir - ima sina Živka a on Milana.

Ljubomir - ima sinove Miodraga i Milana. Miodragove su ćerke Dobrila i Branka. Milan ima jedinca sina Sretena (Ivana). On je prvi školovani Milanović i uzoran mladić u selu.

JEFTONIJE JERINIĆ - od poroda ima tri sina Spasoja, Djordja i Miloja Milanovića.

Spasoje i Miloje su bez poroda.

Djordje - ima sinove Milivoja i Milana. Milivoje ima jedinca sina Živka, koji je umro neoženjen, kao najlepší momak u selu. Deda Miloje, Djordjev brat uzeto ga kod sebe i natčovečanski borio se da ga spasi od tuberkuloze, ali sve je uzalud. Milan je takodje umro bez poroda. Sve tri kuće su ugašene.

DJURDJEVIĆI

ŽIVKO JERINIĆ (Djilas) iselio se i napravio kuću na Brdu. Od proda imao je tri sina Mladena, Pantu i Milorada Djurdjevića. Izginuli su i pomrli u Isvetskom ratu, pa je bez poroda kuća ugašena.

PAVLOVIĆI (Jerinići)

Života Jerinić otišao je ženi u kuću, udovici Anici, snaji Dimitrija Jankovića, nešto niže sa kućom u istom sokaku.

Janković je imao sina Pavla i kćer Nastu, koja je dovela muža u kuću Pavla Gavrilovića iz Kopljaraca, dao joj pola

imovine u miraz na kojoj je zasnovala porodicu. Sina Pavla oženio je Anicom, ali se nisu zarodili, umro je mlad od tuberkuloze. Da se kuća ne zatvori, doveo je i snaji Anici muža u kuću Životu Jerinića vrednog i čestitog momka, dao im Pavlov deo imanja, s tim da uzmu prezime Pavlovići za uspomenu na Pavla na čijem imanju zasnivaju porodicu. Tako i urade 1868. godine. Života sada Pavlović zadržao je svoju slavu sv. Stevana.

Života Pavlović (Cuna) - od poroda sa Anicom imao je dva sina Živojina i Leku, a u drugom braku Krstu (Mićana) i Raku (Džudžu), pa su ova dva beznasledstva imanja.

ŽIVOJIN PAVLOVIĆ - ina sinove Radivoja i Radojicu.

Radivoje (Raja) Pavlović je jedan od živih ratnika iz I svetskog rata, koji je sa svojom neumrlom generacijom prepešario pod borbom Srbiju, prešli Albaniju i stigli na Krk, a odatle preko Soluna na Kajmakčalan. Sa njega su tri godine iz rova preko nišana mitraljeza pogledali na Srbiju i čekali čas kada će da juranu, kazne surovog porobljivača Švabu i ponovo zakorače u svoju avliju.

Došao je i taj dan. Stigao je u selo u solunskoj uniformi naoružan i radostan.

Taj čovek sa svojom slavnom generacijom, grudima su razbili front na Kajmakčalanu 15. septembra 1918. godine, srušili Franjinu carevinu, ostvarili vekovni san svih južnih Slovena i zajedno stvorili Jugoslaviju. Mnogi su pali i ostali na Kajmakčalanu, gde im je i danas spomenik sa natpisom: "Dičnim borcima, neustrašivim i vernim, koji grudima svojim otvoriše vrata otadžbine i ostaše ovde kao večiti čuvari".

Na Avali podignut je spomenik neznanom junaku u slavu svih znanih i nezvanih ratnika, koji svedoči o njihovom junaštvu i istorijskom delu.

Danas Raja kao sa 87 godina, povučeno provodi dane u svojoj avliji i u razgovoru kroz dim cigarete, oživljava ratne uspomene. Slikovito ih prikazuje kao da se gledaju događaji. Bez poroda je.

Radojica (Čoja) Pavlović sa suprugom Vukosavom ima dva sina Živka i Živana i dve ćerke Živku i Milevu.

Živko (Cojin) -zapažen je u selu kao najuspešniji pčelar. Podiže malu farmu na imanju u Čestama sa kućicom, košnicama i voćem, a ogradio živom ogradom. Služi kao putokaz razvoja savremenog domaćinstva u Belom Potoku, jer je većina zaposlena u Beogradu, pa na ovaj način imaju dopunu prihoda za domaćinstvo. Uvek je nasmejan, spreman da i drugome pomogne i kaže da mu rad čini zadovoljstvo u životu. Od poroda ima dva sina Brana i Milana, oba školovana.

Brana - ima sinove Aleksandra i Bojana i kćerku Tatjanu. Milan ima ćerke Snežanu i Biljanu.

Živan - je mlad umro. Ostala mu je ćerka Branka student geološkog fakulteta.

ALEKSANDAR (Leka) PAVLOVIĆ - sa kućom se iselio na imanje pri kraju sela pored puta za Livade. Od poroda ima jednog sina Živka, koji je rasprodao očevinu, kupio kuću u naselju Rakovica i tamo se preselio sa porodicom.

Od Mićana i Rake nije ostalo poroda.

Ovi Pavlovići nisu u krvnom srodstvu sa ostalim Pavlovićima u selu.

RISTIĆI (Martići)

Potiču iz stabla Jerinića sa kućama u istom bloku i slave istu slavu sv. Stevana.

MATEJA sa suprugom Martom imali su tri sina Živka, Dimitrija i Jovana Ristića, a po majci ostao im nadimak Martić.

ŽIVKO RISTIĆ (Martić) - iselio se na Brdo i na svom imanju zagradio kuću. Od poroda imao je dva sina Savu i Čedu.

SAVA - ima sinove Ljubomira i Vojislava. Ljuba je sa ženskom decom, a Vojislav ima sinove Momčila i Duška. Momčilov je sin Živorad a Duškov je Dragan.

ČEDA (Madjioničar) - danas je najstariji osamdesetogodišnjak živi solunac koji deli slavu te svoje generacije. Sa slabim vidom i ugašenim sećanjem. Povučeno živi u svojoj avliji na Brdu i radije se poseti prijatelja. Sa komšijom Lekom (Bošnjakom), pretresaju vreme i događaje iz ranijeg života. Slike tog vremena ne liče na današnjicu. Sve je bilo drugačije: stanovanje, ishrana, odevanje - primitivno, jednoliko i oskudno.

Od poroda ima sina Voju, on Dušana, a ovaj je sa ženskom decom.

DUŠAN RISTIĆ (Martić) - od poroda je imao tri sina Ljubu, Čedu i Borivoja.

Ljuba i Borika su bez poroda. Čeda ima jedinca sina Radomira a on dva sina. Sa porodicom živi u Beogradu, a imanje u selu je rasprodao i napravio vikendicu pozadi Avale.

JOCA RISTIĆ (Martić) - ima jedinca sina Živka i pet kćeri Kosanku, Danicu, Kaju, Kadivku i Stanu. Živka je iškolovana za učitelja, a unuka od ćerke Kosanke dao je u vojnu muzičku školu i postao muzičar.

ŽIVKO RISTIĆ učitelj sa suprugom Rosom učiteljicom u Belopotočkoj školi, izveli su više generacija svojih djaka. Sada su to zreli ljudi i rado se sećaju svojih učitelja. Docnije su premešteni za učitelje u Sremčicu, gde ih zatiče II svetski rat. Za svo vreme rata Rosa je učiteljica u Sremčici.

Živko kao rezervni oficir u ratu, odstupio je sa svojom jedinicom u Grčku, ukrkali se u brod i krenuli za Afriku, ali su doživeli bombardovanje i brodolom. Spašeni su i oterani u zarobljeništvo u Nemačku. Po završetku rata vratio se iz zarobljenništva u Sremčicu i nastavio kao upravitelj škole. Ličnim zalaganjem u zajednici sa mesnim odborom sagrađena je nova škola u Sremčici. Tu je sačekao i penziju, dobio stan i ostao da živi kao penzioner.

Uvek je bio blizak selu, rado vidjen u toj sredini i ostao u lepom sećanju. Od poroda sa suprugom Rosom imaju dva sina Radmila ekonomskog inženjera i Milana oficira trgovačke mornarice.

Milan Ristić (Prnče) završio je vojnu muzičku školu. Kao muzičar služio je u Ljubljani tu se oženio i živeo sa porodicom. U ratu 1941. godine neznan je propao, a ostao mu je sin koji i danas živi u Sloveniji.

MIJALLOVIĆI (Brkići)

Mijailo Brkić potiče iz stabla Jerinića, a kuće su im u istom bloku i slave istu slavu sv. S₊eva. Docnije su po njemu Mihailovići. Od poroda imao je sina Radivoja, a ovaj sinove Marka i Janka. Janko je umro bez poroda.

MARNO NIJAILOVIĆ - ima tri sina Radojicu, Radovana i Milovana.

RADOJICA (Brkić) ima sinove Radivoja i Jovu. Radivoje kao vojnik umro je u Bitolju, pa je donet kući i sahranjen u Belom Potoku. Od poroda ima sina Boru a on sina Milana, Milanovi sinovi su Predrag i Miodrag, Jova - ima dva sina Radomira i Dragomira. Radomir (Gadža) imao je jedinca sina. ali je kao dečak umro. Dragomir ima dva sina, Mile i Bata.

RAKA (Brkić) - ima ćerku Žiku, udatu za Isaila Dimitrijevića.

Žika sa 80 godina najbolje poznaje rodoslov familija u selu. Živa je istorija sela i sa svežim sećanjem navodi poreklo, srodstvo i imena predaka, odvojeno što lično zna i što je slušala u predanju od starijih ljudi. U mnogome je doprinela da se upotpune po kolenima familije i rasčite krvna srodstva pojedinih porodica. Sa ovim je mnoga imena već zaboravljena, sačuvala za njihove potomke. Umrta je 1977. godine i sahranjena na groblju u Belom Potoku.

MILOVAN (Brkić) - imao je samo ćerku Ljubicu (Bešnjaju), udata za solunskog dobrovoljca Radeta Drobca i dobila dete. Ljubica je ubrzo umrla, a za njom i dete, pa se Drobac kao naslednik imovine ponovo oženio i sa drugom ženom dobio sina Miću. Mića je rasprodao imanje u selu i kao šofer sa porodicom živi u Beogradu.

PORODIČNA LOZA POPOVIĆA

Prema porodičnom predanju, doseljeni su u predustaničko doba iz okoline Peći, Rožajske nahije, a poreklom su iz Crne Gore iz plemena Kuča. Slave sv. Stevana.

Kao sveštenici u Belom Potoku preko 100 godina vodili su parohiju u verskom, nacionalnom i prosvetnom pogledu. Učestvovali su u ustaničkoj borbi pod Karadjordjem i Milošem, njihovim ustaničkim svadjama i izgradjivali za ono vreme savremenu državu, ali nemaju tragova u političkom životu.

STEFAN POPOVIĆ - sveštenik, došao je u parohiju u drugoj polovini XVIII veka, koju čine sela - Beli Potok, Zuce, Pinosava, Rakovica, Kumodraž, Jainci, Resnik i Rušanj. Prvi je zasno-

vao ognjište gde je i danas kuća u Belom Potoku. Kao sveštenik stekao je lep ugled, a kao doseljenik dobio je zemlju i uredio ugledno domaćinstvo. Za sobom je ostavio uglednu porodicu.

Iz porodičnog javnog života nije ostalo tragova ni u predanju, ni u stvarima po čemu bi se zaključio nivo njegove kulture.

Umro je 1834. godine u Belom Potoku i sahranjen u porti severno od crkve, gde se i danas nalazi nadgrobna horizontalna kamena ploča sa natpisom:

"Zdei poživaot rab Božiji ereii Stefan Popović
paroh Belopotočki".

Pri vrhu je primitivna ornamentika sa rozetom i 1834. godinom smrti.

Od poroda sa suprugom Stankom (umrlom 1847 godine) imao je sina Djordja, koji ga nasledjuje kao sveštenik u parohiji. Dali je imao i ženske dece, ne zna se, za sada nije utvrđeno.

DJORDJE POPOVIĆ sveštenik, sin Stefanov po završetku tadašnjih verskih škola, nasledio je oca u parohiji. Uvećao je ugled porodice i imovinu. U parohiji imao je velikog uticaja i uspešno je vodio u verskom, nacionalnom i prosvetnom pogledu. Održavao je prijateljske veze i van parohije i uspostavljao rodbinske odnose. Karakteriše ga socijalna crta, vrednog i čestitog mladića Bandića, koji je služio kod njega, oženio je i odvojio mu deo placa i nešto imanja na kome je i danas familija Bandića.

Iz njegovog života nije ništa ostalo ni pisano, ni u predanju po čemu bi se zaključio nivo njegove kulture.

Sa suprugom Janom imao je sina Stevana, koji ga kao sveštenik nasledjuje u parohiji i dve ćerke Mariju i Makrenu.

Mariji doveo je muža u kuću sveštenika Milovana Radosavljevića rodom iz Ripnja, i dao joj u miraz polovinu imovine, na kojoj je osnovana familija Radosavljevića u Belom Potoku.

Makrana - je udata u selo Žarkovo za Kostu (Koju Vlajića), docnije Radikalnog poslanika u skupštini. Česti su im gosti bili Adam Bogosavljević, Jaša Prodanović, Spasoje Radosavljević i Stevan Popović brat Makrenin. Koj i Makrena od poroda imali su sina Petra i kćerke.

DEDA STEVAN-PAROH

PORODIČNA
KOZA
POFOVIĆA

UNUCI-VESELIN I LJUBOMIR

ČUKUN UNUK-MILAN

ČUKUN-ČUKUN UNUK DRAGAN

PRUNUCI-MILOJE I MIODRAG

Petar Vlajić sudija Apelacionog suda u Beogradu, pisao je o znamenitim političkim i vojnim događajima i ličnostima - o Cerskoj bici, zatim o Adamu Bogosavljeviću, Vojvodi Mišiću, Spasiju Radosavljeviću i dr. Napisao je i rodoslov familije Vlajić u Žarkovu.

Sa suprugom Darom od poroda imao je dva sina - Dušana Vlajića inženjera i priznatog slikara i Dragoslava Vlajića sudiju Vrhovnog suda NRS u Beogradu.

Makrenin praukun od ćerke, Koja Spasenović iz Žarkova, pružio mi je izvrsne podatke o potomstvu Makreninom, a zatim o školi i selu Beli Potok. Učitelj Kosta Spasenović zapažen je prosvetni radnik i služi kao uzor savremenog intelektualca. Napisao je i objavio monografiju škole sela Žarkova, a prikupio je i obradjuje gradju za mnoge osnovne škole u Beogradskom okrugu. Radovi mu se štampaju u posebna otisku Godišnjaka grada Beograda.

STEVAN Dj. POPOVIĆ (1850-1896) sveštenik, po završetku bogoslovije u Beogradu 1866. godine oženio se Magdalenom ćerkom Petra Adamovića iz Beograda (Palilula), nasledjuje oca u parohiji. Sa velikim ugledom i uticajem vodi parohiju u verskom, nacionalnom i prosvetnom pogledu u vremenu od 1867. do 1896. godine.

U Turskom ratu 1878. godine, da spase selo od gladi, dao je za ishranu vojske sam celu kvotu žita i mesa razrezanu na selo, što svedoči o njegovoj zrelosti i građanskoj svesti.

Kao sveštenik i bogat domaćin, sa parohijanima premostio je groblje pod Avalu 1881. godine, a plac uzeo za portu i na njemu sa seljanima sazidao crkvu 1883. godine, sagradio crkvenu kuću za narod, ogradio portu i posadio lipe, koje i danas traju i čine prijatnu hladovinu za narod o praznicima. Crkvu je osvetio Mitropolit Mihailo 1885. godine na dan crkvene slave Marije Magdalene (Mironosnice), sa kojom se i danas služi selo. Pre zidanja crkve, porta sa zapisom bila je na današnjem placu gde je sada kuća Pantice Radovanović.

Bio je ugledan domaćin sa velikim imanjem, vredan i napredan poljoprivrednik, sa poveljom kao priznanjem. Uredjeno domaćinstvo na 34 hektara zemlje u jednom parčetu, služilo je za primer u Vračaru. Zbog nagle smrti ostavio je nesredjene dugove uzete za račun prijatelja, na reč bez pokrića. Njegovo prijatelj-

stvo i vera u ljude iskorišćeno je od strane dužnika, dugove su odrekli, imanje je rasprodato za dugove, a porodica ostala u bedi.

Sahranjen je 1896. godine u porti istočno od crkve, čemu je i sad grob kod Jorgovana, sa kamenim krstom kao obeležjem, a sada za nešto pomeren ka putu.

Sa suprugom Magdalenom od poroda imali su troje dece -- ćerku Stanku rođenu 1868. godine i sinove Mihaila rođjenog 1871. godine i Svetislava. Stanka i Mihailo umrli su kao mala deca, a Svetislav je odrastao i zasnovao svoju porodicu.

SVETISLAV POPOVIĆ (1872-1915) ostao je bez majke od 9 meseci, dojila ga susedka, a vaspitavao komšiluk. Sin jedinac prebogotog roditelja tone u nerad, napušta gimnaziju i podleže primitivnim nagonima. Vodi razuzdan mladalački život. Njegov otac Stevan naslućuje porodičnu propast, pa da obezbedi potomstvo i uvede u životnu borbu snažnu volju, ostavlja ga na imanju i ženi sa seljankom čestitom i razboritom devojkom Milevom Paunović iz Kumodraža. Ona radja decu, bori se za opstanak porodice i spremna je da gine na svom pragu. Uskoro otac mu iznenada umire, a Svetislav i dalje vodi rasipnički život. Neuspeli je zemljoradnik, upropašćuje imovinu i sa sedmoro dece pada u porodičnu nemaštinu.

Životni put Svetislava izrazit je primer deteta koje od kolecvke raste u blagostanju, ali bez svoje majke, ostavljeno uticaju sredine u kojoj živi i raste. Njegov otac kao sveštenik nije imao pravo da se po drugi put ženi, pa su van porodični uslovi života uticali na formiranje dečjeg karaktera i odrasle ličnosti.

Svetislav je učesnik u ratovima 1912-1913. godine i 1914-1918. Zarobljen je na Kosmaju 1914. godine, oteran u zarobljeništvo i umro u logoru Nadjemdjer u Madjarskoj 1915. godine. Njih 19 trećepozivaca iz Belog Potoka ostaviše kosti u zajedničkoj grobnici u Madjarskoj. Vratio se samo Milić Pavlović i ispričao njihovu tragediju i kraj života. Glad, tifus i vaške su ih dokrajčile. Sa suprugom Milevom od poroda ima dva sina Veselina i Ljubomira i pet ćeri Dragu, Tacu, Zoru, Pajku i Danu.

Mileva njegova supruga primila je muža kao deo svoje sudbine, a sebe je celu unela u životnu borbu i sa sinom Vecom izvukla porodicu iz ljudske bede. Kćerke je udomila -- Dragu za Raju

Pavlovića u selu, Zoru za Boru Janića takodje u selu, a Tacu za Marka Mihailovića Radušinog sina u Zuce.

O Dragi i Zori biće reči u rodoslovu njihovih familija.

Taca i Marko od poroda imaju sina Milutina i kćerke Milenu i Veru.

Milena je udata za Čedu Mihailovića, a od poroda ima sina Živka i kćer Žiku.

Vera je udata za Dragu Nikolića a ima od poroda sina Miću i kćerku Ljilju.

Taca je mlada umrla u 28-oj godini života i ostavila neodraslu decu. Marko se ponovo oženio sa Brankom rodom iz Kumodraža i sa njom ima sina Milenka i kćerku Milenkov je sin Slobodan i Dejan. Marko i Branka svu decu su odgajili udomili i sva su sretno zasnovala svoje porodice.

Sina Vacu je oženila sa Mitrom iz Janića. Pajka i Dana umrle su kao devojčice, Sina Ljubu je iškolovala. Najzad je uspela. Starost je sretno proživela bez oskudice u brojnoj porodici. Završila je život u 79-oj godini i sahranjena u groblju pod Avalom 1947. godine, gde joj je i danas spomenik.

- o - o -

Mileva je ćerka Steve i Ljubice Paunović iz Kumodraža, koji pored nje imaju sinove Živka i Iliju i tri kćeri Živanu, Dragu i Stanu.

Živko ima sinove Dušana, Radomira, Milosava i Dobrosava. Dušanov je sin Živko, Radomirovi su Slavko i Dragiša, Milosav je umro bez poroda a Dobrini su sinovi Žarko i Živan.

Ilija imao je dva sina Božu i Stevu ali su oba umrli bez poroda.

Živanka Babić udata u selu i od poroda ima sinove Miru, Dragoljuba i Vojislava. Dragoljubov je sin Živko (Gara) a Vojin je Živan.

Draga Čedić udata u Žarkovo, ima sinove Miru, Dobru, Nedeljka i Acu. Mira je umro bez poroda. Dobra je oženjen Francuskinjom i sa njim ima sina Petra inženjera, rođen, odrastao i živi u Parizu. Nedeljko ima sinove Radu i Duška i kćer Nataliju. Sinovi su mu poginuli u II svetskom ratu kao djaci gimnazisti prilikom eksplozije u trezoru Narodne banke u Užicu 1941. godine, a kći

Natalija živi sa roditeljima u Beogradu, Aca je imao ćerku Veru.

Stana je udata u selu za Radivoja Stojanovića sina Sime terzije. Simin otac Ranko je osnivač ognjišta u Kumodražu a doselio se iz okoline Valjeva. Stana i Radivoje od poroda imaju sinove Branka i Tatomira i ćerku Pavliju. Brankovi su sinovi Čedomir i Krsta. Čedomir je poginuo u II svetskom ratu a ostala mu je kćerka Ljubica udata za doktora geologije Vojislava Šimića i od poroda imaju sinove Žarka i Čedomira.

Krsta je zemljoradnik a od poroda ima sina Radivoja (Racu) i kćer Živanku (Teju). Racin je sin Nenad i ćerka Radmila. Teja je udata u selu za Djuru Živanovića i od poroda imaju sina Boru i ćerku Jasminu.

Tatomir sa suprugom Kumrijom ima sina Živka i ćerke Olgu i Oliveru.

Živko je oženjen Zlatijom Paunović iz sela a od poroda imaju sina Dragana i ćerku Milicu. Oboje su danas djaci. Olga je bez poroda. Olivera je udata za Tomu Nikolića iz Kumodraža a od poroda imaju kćerku Olgu apsolvent filološkog fakulteta, još neudata.

VESELIN S. POPOVIĆ (1896-1976) je prvi zemljoradnik u porodici na ostatku upropašćene imovine, sa četiri hektara najgorre zemlje i praznoj avliji.

Sa urođenim smislom za stvarnost, svesno je primio na sebe teret sedmočlane porodice. Privržen ognjištu, unosi celog sebe u životnu borbu i grčevito se bori sa životnim nedaćama i na kraju uspeva.

Porodicu je izvukao iz nemaštine, sestru je udao u domaćinske kuće, brata Ljubu školovao i uvećao imanje i ugled porodice. Za sebe sa suprugom Mitrom, stvorio je solidno privredno domaćinstvo, i razmnoga vodio i živeo bez oskudice.

Veca je naj snažnija i fizička i umna ličnost u porodici i bez njegovih saveta, kritike i pomoći potomstvo ne bi postalo ovo što jeste. Prirodno je izživeo život i završio u 81 godini. Sahranjen je na groblju pod Avalom 1976. godine gde mu je grob sa spomenikom.

Sa suprugom Mitrom od poroda ima dva sina Miloja i Miodraga i kćer Živanu. Svi su zasnovali svoje porodice.

Živanu je udao u selu za Živka Jankovića i dao joj u miraz donje Bavčine. Srećno je zasnovala svoju porodicu, ćerku Borku iškolovala udata za Boru Hristova i dobila unučiće Slavicu i Bratislava.

LJUBOMIR S. POPOVIĆ (1908-1983) uveliko je bio čobanin i duboko u jesen 1919. godine gurao se oko peći sa sestrama, da ugrabi bolje mesto. To je gledala baba Jelica susedka, pa upita Ljubinu majku - što ovo dete ne ide u školu, nego da ostane ćorav kod očiju. Uveče je sve rešeno. Ljuba izjutra da napoji krave na Velikoj česmi, pa može u školu. Tako je počeo i završio osnovnu školu sa odličnim uspehom.

Po savetu učitelja Miodraga Popovića - da je greh ne dati ga u gimnaziju - brat Veca se odlučio da ga školuje, i ako su uslovi veoma teški. Porodično stanje tanko, voz i Avalski drum nisu postojali, a voza sa Beogradom samo pešice preko Torlaka. Znači mora da stanuje u Beogradu. Rešenje je nađeno. Udruženi kao djaci iz sela Milivoje, Ljuba, Rada i Draga uzeli su praznu sobu u Beogradu, poneli posteljenu od kuće, a majke su na obranici peške preko Torlaka donosile hranu svaki četvrti dan u smenu. Tako je završio gimnaziju, a uspeh u školi otvarao mu je put dalje. Posle gimnazije završio je vojnu akademiju 1930. godine i postao prvi akademski oficir iz Beloga Potoka. Službovao je u Beogradu u II puku, a zatim kao nastavnik podoficirske škole.

Rat ga je zatekao u činu kapetana, a rasulo države i vojske u Hrvatskom Karlovcu. Tu na trgu 12. aprila 1941. godine saslušao je (u gomili naroda) proglašenje nezavisne države Hrvatske i govor Kvaternika, pun pretnje i mračnih namera. Videlo se da borba tek predstoji. Odlučio se, po svaku cenu da se domogne Beograda, računajući na otpor okupatoru ma u kom vidu. Provlačeći se kroz ustaške i nemačke kontrole stigao je u Zemun 18. aprila a sutradan u Beograd.

U Belom Potoku provodi okupaciju neprijavljen. U vojsci je do završetka II svetskog rata kao nastavnik višeg kursa komandanta bataljona i brigada u Beogradu, a početkom 1946. godine prelazi u građansku službu.

Oženio se Mirjanom učiteljicom, ćerkom Jelisavete i Nikole Polovine direktora II muške gimnazije u Beogradu i poznatog prevodioca, koji ima i sina Borivoja profesora matematike u Beogradu.

Nov državni sistem menja strukturu društva i nudi nova zanimanja, ali traži i stručne kvalifikacije, koje se stiču kroz školu i zanat. U vezi s tim, kao školovan u porodici, svatio je novo vreme i potrebu, da se školuje porodični podmladak.

Sa suprugom Mirjanom usmeravaju zajedničke napore u tom pravcu. Danas su svi Popovići i muško i žensko školovani i kulturno žive na ognjištu predaka savremenim načinom života.

Sa selom nije kidao vezu. Tradicionalno naklonjen porodičnom ognjištu a selo osećao kao svoje, vremenom je smogao sa suprugom Mirjanom da u zajednici sa sinovcem Milojem, sagradi kuću i obezbedi sebi boravak leti, a u starosti krov nad glavom, u želji da kao svi preci završi život na porodičnom ognjištu.

Kao penzioneri žive u Beogradu, ali veći deo leta provode kod kuće u Belom Potoku.

U slobodnom vremenu Ljuba je prikupljao podatke za svoju porodičnu lozu i napisao rodoslov familije Popović.

Uzred se interesovao za poreklo i ostalih familija u selu, podatke je beležio po kazivanju njihovih potomaka, a dopunio po sećanju najstarijih ljudi i žena u selu. Za istorijske kuće i ličnosti sela, koristio je i pismene izvore koji govore o tome.

Kao domorodac osetio je potrebu i napisao kratku istoriju sela (hroniku), sa namerom da sačuva od zaborava postanak sela, poreklo familija i imena predaka za njihove potomke. Jer, predanja umiru zajedno sa starim ljudima i pada sve u zaborav.

MILOJE V. POPOVIĆ (1923-) počeo je kao zemljoradnik, a docnije službenik u Beogradu i na kraju penzioner i ratni vojni invalid. Nije prestao da vodi sa suprugom Danicom manje privredno domaćinstvo na imanju. Njegovom inicijativom i ličnim zalaganjem sa komšijama, nasut je sokak tucanikom i zauvek se kultarisali blata, a sada je na toj podlozi sokak asvaltiran. U zajednici sa odbornicima za vodovod doprineo je da se glavna vodovodna cev sprovede od bazena kod crkve do Drdine kuće, a time

je stvorena mogućnost, da domaćinstva uvedu vodovod u kuće. Osta- je delo koje se pamti. Sa suprugom Danicom od poroda ima sina Mi- lana i kćer Dobrilu.

Dobrila (Biba) je ekonomski tehničar, udata za Radomira Kovačevića tehničara, rodom iz sela Stepanoviće-va u Bačkoj. Ime sela dali su dobrovoljci Vojvode Stepe, naseljeni u Bačkoj.

Na delu placa očevine u Belom Potoku napravili su svoju kuću. Od poroda imaju ćerku Aleksandru (Sašku) sada učenica III₃ osnovne škole i III razreda muzičke škole, na instrumentu klavir.

MIODRAG V. POPOVIĆ (1926-) elektromehaničar u že- lezničkoj radionici u Beogradu, a živi na porodičnom ognjištu u Belom Potoku. Sa suprugom Radmilom vodi manje privredno domaćinst- vo na imanju.

Od poroda ima dve kćerke - Zlatiju i Milanku. Zlatija je medicinski tehničar i radi u svojoj struci u Beogradu. Milanka je student druge godine više ekonomske škole.

MILAN M. POPOVIĆ (1943-) hemijski je laborant sa službom u Beogradu, a živi na porodičnom ognjištu u Belom Potoku na kome su Popovići preko 200 godina na istom mestu gde je i danas kuća.

Sa suprugom Dančetom ima sina Dragana i kćer Mirjanu. Mirjana je učenik I razreda osnovne škole.

DRAGAN M. POPOVIĆ (1970 -) je osmo koleno poro- dične loze na pradedovskom ognjištu u Belom Potoku. Sada je uče- nik III razreda osnovne škole.

KOVAČEVIĆI

Radomir Kovačević tehničar osnivač je porodice u Belom Potoku. Sin je Petra i Milke Kovačević iz sela Stepanoviće- va u Bačkoj. Selu su dali ime Stepini dobrovoljci, naseljeni u Bačkoj u znak priznanja i da sačuvaju uspomenu na njega i zajedni- čko ratovanje. Radomirov deda Raca poreklom Ličanin, kao dobrovo- ljac dobio je zemlju i sagradio kuću u Stepanoviću. Radomir je oženjen sa Dobrilom Popović i na delu placa u Belom Potoku, sagra- dili svoju kuću i zasnovali porodicu 1969. godine. Od poroda ima- ju ćerku Aleksandru učenicu II razreda osnovne i muzičke škole.

Spasenijom od poroda imaju sinove - Milivoja, Miloja i Milana i ćerku Draginju. Miloje, Milan i Draginja poginuli su u avliji od eksplozije bombe 1914. godine. Milivoje učitelj sa suprugom Sunčicom od poroda imaju četiri kćeri Slavu, ekonomistu, Katarinu učiteljicu, Ružicu lekara i Nevenu domaćicu i sina Milomira automehaničara. Milomir od poroda ima dva sina Milivoja i Milana u predškolskom uzrastu.

Čedomir - ima sinove Spasoja i Milovana. Spasoje (poća) ima ćerku Vidu.

Milovan je telefonski mehaničar, službuje i živi u Beogradu, ali ne kida vezu sa selom. Sa građanskom svešću za zajednicu sela, ličnim zalaganjem doprineo je zajedno sa seljanima, da se izgradi vodovod u selu, adaptiraju seoski izvori za vodovod, uredi groblje, što sve daje sliku sela u koga je zakoračila civilizacija. Ostavlja za sobom delo koje se ceni i ne zaboravlja. Od poroda ima dva sina Rašu i Zorana.

Familija je dala dva učitelja poznata u javnom životu Vračara.

Učitelj Spasoje Radosavljević - kao svršeni bogoslov u gostima kod teče Koje Vlajića u Žarkovu, upoznao je Adama Bogosavljevića, tada slobodoumnog političara. Tumačeći ideju radikalizma, Adam je oduševio mladog Bogoslava i postaje mu uzor. Spasoje kao sveštениčko dete, iz liberalne kuće i svršeni bogoslov, napušta misao o sveštениčkom pozivu, naknadno završava učiteljsku školu u Somboru i postaje učitelj u Belom Potoku.

U to vreme pod uticajem Svetozara Markovića i Adama Bogosavljevića javlja se slobodoumni radikalni pokret. Talas radikalizma zahteva i Spasoje, prvi podiže radikalni barjak u Vračaru i na prvim izborima izabran je za poslanika, pa i dalje biran do kraja života.

Profesor Jaša Prodanović, čija je žena u to vreme učiteljica u Resniku, bio mu je blizak saradnik.

Garašanin kao predsednik naprednjačke vlade, nudi mu sresko načelstvo za Vračar, ali je odbio sa motivacijom da se ne odvajaju od naroda.

Kratko vreme bio je Spasoje učitelj, pa je dao ostavku. Kao i njegov idol Adam nosio je narodno odelo, obradivao svoje imanje i imao probranu biblioteku što je retkost u to vreme.

Kao poslanik učestvuje u Ustavotvornoj skupštini 1836. godine pri donošenju slobodarskog ustava, po kome je zaveden parlamentarizam u Srbiji. Tom prilikom sa još nekoliko poslanika, ovlašćen je od Ustavotvorne skupštine da potpiše novi ustav.

U skupštini je Spasoje smeli, beskompromisni i nepodmitljivi radikalni poslanik. Zahteva abdikaciju kralja Milana, zbog čega je od vlasti progonjen, zatvaran i tučen kesama peska, da se ne poznaju modrice. Po izlasku iz zatvora ubrzo je kod kuće umro u 36-oj godini života i sahranjen je 1839. godine na Belopotockom groblju gde mu je i danas spomenik sa slikom. Za Vračar i Vračarce bio je narodni tribun.

Učitelj Milivoje Radosavljević - nastavlja porodičnu tradiciju narodnog učitelja i ličnim primerom radi na unapredjenju sela. Kao učitelj u Belom Potoku, a zatim u Rakovici predano uči i daje i savetom podstiče na rad. Ličnim zalaganjem u zajednici sa seljanima podigao je školu u selu Rakovici.

U Košarama na imanju odgaja rasne vrste domaćih životinja, koje se prodaju za priplod okolnim selima.

Naklonjen zadružnom sistemu, pričavao je značaj potrošakim i kreditnim zadrugama, a rasadnicima i stočnim stanicama za selekciju najboljih vrsta, predviđao je veoma značajnu ulogu u budućnosti. Lično je osnovao zadrugu u selu Rakovici, naprednu i veoma korisnu.

Sa ljudima je održavao korektne i prijateljske veze, uživao njihovo poverenje i bio cenjen. Za vreme okupacije povukao se iz službe da ne koristi okupatoru. Njegovo prisustvo uticalo je na ljude da se rat preživi bez težih posledica za selo. Po oslobodjenju sela, založio je svoj ugled da premosti posledice rata, ali nije uspeo. Vratio se u školu u ulozi vaspitača učenika u privredi. Na ovom poslu mnogima je pomogao da izađu na svoj životni put, radi čega je cenjen i poštovan.

Ceo život je sa porodicom proveo na imanju pod Avalom, gde i danas živi kao penzioner.

ŽIVKOVIĆI (Bandići)

Doseljeni su iz Crne Gore u selo Vrčina. Dečak Bandić prešao je u Beli Potok i služio kod popa Djurdja Popović duže vreme. Bio je vredan i čestit, pa ga pop oženi i odvoji mu deo svog placa i nešto imanja na kome zasnuje porodicu. Živković (Bandići) i danas se graniče sa Popovićima, a plac je na zajedničkoj medji iste širine. Slave sv. Jovana. Od poroda imao je dva sina Djurdja i Pavla i Živkoviće.

DJORDJE (Bandić) - imao je četiri sina Ranka, Živka, Pantu, Iliju Živkoviće.

Ranko - imao je sinove Bogoljuba i Radomira. Bogoljub se preselio na Avalski drum i sagradio lepu kuću sa dućanima. Od poroda ima sina Boru i Djuku. Bora je poginuo na Sremskom frontu. Djuka ima sina Milana, Radomir je udaren sekrom u ledja od Kumodražaca u Jasiki i ubrzo je umro kao momak.

Živko - imao je sina Radovana, a on Miodraga, a ovoga su sinovi Ranko i Draga.

Panta - ima sina Milojka, on sina Milana, a ovaj Dragana.

Ilija (Bandara) - je bez poroda.

PAVLE (Bandić) - otišao je ženi u kuću iz familije Čarapića, pa su mu potomci i danas sa kućama medju potomcima Čarapića. Od poroda imao je dva sina Milovana i Milana Živkovića.

Milovan (Bane) - ima tri sina Živana, Živka i Živojina. Živan ima sina Milivoja (Miga), a on Slobodana. Živko (Čilo) ima sina Milosava, a on sina Radomira. Živojin (Zoja) ima dva sina Milosava i Milenka. Milosav ima sina Zorana a Milenko Radomira.

Milan - ima sinove Milivoja i Dragomira. Milivoje ima sina Branu a on dva sina Dobrivoja i Boru. Borin je sin Miodrag. Dragomir (Kurjak) ima sinove Živka (Garu). Živkov je sin Draga, a Gara je sa ženskom decom.

Danas su Bandići velika familija u selu. Nisu u srodstvu sa Živkovićima kod Karabunara.

BOGDANOVICI (Kušiljevci)

Ilija se doselio iz sela Kušiljeva na Moravi. Služio je kod popa Stevana i Djurdja Bandića predsednika sela, a uz to

kao gajdaš uveseljavao ih je o svetkovinama, pa su mu dali za plac mesto, gde je bio opštinski odbor, za uhvaćenu stoku u šteti u potezu. Kao naseljenik dobio je zemlju. Slavi sv. Arandjela. Od poroda imao je dva sina Marka i Milenka Bogdanovića.

Marko (Bulja) - sa kućom u donjem kraju gde se odvađa put za Krušik. Od poroda ima sina Živka, on Boru, a ovaj Miću.

Milenko - ima sina Živka (Kušiljevca) on sina Milu, a ovaj Boška i Slobodana.

DJORDJEVIĆI (Bugari)

Majstor Stojan došao je od Bugarske granice (iz Turške), što i nadimak govori, ali iz koga mesta potomci ne znaju. Imao je rođenog brata naseljenog u selu Sremčici. Stojan je kao naseljenik dobio zemlju i sagradio kuću ćeramidaru na padini kod Velike česme. Slavi sv. Arandjela. Od poroda ima tri sina, Dragoljuba, Živana i Milutina Djordjevića,

DRAGOLJUB (Drakče) - ima sinove Birovija, Čedomira i Ljubomira.

Bora - je poginuo u ratu 1914. godine u selu Jakovu u Sremu, pri gonjenju Švaba preko Save. Ostao mu je u kolevci sin Radomir, koga majka Živana (Bela) školuje kao vešerka po tuđim kućama i uspeva. Sin joj je učitelj.

Radomir - je kao učitelj sa suprugom Ljubicom učiteljicom (rođenom) Stojčević rodnom iz Kruševa u Makedoniji, izveo nekoliko generacija djaka u Belom Potoku i za to vreme aktivao učestvovao u radu i životu sela. Docnije prelaze za učitelje u Slance, a sada je učitelj u Beogradu gde i živi sa porodicom. Sa selom ne kida vezu. Na očevini je sagradio kući i stvorio prijatan kutak, gde letuje sa porodicom. Od poroda ima dve kćerke Jasminu studenta ekonomskog fakulteta, udatu za inž. Marka Gojnića poreklom iz Crne Gore i od nje dobio unučiće Nebojšu i Jelenu. Čerku Liljanu lekara udatu za inž. Miodraga Stankovića iz Belog Potoka i od nje dobio unuku Ivanu, izuzetne bistrine i razboritosti za njen uzrast.

Čeda (Drlja) - ima dva sina Mirka i Dragomira. Mirkovi su sinovi Mila i Dragoljub. Milin je sin Mirko, a Dragoljubov (Bane) je Radomir. Dragomir je imao sina Voju, ali je poginuo u

saobraćajnoj nesreći. Čerka Milanka udata je u Dimitrijeviće.

Ljuba (Zrca) - veoma je uredan zemljoradnik, ali je više poznat kao lovac. Ubio je kurjaka pod Avalom. Kaže kurjak je prvi njega ugledao, ali se on nije uplašio. Sručio je oba patrona iz dvocevke i oborio ga. Ne znam šta bi bilo od Zrcinih peta, da je on prvi ugledao kurjaka, ali neman pravo da mu krajim lovačku slavu. Od poroda ima sinove Živka i Radomira oba sa srednjoškolskim obrazovanjem.

ŽIVAN - ima sinove Živojina i Vojislava.

Živojin (Žoja) - ima dva sina Milana i Aleksandra. Milan je zanatlija i živi u Parizu, a njegov sin Vlada u Belom Potoku. Aca ima sina Svetomira (Lolu).

Vojislav (Badža) - sin mu je života, a ovoga je sin Vasa.

MILUTIN (Moler) - od poroda ima četiri sina, Dušana, Dragutina, Dragoslava i Vojislava.

Dušan (Moša) - otac mu je umro u zarobljeništvu u Mađarskoj 1915. godine. On kao mladić od 18 godina primio je teret sedmočlane porodice u trošnoj kući sojari, na pola hektara zemlje i borio se da je ishrani. Prihvatao se svakog posla - radio je u Crvenom bregu, trgovao sa svinjama, pokušavao mlekarstvo, ali je dva je stizao za hranu. Najzad braća su porasla i došla je deoba. Zbog teskobe na placu iselio se pozadi Avale i na opštinskom zemljištu pored Kragujevačkog drumu napravio je kućicu krovinjaru. Počeo je da prodaje piće rabadžijama (prolazećim) a docnije i hranu sa prenoćištem. Za kratko vreme sagradio je lepu kafanu i ubrzo postao dobar domaćin. Od poroda ima tri čerke Milenu, Nadu i Žiku.

Draga (Brdža) - ima sina Radivoja a on sina Živana, a ovaj Vladu. Živi na očevom ognjištu u sokaku.

Dragoslav (Buzdić) - je stolar. Otišao je ženi u kuću Dobriji Janić. Od poroda imaju žensku decu.

Vojislav (Miše) - propao je u klisuri napasajući noću konje u livadi a spavao na rasnoj travi, Umro je kao mladić od tuberkuloze.

Nije na odmet napomenuti, da je stara kuća čeramidara u toku I svetskog rata zapaljena od eksplozije granate. Prilikom

prelaska fronta preko sela 1914. godine naša granata sa Gledjevca udarila je posred kuće, zapali je i isgori do temelja. U tom momentu cela zadruga bila je sklonjena u podrumu. Svi su kontuzovani, a Beli Živanovoj obe noge su otkinute, pa je u mukama izdahнула na kolskoj dušemi, pod krovicem na kapiji. U toj zabuni i dimu zaboravljena su dva deteta u kolevcima - Mirko i Radomir ali su na vreme izbačeni. Danas je Mirko dobar domaćin u selu, a Radomir je učitelj u Beogradu.

Familija se razvija. Nisu u srodstvu sa ostalim Djordjevićima u selu.

DJORDJEVIĆI (Makedonci)

Jovan se doselio iz Kičeva i otišao u kuću ženi Staniji iz Gajića. Sa kućom je pod Avalom niže izvora Kamešće. Slavi Vavedenje. Od poroda ima jedinca sina Milisava.

Milisav - posle I svetskog rata preselio se sa kućom na Avalski drum, gde izlazi put iz Bubanje i otvorio kafanu, gde i danas žive potomci. Od poroda ima dva sina Živojina i Dragomira.

Živojin - ima sinove Boška i Cigu. Boškov je sin Milan a Cigin je Draga.

Dragomir (Rale) - umro je mlad, a ostala mu ženska deca.

Nisu u srodstvu sa Djordjevićima Bugarima i nagonicama.

DJORDJEVIĆI (Ripanjci)

Tihomira i Iliju Djordjevića rodom iz Ripnja, povela je majka Stanojka kao malu decu, kada se preudala za Miću Janića u Belom Potoku, gde je zatekla još petoro dece i sa Mićom rodila ćerku Vukosavu. Zajedno su odgajili svu decu, udomili i deca su zasnovala svoje porodice.

Tihomir Djordjević (Nagomica) - došao je ženi u kuću Milici Nikolić i zasnovao porodicu u Belom Potoku.

Živan i Selena Nikolić imali su sina Niku i kćerke Milojku i Milicu. Mika kao gimnazist osmog razreda, od završetka I svetskog rata zatrpavao je zaostale rovove na njivi u Vranovu, dobio zapaljenje pluća i umro. Milojka se nije udavala i živi na imanju sa sestrom, a Milica je dovela muža u kuću Tihomira.

Tika sa suprugom Milicom ima dva sina Žiku i Božu.

Žika je sa kućom na mirazu (Cerićevo) a od poroda ima sina Slobodana.

Boža je na majčevini u selu, ima sina Miroslava.

Ilija Djordjević - otišao je ženi u kuću Živki ćerki Cveje Gajića (Kopljarca) u selu i na mirazu zasnovao porodicu. Sa suprugom Živankom od poroda ima sina Radoslava.

Radoslav Djordjević - ima dva sina Dragoslava i Miroslava. Skoro je oženio Miroslava i vodio do sada najveću svadbu u selu (oko 300 svatova). Dugo se pričalo o tome i hvalili ga kao uspelog mladjeg domaćina. Porodica je u razvoju.

RANKOVIĆI

Odakle su poreklom, potomci ne znaju, kao ni ime pradede koji je inače zasnovao porodično ognjište i živeo u Belom Potoku. Slave sv. Jovana. Danas je to velika familija i počinje sa poznatim pretcima.

Jovan (Joca) imatri sina Janićija, Dišu i Savu Rankoviće.

JANIĆIJE - od poroda imao je sina Nešu, koji se kao vojnik razboleo i umro kod kuće.

Neša - imao je sinove Miku i Mileta (Šure) koji su kao mladići krenuli u bežaniju sa vojskom 1915. godine i stigli na Kosovo. Vidjeni su u koloni bežanije koja kreće preko Albanije, ali nisu stigli u Brač. Stradali su u Albanskim gudurama, bez ikakvog traga i glasa. Deda Janićije dugo je živeo u nadi, da će stići glas od unuka da su negde živi, pa je tako i starost dočekao. Kad više nije bilo nikakve nade u dubokoj starosti uzeo je kod sebe sinovca Rajicu (Savinog) i oglasio ga za naslednika, a ovaj ga dogledao i sahranio.

DIŠA - je imao tri sina Misu, Vojku i Ljubu. Misa je umro u zarobljeništvu 1916. godine kao momak. Vojka je sa ženskom decom. Ljuba (Dulja) ima sina Mirka, a on Zorana i Miku koji je poginuo u saobraćajnoj nesreći kao momak.

SAVA - ima sinove Dobricu, Rajicu i Rakicu, sa kućama u Cecićevo sokaku. Dobrica je sa ženskom decom.

Rajica je prešao na imanje kod atrica Janićija, gde mu i sada živi potomstvo. Od proda ima sina Živka, a ovaj Budimira i Tomislava. Budimir (Buda) ima sina Racu i tri ćerke, a Tomislav (Tola) je sa ženskom decom.

Rakica od poroda ima tri sina Marka, Boru i Voju. Markovi su sinovi Mirko i Toma. Mirko je sa ženskom decom, a Toma ima sina Radu. Borin je sin Milan, a on ima sina Zorana. Voja ima sina Radomira.

Živko i Djordje Ranković su braća od stričeva sa kućom kod raskrsnice glavnog puta i sokaka za Veliku česmu u donjem kraju sela.

ŽIVKO (Suponja) imao je dva sina Janka i Tomu. Janko ima sina jedinca Boru (Kusurić), a on dva sina Radomira i Zlatibora. Toma je sa ženskom decom.

DJORDJIC (Kurta) imao je tri sina Živka, Ljubu i Svetu. Živko Djindjor ima jedinca sina Milojka, a sa porodicom se odselio u Beograd i tamo živi. Ljuba (Maksim) je sa ženskom decom. Odselio se sa porodicom na miraz u Vrčin i tamo u kafani ubijen. Sveta je otišao ženi u kuću u Vrčin i tamo mu i danas živi potomstvo.

Nisu u krvnom srodstvu sa Rankovićima (Šandorima) u selu.

RANKOVICI (Šandori)

Odakle su poreklom ne zna se. Sada je kuća zatvorena i čeka povratak naslednika iz Kanade.

Pavle Ranković (Šandor) imao je sina Miloja (Totu), a on sina Lasara.

Laza (Šandor) -- kao nasledje predaka vuče crtu izrazite lenjosti, zbog čega je i pored lepog imanja, proveo ceo život u oskudici, više gladan nego sit, i do kraja išao u ritama, uz to bio je sklon alkoholu. Rakiju ne odbija ma u koje doba dana bila ponudjena. Imao je veliki plac, malu čatmaru kućicu i dud pred njom. Tu je leti na travi ladovao. Lenjost je pravdao, da više voli pod dudom na travi da leži i da čeka da mu padne dudinja, nego uz gibanicu po vrućini da kopa u njivi. Bio je odličan kozar i u razgovoru sa zadovoljstvom pominjao je grčke klasike (mislioce) Platona, Sokrata. Diogena i druge na veliko iznenadjenje

sagovornika, mada sem osnovne drugih škola nije imao. Kao boem i sa malo mudrolija, nenametljiv i nasmejan, nije izbegavan, čak je i pozivan u kafansko društvo. Od poroda ima sina Radojicu zanatliju - obućara.

Radojica je otišao na privremeni rad u Parizu, tamo radio skoro deceniju, pa se prebacio u Kanadu gde i sada radi. Da li će se vratiti na porodično ognjište ne zna se. Kućica čatmara čeka ga u Belom Potoku.

Nisu u srodstvu sa drugim Rankovićima u selu.

BRANKOVICI

Poreklom su iz okoline Užičke iz sela Kurvilova, pa im ostao nadimak "Kuravle". Slave sv. Jovana. Rođena su braća Živan, Miloje i Janko, a od njih su nastale familije Brankovići i Veljkovići.

BRANKOVICI

Živan BRANKOVIĆ od poroda imao je dva sina Stepana i Spasoja. Stepanovi sinovi su Veca i Života, oba neoženjeni umrli u zarobljeništvu 1916. godine. Spasoje bez poroda poginuo je u ratu 1915. godine.

VELJKOVICI (Kuravle)

MILOJE VELJKOVIĆ (Gluvać) sa kućom je u donjem kraju sela. Od poroda imao je tri sina Tasu, Jovu i Djuku. Tasa je sa ženskom decom. Izvrstan je pevač i samouki pesnik. Jova (kolar) ima četiri sina Božu, Dragu, Dragoslava i Dobru. Svi su otseljeni iz Belog Potoka.

Djuka (kovač) - ima sina Milorada i kćer Desanku.

Milorad je kovač umetničkih radova od kovanog gvoždja. Izuzetno vredan, sa urođenim smislom za lepo. Poginuo je u saobraćajnoj nesreći. Od poroda ima sina (Bocka) i kćerku.

Desanka nasledjem predaka, naklonjena je poeziji pa i sama sastavlja stihove. Motivi su iz života, vezani za radost i tugu. Zapažena je sa kratkim biografijama u stihu, urezanim na spomenik pokojniku. Prolaznici zastanu, čitaju i pohvaljuju.

VELJKOVIĆI (Lalovski)

Veljko (Kamenjar) došao je ženi u kuću, sestri Ceke Lalovića, dobio deo placa prema potoku Kanenca i sagradio kuću. Od poroda imao je dva sina Živka i Životu Veljkovića.

ŽIVKO je imao sina Danila (Mačukačin) ali je umro bez proda.

ŽIVOTA je imao sina Marka, koji je kao njegova deca umro od tuberkuloze. Nasledila ga je supruga Radojka, preudala se za Radu (Siljinog) iz Mitića i sa njime izrodila decu na toj imovini.

Nisu u srodstvu sa Veljkovićima Kuravle i Sagaro.

MILICEVIĆI (Bulići)

Poreklom su iz Bosne a nadimak govori da su u precima imali neku bulu muslimansku. Slave sv. Nikolu. Milan Bulić od poroda imao je sina Milovana i Tihomira Milićevića.

MILOVAN - ima sina Velimira (Bošnjaka), a on sinove Živka i Živana. Živkov je sin Milan, a on ima dva sina Živku i Mišu. Živan je sa ženskom decom.

TIHOMIR (Tuka) - ima dva sina Dragu i Čedu.

Draga Bulić ima sinove Ljubu i Ljubisava. Ljubin je sin Tomislav, a Ljubisav je sa ženskom decom.

Čeda (Čulja) ima sina Ljubinka, a on sina Radomira.

Kuće su im u Bulića sokaku.

PORODIČNO STABLO GRAJIĆA

Došli su sa Karpata u Beli Potok. Kuće su im u donjem kraju sa obe strane Grajića sokaka u jednom bloku. Slave sv. Jovana. Iz ovoga stabla nastale su familije Petrovići, Stankovići i Jakovljevići.

PETROVIĆI (Grajići)

Djuro Grajić imao je sinove Djoku i Ivana Petrovića (Grajića).

DJOKA (GRAJIĆ) - ima dva sina Miku i Milutina. Mikini su sinovi Dobrivoje (Boba) i Milivoje. Bobin je sin Miodrag, a Milivoje (Pečenjak) ima žensku decu. Milutin ima sina Radomira,

a njegov sin je Živko.

IVAN (Grajić) - imao je tri sina Spasoja, Miloja i Živka Petroviće. Spasoje (Djević) ima sina Aleksandra, a on sinove Milana i Miodraga. Miloje ima sinove Milivoja i Dragoslava. Milivojev sin je Milan. Dragoslav (Ole) zaklao ga brat od tetke Raca iz Zuca, pred zadrugom u Belom Potoku u prisustvu oko 15 ljudi. Dragoslav je sa ženskom decom. Živko (Belonja) ima sina Dragu zantliju a on sina Branka (Batu).

Vasko i Tasko Petrovići su rođena braća a Djordje im je brat od strica.

VASKO - imao je sina Milovana (Trtka) a on sina Marka, a ovaj sina Ljubu. Ljuba (Beča) ima dva sina Slobodana i Jordana. Slobodanov je sin Miodrag, a Jordan je sa ženskom decom.

TASKO - imao je dva sina Živojina i Nikolicu. Živojin (Abraš) ima sinove Živana (Žižu) i Živka (Januara). Žiža je završio podoficirsku školu 1921. godine, a docnije položio ispit za vojnog činovnika i dugo bio blagajnik u auto komandi u Beogradu. Sa porodicom je živeo u Beogradu ali o njegovim potomcima za sada nema podataka. Živko (Januar) kao staklorezac otišao je u Sremčicu tamo se oženio i ostao da živi. Nikolica (Bidža) mentalno zaostao nije se ženio i služio je po selu.

STANKOVIĆI (Grajići)

Stevan, Nikica i Perar su rođena braća iz stabla Grajića, ali u kome su kolenu ne zna se.

Stevan Stanković (Čapurka) imao je dva sina Milorada i Milutina, Milorad ima sina Milivoja (Bajica), a on sina Djordja. Milutin (Lacin) ima tri sina Boru, Miodraga (Milu) i Dragoslava (Gocu). Milin je sin Živko. Goca ima dva sina.

MIKICA STANKOVIĆ - imao je sinove Nešu, Janka, Milana i Ranka Stankovića.

Neša ima četiri sina Jovana, Todosija, Radojicu i Jevrema. Joca i Raja su bez poroda. Todosije (Tosa) prirodno bistar, sa četiri razreda osnovne škole i zadržanim kursevima, shvatio je sistem knjigovodstva, bio zadružni knjigovodja i penzionisan kao službenik. Od poroda ima sina Radovoja, koji je vanredno završio

srednju ekonomsku školu i službuje u finansijskoj struci u Beogradu. Sa suprugom Leposavom ima sina Miodraga.

Miodrag (Mile) je diplomirani mašinski inženjer. Uzor je savremenog intelektualca i cenjen u društvu i selu. Sa suprugom Ljiljanom lekarom i kćerkom Ivanom djakom osnovne škole radi i živi u Beogradu, ali ne kida vezu sa selom i često je na roditeljskom ognjištu. Na Čotu pod Avalom ima vikendicu u planinskom stilu gde rado provodi časove sa svojom porodicom.

Jevrem (Ješa) otišao je ženi u kuću Mari Novaković, ćerki Milovana Bošnjaka i na toj imovini zasnovao porodicu. Od poroda ima sina Branka visokokvalifikovanog majstora a Branko ima sina Miću.

Od Janka, Milana i Hanka nije ostalo poroda.

JAKOVLJEVIĆI (Grajići)

Pera Jakovljević potiče iz stabla Grajića, ali se ne zna u kojem je kolenu srodstva. Od poroda ima sinove Živka i Živojina.

ŽIVKO JAKOVLJEVIĆ - ima dva sina Živana i Ivana. Živan (Baja) ima tri sina Miodraga, Živka i Vuleta.

Miodrag i Živko po zanimanju su bili zanatlije i kao omladinici prvi su otišli iz sela u partizane 1941. godine, učestvovali u revoluciji i poginuli u borbi. Kao uspomenu na njih ranija Hajduk-Voljkova ulica u selu, nosi njihovo ime - Braće Jakovljevića.

Vule ima sina Dragana.

Ivan (Bilja) ima sina Milana.

ŽIVOJIN JAKOVLJEVIĆ - od poroda ima sinove Mihaila, Svetomira i Vojislava. Mihailo (Biba) ima dve ćerke Stanku i Živanku.

Sveta - završio je gimnaziju, nije se zapošljavao, privatno je spremao djake i danas živi u Belom Potoku. Usvojio je marksističku ideologiju kao djak, propagirao je, ali aktivno nije učestvovao u borbi. Od poroda ima sina Milana, sada privremeno na radu u Parizu.

Voja (Natalijin) - ima sinove Živka i Živana. Živko ima sina Milana, a Živan (Gara) je sa ženskom decom.

Nisu u srodstvu sa Jakovljevićima (Tomići).

PORODIČNO STABLO TOMIĆA

Potomci ne znaju odakle su došli, ali imaju kumove iz starina iz sela Darosave, što upućuje na tu stranu. Kuće su im u jednom bloku, kraj glavnog puta u donjem kraju sela. Slave sv. Nikolu .

Iz porodičnog stabla Tomića nastale su familija - Tomići, Ivanovići, Jovanovići, Grujići i Jakovljevići.

TOMIĆI

Milija Tomić ostao je jedini sa ovim prezimenom. Od poroda imao je dva sina Živka i Stevu Tomiće.

ŽIVKO (Čiča) - imao je jedinaa sina Radu, ali je umro kao odrastao dečak. Najmladjoj kćerki Desi, doveo je muža u kuću Boru Rankovića.

STEVA - ima sinove Čedomira i Tihomira Tomića. Čedomir (Čedica) ima sina Dragu, on sina Živka, a ovaj sina Slobodana. Tika (Trujkin) ima tri sina Dragomira, Milana i Tomislava.

IVANOVIĆI (Tomići)

Nikola Tomić rođen je brat Milije Tomića, ali je uzeo prezime Ivanović. Od poroda imao je sinove Mateju i Novaka Ivanoviće.

Mateja - ima tri sina Miću, Djuku i Milana. Mića (Stanin) je bez poroda. Djuka se odselio u Beograd, otvorio kafanu i tamo živeo i umro bez poroda. Milan (Bulja) odselio se na brdo kod groblja i napravio kuću. Od poroda imao je sina Živka, ali je umro kao dečak. Smiljka supruga Suljina posle dece nasledila je imanje i u starosti prepisala Raji Dimitrijeviću (Barokanu) da je hrani i da je sahrani.

Novak - je sa kućom kod raskrsnice puta za Krušik. Od poroda imao je dva sina N.... i Milisava. Oba su stradala u ratu 1916. godine. Od starijeg sina ostala je ćerkica Živka (Duda) sa baba Jovankom koja je odgajila i udala. Milisav je mlađ kao momak umro u zarobljeništvu.

JOVANOVIĆI (Tomići)

Mijailo Tomić imao je jedinca sina Milenka Jovanovića. Milenko od poroda imao je četiri sina - Milojka, Milovana, Miliju i Radojka.

MILOJKO (Beka) - ima jedinca sina Živka (Baju), a on sinove Dobru i Boru. Dobra ima sina Živorada i kćer Branku. Živorad je tehničar za sada sa ženskom decom. Branka je diplomirala farmaciju i ima ćerku. Bora ima sina Vladu i ćerku Ljubinku (Bubu). Vlada je ekonomski tehničar, a od poroda ima sina Predraga. Buba je gradjevinski tehničar, ima dve ćerke.

Bekina kuća i danas služi u selu kao primer patrijarhalnog vaspitanja, poštovanja starijih i reda u kući.

Milovan - ima sinove Mihaila i Iliju. Mika ima sina Miodraga sa ženskom decom. Ilija (Drmalo) ima sina Miodraga, a on sina Staljina fakultetski obrazovanu ličnost i aktivno učestvuje u životu sela. Sa ženskom je decom za sada.

MILIJA - ima jedinca sina Dragu, a on sinove Milana, Milutina i Miku. Milan (Kazandžija) iselio se na majčevinu u Brdjanje, a od poroda ima sinove Dragana i Zorana. Milutin (Luta) je sa ženskom decom. Mika ima dva sina Mirka i Miloja.

RADOJKO (Korošec) - iselio se sa kućom kod Karabunara. Od poroda ima sina Budimira, on sina Rajka, a ovaj sina Miodraga.

GRUJIČIĆI (Tomići)

Jevrem Tomić imao je sina Živana Grujičića, a on dva sina Tomislava i Ivana. Toma ima sinove (Mipicu) i (Āedžu), Slobodana (Miću) i Daneta.

JAKOVLJEVIĆI (Tomići)

Laza Tomić od poroda ima dva sina Živojina i Jakova Jakovljevića.

ŽIVOJIN (Muća) imao je sina Dragutina, a on sina Milana. Milanče (Mućin) ima sinove Boška i Djuku, Boško sluŹbuje i Źivi u Beogradu, ali je tesno povezan sa selom i na mirazu je sagradio novu kuću. Od poroda ima sina Živka a on Dejana. Djuka ima sina Dobrosava.

JANOV - je dugogodišnji delovodja opštine Beli Potok, a posle I svetskog rata preselio se sa porodicom u Beograd, Od poroda imao je tri sina Mihaila, Spasoja i Dušana. Mika je Pariski djak, diplomirao je prava. Od poroda ima sina Slavoljuba šofera u Beogradu, Spasoje streljan je 1941. godine od Nemaca što je slušao radio-London. Od poroda ima sina. Duško je završio gimnaziju, i diplomirao prava u Beogradu. Od poroda ima sina Zorana.

Imanje u selu deca naslednici rasprodali su i ugasili kuću u Belom Potoku. Nisu u srodstvu sa ostalim Jakovljevićima.

AKSENTIJEVIĆI (Marići)

Živko Marić kao dečak služio je u Resniku, gde je imao i strica. U Beli Potok došao je da služi tu ostao i oženio se.

Pre njega bila je u Belom Potoku porodica Aksentijević - Jana sa sinom Mihailom do 1850. godine, ali se porodica ugasila (izumrla). Ima verovatnoće da je Živko usvojen i postao naslednik te imovine.

Kuća mu je u donjem kraju, niže Bardića pored glavnog puta, a imanje veliko i na najboljem mestu u potesu sela. Dosta je kasno došao iz Resnika a imanje veliko pa se dovodi u vezu da je nasledio porodicu Aksentijevića i uzeo njihovo prezime. Njegovi potomci ne mogu ništa da kažu o tome - ne znaju. Slave sv. Mratu, i to je jedina kuća sa ovom slavom.

Živko se oženio sa sestrom Pantice Radovanovića i u tom braku dobio je sina Dišu, pa mu je žena umrla. U drugom braku sa Marom iz Kumodraža od Nikolića imao je još četiri sina Raju, Milivoja, Aleksandra i Miletu Aksentijevića.

Diša ima sina Čedomira, a on sina Miću automehaničara, a ovaj sina Dejana, Raja, Milivoje i Mile umrli su bez poroda. Aleksandar (Baja) ima sina Živana, a on sina Zorana.

Nemaju krvnog srodstva u selu.

STEVANOVIĆI (Cecići)

Poreklom su iz Makedonije. Slave sv. Stevana. Osnivaocu porodice potomci ne znaju ime. Od poroda imao je dva sina Živka i Živana.

ŽIVKO STEVANOVIĆ - imao je sinove Stevu, Dragu i Miću.

Steva - ima četiri sina Djubu, Mikicu, Canu i Pakicu.

Ljuba ima sina Zoju, a on sina Miodraga. Nikica se preselio u Novi Sad i sa ženskom je decom. Cana ima sina Živana, a on Zorana. Pakica ima sina Rašu još neoženjen.

Draga Cević imao je sina Rajicu, a on sinove Svetu, Pavla i Branka. Sveta je zaposlen i živi u Beogradu, Bez dece je.

Pavle je diplomirao filozofiju. Bio je profesor u Belopotočkoj osmogodišnjoj školi i umro mlad neoženjen.

Branko je ostao na porodičnom ognjištu i živi u Belom Potoku.

Mića (Cević) ima sina Živojina (Lolu), a on sina Miodraga.

ŽIVAN CECIĆ ima tri sina Milutina, Aleksu i Čedu.

Milutin (Džuna) ima sina Milivoja koji sa porodicom živi u Novom Sadu.

Aleksa ima sinove Pavla i Milana. Pavle (Džuna) ima dva sina Živojina i Dragišu. Milan (Zira) ima sina Miodraga (Locu), a on sina Vasu.

Čeda ima jedinca sina Boru, a on sina Dušana.

Duško - je profesor francuskog jezika. Živeo je više od decenije u Parizu, usavršio francuski jezik i stekao šire poglede na život i svet. Vratio se na porodično ognjište i živi u Belom Potoku.

Nisu u srodstvu sa drugim Stevanovićima u selu.

JOVANOVIĆI (Kićini)

Jovan (Era) doselio se od Užičkog (Erskog) kraja što mu i nadimak govori. Jovan (Jera) prvi je zakopao česmu u donjem kraju i po njemu dobila je ime "Jerska česma" sa kojom se i danas služi donji kraj sela. Po njemu su Jovanovići. Slave sv. Jovana. Od poroda imao je tri sina Milića, Miloša i Vićentija.

Milić je imao sina Milisava bez poroda.

Miloš je bio četovodja knjaza Miloša, pa mu je ostala sablja i pištolj, koje potomci čuvaju kao starinu. Od poroda imao je samo ćerku, pa joj doveo muža u kuću Djordja (Crkvenjaka). Kad je umrla, Djordje se oženio po drugi put i primio tri pastorka

(Barune) ali su i oni izumrli pa se ova kuća ugasila.

Vićentije - ima jedinca sina Lazu (Kića) i po njemu nose nadimak Kićani. Kića od poroda ima tri sina Spasoja, Milovana i Jovana.

Spasoje - je poginuo u I svetskom ratu, a ostala su mu dva sina Nikola i Dragoljub i kćeri Deposava i Darinka.

Nikola (Ginović) kao dečak ostao je ratno siročić i primio teret cele porodice. Sestre je udomila, brata Dragu iškolovao i podigao svoje sinove Živka i Milisava (Misu) i kćer Anoku.

Kada je trebao da doživi radost oca izgubio je oba sina. Živko je poginuo u partizanima kao momak, a Misa je neobjašnjivo tragično nastradao u Parizu u saobraćajnoj nesreći. Nikola je dočekao starost u tuzi i nemoći. Kćerka Anoka sa mužem Cigom i decom živi kod oca na imanju.

Draga je diplomirao za geometra. Dobio je službu u Makedoniji, tamo se oženio, izrodio decu, navikao se, sagradio kuću u Tetovu i ostao sa porodicom tamo da živi. Od poroda ima ćerku Radu i sina Zorana oboje fakultetski obrazovani.

Ni očevo ognjište, ni blizina Beograda kao centra države i kulture nisu mogli da ga vrate zavičaju. Pomirio se da živi pola veka unazad palanačkim životom. Prekinuo je veze sa selom, otudjio se i ne navraća više.

NIKOLIĆI (Baba Ankini)

Blagoje Nikolić oženio se sa Ankom rodom iz Ripaja. Od poroda imali su sina Milivoja.

Milivoje Nikolić prvi je školovan u seoskoj porodici. Svoju decu i mušku i žensku takodje je školovao, pa mu je porodica služila kao uzor prelaza zemljoradničke porodice u građanski intelektualni stalež. Njegova porodica potsticala je ambicije i drugih roditelja da školuju svoju decu. Oženio se sa Živankom rodom iz Bandića u selu. Od poroda ima sinove Živka i Živojina i ćerku Draginju (Seku).

Živko - završio je veliku maturu i stupio na službu u Ministarstvo finansija. Oženjen je ali bez poroda. Umro je 1944. godine pri kraju rata, ali slobodu za kojom je čeznuo nije dočekao.

Živojin (Žikica) - kao student prava usvaja marksističku ideologiju i neumorno je propagira u svim prilikama. Nije diplomirao. Bio je odličan kozer, veoma zabavan i omiljen u društvu. Rado je pozivan na porodična veselja u selu. Za svakog je imao lepu reč. Po oslobodjenju bio je jedno vreme u Mesnom odboru, a zatim se vratio u Valjevo na raniju službu u fabriku "Krušik". Tamo je marušio zdravlje i umro 1955. godine. Od poroda ima ćerku Spomenku koja živi u Nišu sa svojom decom.

Draginja (Seka) završila je veliku maturu i počela da studira. Prirodni talenat za pesmu odveo je u studentski hor "Obilić" i sa njim je proputovala Evropu. Kao student udala se za inženjera Lilera i sa perodicom živi u svojoj kući u Beogradu. Od poroda ima ćerku Mirjanu diplomiranog filologa i Ivanu lekara, udala ih i dobila unučiće sa kojima provodi starost kao baka.

Imaju krvnog srodstva sa Nikolićima (Seleninim).

JOVANOVIĆI (Mitići)

Mita se doselio iz sela Kneževca, oženio se i zasnovao porodicu u Belom Potoku. Kuće su im u donjem kraju, kraj glavnog puta. Slave sv. Jovana. Od poroda imao je tri sina - Peru, Raku i Milu Jovanoviće.

PERA - ima sinove Milutina, Jovu i Kristu. Milutin (Šilja) ima tri sina Radomira, Miodraga (Pula) i Milu. Rada (Čopa) ima sina Slobodana, a on sina Žiku, Pula (Šiljin) je sa ženskom decom, a Mila takodje. Jova (Šepko) je bez poroda. Krista (Nekalica) ima sina Milojka, a on sina Milana.

RAKA (Mitić) - ima sina Budimira (Budu) a on Milivoja i Miodraga. Mića (Šajbija) ima sinove Živana i Radu. Živan je za sada bez dece, a Rada ima sina Dragana, a on sina Zorana. Miodrag (Pula Rakin) ima sina Mirka, a on Branka.

MILA (Mitić) ima samo kćerku Kajju, udatu za Čedu Djordjevića (Drlju), ali je napravila kuću na očevini, pa je sin Mirko medju Mitićima.

Nisu u srodstvu sa ostalim Jovanovićima u selu.

STEVANOVIĆI (Mušike)

Ilija (Mušika) osnivač je porodice, ali odakle je došao potomci ne znaju. Nadimak Mušika upućuje na Banat. Kuću ćeramidar^u sagradio je u donjem kraju, pored puta za Jersku česmu. Slavi sv. Stevana. Od poroda imao je dva sina Živojina i Životu Stevanoviće.

ŽIVOJIN (Kokić) ima sinove Milivoja, Pavla i Dragu. Milivoje i Draža (Stoša) su bez poroda. Pavle (Kokić) ima sinove Tomislava i Radomira.

ŽIVOTA (Puljka) od poroda ima tri sina - Boru, Vlačka i Djoku. Bora je umro bez poroda, a Vlačko i Djoka su sa ženskom decom.

U Mušikinim zavojećama su pećine, korišćene u davna vremena kao rudišta, dubine 40-50 metara (horizontalno u brdu). Sve generacije čobančića iz sela, turalale su po njima iz radoznalosti i da dožive osećaj straha u dubini zemlje, pa posle da pre-pričavaju.

Nisu u krvnom srodstvu sa Stevanovićima (Cecićima).

RISTIĆI (u gorajem kraju)

Poreklom su iz Crne Gore, po kazivanju potomka Živojina. Slave sv. Arandjela. Osnivaocu porodice i ognjišta ne zna ime. Osnivaoc je imao dva sina Jovu i Maksima Ristića.

JOVA RISTIĆ imao je sina Voju (Špicara) a on sinove Miodraga i Borivoja oba bez poroda.

MAKSIM RISTIĆ ima tri sina Živojina, Miloja i Milivoja Ristiće. Živojin (Pura) od poroda ima sina Miću, a on sina Živka. Miloje (Džavle) ima sina Milorada i Radomira, a Radomir sina Slobodana. Milivoje (Lila) ima sina Dobru.

Imaju krvnog srodstva sa lozom Kopljarca. Nisu u nikakvom srodstvu sa ostalim Ristićima u selu.

ŽIVKOVIĆI (kod Karabunara)

Rodjena su braća Cerić i otac Blagojićev. Slave sv. Trifuna. Kuće su im kod česme Karabunara.

Cerić je sa ženskom decom, a njegov brat kome se ne zna ime imao je sina Blagojića.

Blagojić od poroda ima tri sina Djuku, Milu i Milana. Djuka ima sina Miodraga, a on sina Ljubišu. Mila je sa ženskom decom. Milan (Car) ima sina Živorada.

Imaju veze sa lozom Pirivatrića. Nisu ukrvnom srodstvu sa Živkovićima (Bandićima).

MILOVANOVIĆI (Ićipare)

Milovan Jovanović poreklom je iz Bukovika po njemu su docnije Milovanovići. Slave sv. Luku. Kuće su im kod Karabunara. Od poroda ima sina Živojina Milovanovića, a on sinove Milenka i Radojka.

MILENKO - ima sina Dragu (Benića), a on sina Milisava (Misu) a ovaj sina Miću.

RADOJKO ima sina jedinca Živka (Žikulu), a on sinove Miodraga i Svetolika.

Imaju krvnog srodstva u selu sa lozom Vićentijevića i Bakulića u nekom daljem kolenu, a svi su došli iz Bukovika i slave istu slavu.

MIJAILOVIĆI (Balugdžići)

Vlaja Mijailović ima sina Milovana, a on sina Živka a ovaj sinove Živojina i Radomira i ćerku Olgu. Živojin ima sina Zorana i ćerke Milanku i Zoricu. Radomir ima sina Vladu i ćerku Vericu.

Laza Mijailović imao je sina Boru, ali je kao dočak umro. Kuća mu je u dolini, a sada je tu čitavo naselje.

Nisu u srodstvu sa Mijailovićima (Brkićima).

RISTIVOJEVIĆI (Kosmajci)

Jovica Ristivojević rodom iz sela Sibnice kod Kosmaja, a starinom vuče poreklom iz Užičkog kraja, selo Kozjak, opština Ovčine. Njegova baba preudala se u selu Sibnicu i povelala sa sobom dete, njegovog oca Sretena, koji je u Sibnici odrastao, oženio se i decu izrodio.

Jovica je zasnovac ognjište i porodicu 1929. godine u Belom Potoku sa suprugom Danicom ćerkom Čedomira i Ivane Ristić iz sela. Kuću je napravio na mirazu u podnožju Avale kraj puta za Dol pod Avalom. Slavi sv. Jovana. Sa suprugom Danicom od poroda imaju tri sina: Radovana, Milovana i Milisava. Deca su mu sa fakultet-
skim obrazovanjem.

Radovan - za sada bez poroda.

Milovan - ima sinove Jovana i Dragana.

Milisav - ima sina Slobodana i ćerku

Po majci u krvnom su srodstvu sa Maksimovim Ristićima u selu.

JOVANOVIĆI (Šuce)

Miloš Jovanović (Milošić) doselio se iz Saraoraca, oženio se i sagradio kuću na Avalskom drumu, gde mu i danas živi potomstvo. Od poroda imao je sina Milana a ovaj dva sina - Ljubisava i "Šucu".

Ljubisav ima sina Radomira, a on sina Živana.

"Šuca" imao je sina Vitomira, a ovaj dve ćerke.

Nisu u srodstvu sa ostalim Jovanovićima u selu.

JANKOVIĆI

Poreklom su iz Crne Gore. Doseljenik je Janko i po njemu su Jankovići. Slave sv. Trifuna. Sagradio je pod Avalom kuću kod raskrsnice puta za Kamenac. Od poroda imao je tri sina Dragutina, Milutina i Milana Jankoviće.

Draga (Onge) - imao je sinove Velimira i Radomira ali bez poroda.

Milutin - ima sina Boru, a on Milenka sa ženskom decom.

Milan - ima dva sina Živojina i Stevu. Živojin (Žiža) ima sinove Živka i Milivoja. Živko je oženjen sa Živanom iz Popovića, a od poroda imaju ćerku Borku hemijskog tehničara, udatu za Boru Hristova i dobili unučice Slavicu i Bratislavu. Milivoje ima sina Dobru a on sinove Sinišu i Dragana. Steva Janković ima sina Pavla, a on devojčice Ljiljanu i Draganu. Pavle je prvi školovani Janković.

Kuće su im deobom rasute u selu.

HRISTOVI

Boris Hristov šef železničke stanice u Belom Potoku, rodom iz sela Bresnice, srez Bosiljgrad, a sin je Simeuna i Elenke.

Bora je osnivač ognjišta i porodice u Belom Potoku. Kao činovnik železničke stanice u selu, oženio se sa Borkom ćerkom Živka i Živane Janković. Kupili su plac sa kućom od strica Steve, razrušili je i na tom placu sagradili trospratnu kuću. Sa suprugom Borkom imaju ćerku Slavicu i sina Bratislava učen ike osmogodišnje škole.

Kod kuće u selu Bresnici ostao mu je brat Vladimir na imanju, a brat Asen sa porodicom živi u Beogradu.

ŽIVANOVIĆI (Bojovići)

Živan Bojović doselio se iz Ivanjice. Po njemu su docnije Živanovići. Slave sv. Nikolu. Od poroda Živan je imao sina Nedeljka, a on dva sina Živka i Pavla Živanovića.

ŽIVKO - ima tri sina Živana, Milovana i Raku. Živan ima sina Radu (Madžar) a on sina Miodraga. Milovan ima sina Ivu a on je bez dece. Raka ima sina u Belom Potoku.

Kuće su im u gornjem kraju, pored puta za česmu Kamenac.

PAVLE - ima tri sina Milojka, Radomira i Miloja. Milojkov je sin Milivoje. Radomir ima sina Živorada a on dva sina Nebojšu i Dragana. Miloje ima ćerku.

Kuće su im u donjem kraju sela. Uzorni su poljoprivrednici i naklonjeni plečarstvu.

PETROVIĆI (Despići)

Života Petrović doselio se iz sela Kneževca kod manastira Rakovice i sagradio kuću pod Avalom u blizini izvora Kamenca, gde mu i danas žive potomci. Slavi sv. Nikolu. Od poroda imao je tri sina - Iliju, Pantu i Peru Petroviće.

Ilija - je sa ženskom decom.

Panta - ima tri sina - Milivoja, Boru i Ranka. Milivoje (Grba) i Ranko su sa ženskom decom. Bora ima sina Pantu, a on sina Branka.

Pera (Despić) - ima dva sina Žoju i Živka. Žbja je sa ženskom decom. Živko ima sina Dragu, a on žensku decu.

Nisu u krvnom srodstvu sa Petrovićima (Grajićima).

DIMITRIJEVICI

Poreklom su iz Bosne. Dok su braća Ilija, Vujica i Dimitrije bili na seči drva u planini, Turci iskoriste priliku ubiju im oca, majku i sestru i opljačkaju kuću. Da se osvete braća, pobiju te Turke, zapale im kuće i prebegnu preko Drine u Bajinu Baštu. Odatle krenu za Šumadiju i stignu pod Avalu.

Ilija se naseli u selo Zuce, Vujica u selo Kneževac kod manastira Rakovice, a Dimitrije ostane u Belom Potoku 1777. godine.

DIMITRIJE od poroda ima sina Jovana, a on sina Ivana, a ovaj sinove Janka i Radivoja.

JANKIĆEVI sinovi su Bogosav, Milosav i Radosav. Bosa ima sinove Dobru i Voju. Milosav ima sinove Velimira i Čedomira, a Racini su Novica i Bora Dimitrijevići.

RADIVOJIĆ ima sinove Isaila, Raju, Micka i Milojka. Isailovi su sinovi Branislav i Ljuba. Branin je sin Tomislav a ovoga sin Miloš i ćerka Mirjana. Ljuba ima sina Miodraga. Isailova ćerka Danica udata je u Popoviće za Miloja Vecinog. Raja (Barokan) ima sinove Borisava i Radomira. Borisav (Boka) dao je podatke o poreklu familije i uzroku doseljenja predaka, kako su i uneti u rodoslov. Poznat je kao veseljak. Vrlo lepo peva i svira u frulu. Sjajan je imitator i kozer. Zna bezbroj šaljivih anegdota o meštanima, koje zgodno koristi u društvu. Šale su mu vedre i prijatne, ne vredja ali pogadja. Neosporan je talenat i šteta da nije školovan. Naklonjen je tradiciji i već ima svom mali etnografski muzej kod kuće, prilično bogat ručni radovima domaće radinosti. Dobar je i lovac, sa lovačkim trofejima. Od poroda ima žensku decu. Radomir (Gadžer) ima sina Dragoljuba.

Micko Dimitrijević - jedan je još od živih Solunaca, koji je stigao na Kosovo, preživeo Albansku golgotu i bio svedok tragedije na ostrvu Vidu, opevane u Plavoj grobnici od pesnika Bojića. Poslednji je kolibar u selu, a njegova koliba na Čotu

poslednja je u potesu. Neće da je ruši. Ostavlja je da svedoči o jednom zastarelom, ali prirodnom i prijatnom životu i prepušta vremenu da je dokrajči. Od poroda ima dva sina Dragu i Milosava.

Draga je takodje pružio prve podatke o poreklu familije, oživeo neka imena već zaboravljena i upotpunio kolena u svojoj porodičnoj lozi do današnjih dana. Sa suprugom Darinkom, ćerkom Bore i Zore Janića (Mašalajke), od poroda imaju tri ćerke - Milanu udatu u Djordjeviće (Bugare), Dudu u Bandiće, a najmladjoj Kosi doveli su muža u kuću Miću Marinkvića rodom iz Kumodraža. Sin mu je Radomir i ćerka Ljiljana. Milosav je naklonjen plelarstvu od detinjstva i najbolje u selu poznaje život i rad pčela. Od poroda ima sina Živka i ćerku.

Milojko (Čika) ima tri sina Milisava, Miliju i Radojka. Milisav ima žensku decu. Milija ima sina Radu. Radojko ima sina Branka.

Kuće Dimitrijevića su pored puta za selo Zuce, počev od potoka, pa sve do Brdjana. Nemaju krvnog srodstva u selu.

STANKOVIĆI (pod Avalom)

Vujica se doselio iz Bosne iz mesta Lašve. Kao mladić čisteći štalu, u šali je udario sestru smrznutom balegom, pa je ubije. U strahu od oca, pobegne od kuće, predje u Srbiju i stigne u Beli Potok pod Avalu. U selu se oženio i napravio kuću na padini ispod izvora Kamenca, gde su i danas svi Stankovići. Slavo Djurdjev dan. Vujica od poroda ima dva sina - Kosatu i Dimitrija.

KOSTA - ima sinove Milivoja i Dobrivoja. Milivoje (Kokan) ima sina Milana i Borivoja. Milini su sinovi Slobodan i Svetomir oba sa ženskom decom. Boca ima sinove Dragišu i Radomira. Dragišin je sin Nebojiša, a Radomirov je Vladimir.

DIMITRIJE - ima tri sina - Živka, Živana i Milana. Živko ima sinove Boru i Dragu. Borin je sin Voja, a Draga je poginuo u Sremu. Živan (Žikan) ima sina Ivu, a on sinove Milana i Miodraga (Baću), a ovaj sina Dragana. Iva je dao podatke o poreklu i uzroku doselenja pretka Vujice. Kaže da je pronašao srodnike u Lašvi, da su ga lepo primili, gostili i vodili po celoj rodbini.

I oni su znali da od Vujice postoji rodbina u Belom Potoku pod Avalom, Milan ima sinove Miodraga i Vukašina. Miodragov je sin Živko sa ženskom decom, a Vukašinov je sin Dragan.

Nisu u krvnom srodstvu sa Stankovićima u donjem kraju.

GAJIĆI (kod Kamenca)

Kuzman Gajić od poroda ima sinove Ivka i Milorada, sa kućom u blizini izvora Kamenca. Odakle je doseljen potomci ne znaju. Slavi sv. Djurdjica.

IVKO - od poroda ima sinove Isaila i Žarka. Isailo ima dva sina Svetolika i Miloja. Žarko sa suprugom Zorkom ima sinove Boru i Dragu. Borin je sin Miodrag (Mija) sa ženskom decom, a Dragin je sin Dragiša.

MILORAD (Ćirila) ima sina Milana, a on sinove Dragana i Ljubu.

Jevrem Gajić - od poroda ima sinove Djuru i Živana. Djurini su sinovi Živko i Živojin, a Živan je sa ženskom decom. Nisu u srodstvu sa Gajićima Kopljarcima.

FAMILIJE DOŠLJANA

Beograd kao centar države i kulture, uvek je privlačio pažnju svih naših krajeva. Posle II svetskog rata promena strukture privrednog sistema, a naročito nagli razvoj industrije i saobraćaja, stvorili su nove uslove za egzistenciju i mogućnost zaposlenja u Beogradu, pa je nastao neočekivani priliv doseljenika iz pasivnih krajeva.

Zaposleni kao radnici u Beogradu, u nedostatku stanova kupovali su placeve u prigradskim selima, pa sa platom i prodajom očevine u zavičaju, gradili su lepe porodične zgrade. Za nepunu deceniju brojno su se izjednačili sa domorodcima.

Prigradska sela sa elektrifikacijom, vodovodom i asfaltiranim ulicama, pružaju izvanredne uslove za život, a stalni autobuski saobraćaj sa Beogradom, omogućava lak odlazak na posao a djaka u školu. U takvim uslovima roditelji su u mogućnosti da pruže deci i fakultetsko obrazovanje. Radi toga doseljavanje ne prestaje.

Svi došljaci koji su zasnovali ognjište i porodicu u Belom Potoku, uneti su u rodoslov familija sela, da im se sačuva od zaborava poreklo za potomstvo.

D O Š L J A C I

Perići Mladen i Voja sinovi Milivoja i Zore, poreklom su iz sela Radevce kod Lebana, a doseljeni su u Beli Potok 1963. godine. Mladen sa suprugom Desom ima dve kćerke Ljiljanu i Svetlanu. Voja sa ženom Desom ima sinove Zorana i Srdjana. Voja je pružio dosta podataka o poreklu doseljenika i imena članova porodice unetih u rodoslov.

Stamenković Stanimir sin Milana i Sofije iz sela Radevca kod Lebana doseljen je 1959. godine. Sa suprugom Trajkom ima dva sina Dragomira i Stratiju i kćer Radmilu.

Naumović Miloje rodom iz sela Radevce - Lebane, sa suprugom Trajkom ima sina Gorana i kćer Zagu.

Živković Jovan i Nikola braća, doseljeni su iz sela Radevce kod Lebana 1958. godine. Jovan ima ćerke Violetu i Vesnu. Nikola sa suprugom Dragicom ima sina Dejana i kćer Leposavu.

Stamenković Radomir rodom iz sela Radevce kod Lebana, a sa ženom Stanom ima kćer Gordanu.

Milošević Svetislav iz sela Radevce kod Lebana sa ženom Verkom ima dve ćerke.

Tošići Zarije i Marinko braća doseljeni iz sela Ravna Banja kod Medvedja 1950. godine. Zarije sa ženom Mladenom ima sina Radu i kćer Milanku. Marinko sa suprugom Jagodom ima sina Novicu i kćer Mitru.

Mičević Vojislav sin je Milovana i Ljubice rodom iz sela Gajtana kod Medvedje. Njegov deda Mikailo poreklom je iz Crne Gore iz sela Lukovo kod Nikšića. Sa suprugom Bosiljkom od poroda imaju sinove Mihaila i Vukosava i kćer Zagorku i Ivanu.

Milosavljević Svetozar sa ženom Zagorkom doselio se iz sela Gajtana kod Medvedje 1963. godine, a od poroda imaju sinove Zorana i Bobana.

Aršić Ćedonir sin Nenada i Ruže, doseljen iz Ravne Banje kod Medvedje 1967. godine. Od poroda imaju sina Dragana i ćerku Dragana.

Milenković Živorad sa ženom Leposavom doselio se iz sela Ljubinje kod Pžarevca. Od poroda imaju sina Voju i kćer Radmilu.

Alesovski Strahinja i Zlatko braća, doseljeni iz Stracina kod Kumanova 1961. godine. Strahinja sa ženom Veselkom ima tri ćerke - Bosu, Ljilju i Dragicu. Zlatko ima sinove Bobana i Dejana.

Stevanović Miodrag (Koča cigarin) sin Božidara, doselio se iz Skele kod Obrenovca 1959. godine. Sa suprugom Milkom od poroda imaju sina Milu i kćer Veru.

Jocić Branivoje doselio se iz sela Popovića kod Sopota 1955. godine, i sa suprugom Dušankom kupio plac od Bakare i napravili kuću. Od poroda ima sina Radoslava.

Ilići Nikola, Jordan, Blagoje i Staniša braća doseljeni iz sela Mušutišta kod Prizrena. Nikola sa ženom Jelom imaju kćeri Zoru i Oacu. Jordan sa suprugom Grozdom ima sina Zorana i kćer Vesnu. Blagoje sa suprugom Brankom ima kćer Violetu. Staniša sa ženom Sekom ima kćer Violetu.

Radovanović Radomir sin Despota i Dese, doseljen je iz sela Stubice kod Paraćina, a od poroda ima dve ćerke.

Denić Dragan sa ženom Persom doselio se iz sela Duvce kod Lebana. Od poroda imaju sina Srdjana. Kuća im je u Bujanji.

Ristić Tomislav doselio se iz okoline Prizrena 1960. godine sa suprugom Borkom ima sina Aleksu i dve ćerke. Kuća mu je u Glumcima.

Dimitrijević Srba rodom je iz sela Kostadinca kod Gnjilana. Sa ženom Javorkom ima dva sina Dragana i

Brajković Milomir poreklom je iz Blaca. Sa ženom Rajom ima tri kćerke.

Miljković Dragoljub rodom iz sela Drvodela kod Lebana. Od poroda ima tri kćerke.

Takovac Ljubinko doselio se iz sela Šatornje kod Topole. Sa ženom Milankom od poroda ima sina Zorana i kćer Ljubinu i Zoricu.

Aleksić Petar sa suprugom Zagorkom doselio se iz sela Knežine kod Sokolca (Sarajevo). Od poroda imaju tri kćeri: Slobodanku, Branku i Milanku.

Simović Živko sa ženom Desom doselio se iz sela Okose kraj Novog Pazara 1965. godine. Od poroda imaju sina Miloša i kćer Zoricu.

Marković Branko i Vlastimir, braća doseljeni iz sela Okos od Novog Pazara 1965. godine. Branko sa ženom Jovankom ima sina Radišu i kćer Ljiljanu. Vlasta sa ženom Slavom ima kćeri Biljanu i Snežanu.

Simović Ivan sa ženom Radom doselio se iz sela Purće-
Novi Pazar 1968. godine. Od poroda imaju kćeri Vesnu i Sladjanu.

Djurović Duško sa suprugom Andjelijom doselio se iz sela Lisa kod Ivanjice 1965. godine, a od poroda imaju kćer Jasminu.

Stamenković Vojislav sa ženom Ljiljanom od poroda imaju sina Dragana i kćer Tanju.

Vojnegovac Vojislav sa ženom doselio se iz Pirota.

Vujičić Miodrag sa suprugom Grozdom doselio se iz sela Četereže - Žabari kod Požarevca. Od poroda imaju sina Vladicu i kćer Draganu.

Jeftić Dimitrije sin Miloša, doselio se 1963. godine iz sela Dvorane - Suva Reka kod Prizrena. Od poroda sa suprugom Stanijom ima tri sina Stanislava, Radislava i Nedeljka.

Ristić Tomislav i Živorad sinovi Riste, doseljeni iz sela Dvorane - Suva Reka kod Prizrena 1965. godine. Tomislav sa ženom Borkom ima sina Aleksandra i kćeri Jelku i Draganu. Živorad sa ženom Stanom ima sina Dobrivoja i kćeri Jagodu i Bogdanku.

Trifunović Tanasije sin Blagoje, doselio se iz sela Mušitište - Suva Reka kod Prizrena 1966. godine. Sa ženom Ratkom od poroda imaju sina Novicu i kćerku.

Viđanović Radomir sin Stojadina, doselio se iz sela Vujanova opština Bojnik, srez Leskovac 1960. godine. Sa ženom Stanojkom od poroda ima sina Stojana.

Brajković Milomir rodom iz sela Kosanice kod Lebana. Sa ženom Milomirkom od poroda imaju tri kćerke.

Golubović Dragoljub rodom iz sela Mijailovića kod Lebana. Od poroda sa suprugom Milankom ima dva sina Milutina i

Ivanović Miloš sa ženom Nadom imaju kćerku.

Pavlović Miloje rodom iz sela Radoševa. Od poroda sa ženom Milomirkom ima sina Milomira.

Milovanović Milivoje sin Uroša, sa suprugom Julom ima sina Mihaila i kćerku.

Španović Dragoljub (Mina) od poroda sa ženom Rosom ima sina Radomira.

Kalić Gašpar sa suprugom Dobrilom ima sina Zorana i kćer Zoricu.

Zlatičanin Jovan sa ženom Savetom doselio se iz sela Mataguže kod Titograda. Od poroda imaju sina Miodraga i Momira i kćerke Momirku i Nadu.

Lalić Dušan rodom iz Šibenika (Čista Mala) i supruga Jelena rodom iz Svilajнца od poroda imaju kćer Mirjanu.

Durukovski Dušan rodom iz Gališnika - Makedonija, a doselio se u Beli Potom 1961. godine. Sin je Jovana i Selvijske, koji imaju osam sinova i jednu kćer. Deda Mihail rođen je 1836. godine, živio je 103 godine. Familija živi na pradedovinskom ognjištu već 300 godina i broji oko 150 članova.

Dušan sa suprugom Spasom od poroda imaju sinove Ivana i Jordana i kćer Slavicu. Ivan ima sina Vladu i kćer Miru. Jordan ima kćer Tatjanu.

Ne kida vezu sa rodnim Galičnikom i na očevini napravio je vikend kuću da penzionerske dana provede tamo u svom rodom Galičniku.

- o - o -

Naseljavanje ne prestaje. Doseljenici prispeli doznije, posle 1978. godine nisu uneti u rodoslov familija, a bilo je i onih što iz ležernosti nisu pružili podatke o svom rodoslovu.

PROSVETNA KOLONIJA POD AVALOM

Avalski ambijent oduvek je privlačio pažnju Beogradjana, kao klimatsko izletišta. Jer Avala kao planina visine 511 metara, pošumljena je sa bujnom vegetacijom zelenila, prirodnim izvorima hladne vode, i na domaku Beograda oko 17 km, zaista nudi uslove za rekreativan obrok i oporavak, kakav se poželeti može.

Posle I svetskog rata javili su se i prvi naseljenici kao osnivaoci kolonije Beogradjana pod Avalom. Prvu kuću sagradio je 1929. godine Damijan Branković iz Beograda, na zapadnoj strani u podnožju Avale i prosekao ulicu od drumu do Avalske šume. Zatim je doveo električnu i telefonsku liniju pod Avalu, od opštine (danas kafana Kumbara).

Branković Damijan sa suprugom Jelicom od poroda imaju sina Branka diplomiranog pravnika i dve kćerke Jelisavetu i Ružicu.

Dr Jelisaveta udata je za Akademika dr Vojislava Arnovljevića, a od poroda ima kćer dr Damjanu.

Ružica je udata za profesora dr Miletu Magaraševića, a od poroda imaju sinove Miloša koji je diplomirao na muzičkoj akademiji i dr Mirka lekara i priznatog pesnika.

Za njim su došli i drugi, gradili vrlo lepe kuće i tako se obrazovala kolonija pod Avalom.

Posle II svetskog rata kolonija je proširena izgradnjom stanova za prosvetne radnike Belopotočke škole "Vasa Čarapić". Sada je to vrlo lepo naselje sa komforim stanovima i redovnom autobuskom vezom sa Beogradom, u najlepšem ambijentu pod Avalom.

Kolonija je u ataru sela, a njeni stanovnici koji su zasnovali ognjište i porodicu pod Avalom, uneti su u rodoslov, da im se sačuva od zaborava poreklo za njihove potomke i ležopis sela. U prosvetnom delu kolonije naseljene su porodice:

Gajić Dragoslav je domorodac iz Belog Potoka iz loze Kopljaraca. Oženjen je Milankom učiteljicom, rodom iz sela Medjulužja kod Mladenovca. Od poroda imaju dve ćerke Miljanu i Jelenu, obe fakultetski obrazovane. Milja ima kćerke Kristinu i Jelenu. Jelena ima sina Vladimira. Ostali porodični podaci uneti su u lozi Kopljaraca.

Mitrović Spasoje rodom iz Brčkog u Bosni i Jelka učiteljica rodom iz Šapca, od poroda imaju sina Slobodana i kćerku Slobodanku, a ona sina Gordana.

Kostić Ninko nastavnik i supruga Živka učiteljica, oboje su rodom iz Tekeriša kod Šapca. Od poroda imaju sinove Dragana i Dušana i kćerku Branku. Dragan ima sina Dušana i kćer Draganu. Dušan ima kćerku Nataliju.

Lukić Milorad rođen u Beogradu i supruga Marija rođena u Sarajevu, oboje učitelji. Od poroda imaju dve ćerke - Vesnu i Mirjanu. Vesna ima sina Relju.

Miladinović Dušan rođen u Beogradu i Milunka supruga rodom iz Kragujevca, oboje učitelji. Od poroda imaju kćer Veru, a ona sina Vladimira i kćerku Maju.

Radovanović Ljubica nastavnica, rođena je u Čačku. Od poroda ima sina Slobodana koji živi u Švajcarskoj, tamo se oženio i dobio sina Roberta, a 1975. godine odselio se u Kanadu.

Vičić Radmila učiteljica, rodom je iz sela Jovca kod Svetozareva - neudata.

Ristić Marija Učiteljica, rodom iz Kosovske Mitrovice, a udata za Ristić Savu učitelja iz Kumodraža. Od poroda imaju dve kćeri Mirjanu i Zoricu. Mirjana ima sina Darka i kćer Biljanu. Zorica je nastavnik u Zrenjaninu još neudata.

Kovačević Stanoje šumarski tehničar u Avali, a rodom je iz Like. Sa suprugom Jelicom od poroda imaju sina Djurdja i kćerku.

Aleksić Miloš i Petrija poštanski službenici, poreklom su iz okoline Rekovca. Od poroda imaju sina Čedomira i kćer Gordanu. Čedomir ima dva sina Dragana i Dejana.

Obradović Jovan i Marija od poroda imaju ćerku Milicu.

Pašenež Elijo doseljen je iz sela Terkusi - Buzeta kod Pule u Istri. Sa suprugom Verom imaju dva sina Milana i Vojislava. Milan ima kćerke Bosu i Jasminu.

Jovanović Novica šumar u Avali, sa suprugom Kosarom ima kćerku dr Olgu lekara, koja čuva i obnavlja ognjište i ako službuje van sela. Olga ima sina Djordja takodje lekara.

Čurčuz Milan i Milka poreklom su iz Banije, a od poroda imaju kćer Danicu i sina

Dopudja Ilija šumar u Avali, sa suprugom Biserijom od poroda imaju ćerku Veru, a ona Mirjanu i Ljiljanu (bliznakinje).

VIKEND KUĆE

Gradska buka i zagadjen vazduh (smog), primorali su Beogradjane da beže u prirodu i prave vikendice u okolini Avale, blizu puteva i izvora, radi rekreativnog odmora cele porodice u slobodnim danima.

Treba napomenuti da su pre rata u potesu bile kolibe, Lavež pasa, brujanje ovčarskih medenica i kukurikanje petlova kod koliba, razbijali su noćnu tišinu, pa se i noću osećao život u polju. Nestankom koliba ostala su polja gluva, prazna i bez života. Ko zanoći u njivi, u mrkloj noći i tišini, oseti jezu u telu i nagoni strah u pustom i gluvom polju.

Vikendice su ponovo oživele polja noću. Već danas ima ih priličan broj u selu i rasutih po potesu - na Gledjevcu, u Vranovcu, u Čestama i Brdima, pa se i ove porodice unose u rodoslov familija vikendaša.

U selu po okrajcima, napravili su vikendice Beogradjani, koji nisu želeli da se izdvoje iz naroda, ali ipak da su bliže šumi ili polju, da su više u nepromenjenoj prirodi sa vegetacijom zelenila. Tako imamo u selu vikendice ovih porodica!

DOHČEVIĆI

Sima Dohčević dr ekonomskih nauka i profesor Univerziteta u Beogradu, voli prirodu i kontakt sa narodom, pa je sagradio vikend kuću u Belom Potoku pod Avalom 1966. godine. Po prirodi esteta u dvorištu je uredio ambijent u koloru i pravo je zadovoljstvo naći se u njemu i videti.

Kao pariski djak i dr ekonomskih nauka, sa širokim pogledom na život i svet, uneo je izvesne elemente evropske kulture, koja se oseća i ima uticaja. Njegova porodica je uzor u selu i daje potstrek i drugim roditeljima da svojoj deci pruže fakultetsko obrazovanje.

Porodicu je zasnovao sa suprugom Mirom takodje prosvetnim radnikom, rodom iz Kruševca. Od poroda imaju dve kćerke Zoru i Milicu, koje obećavaju da izrastu u fakultetski obrazovane ličnosti i u muzičko-umetničkom svetu.

Sima iako Sorbonski djak, brzo se uklopio sa domorodcima u selu. Mnogim omladincima dobronamerno ukazao je put obrazovanja, poticao na rad, savetovao, kritikova i doprineo da se izgrade u obrazovane ličnosti. Ostavlja za sobom dela u selu koja se cene i pamte.

PANTELIĆI

Milan Pantelić rodom iz Dulakovića - Čačak. Sa suprugom Jovankom od poroda imaju sina Aleksandra i kćerku Mirjanu.

U potesu pravili su vikendice uglavnom domorodci zaposleni u Beogradu, kojima je u selu postalo tesno. Hteli su da izadju u prirodu na širinu, pa su na svom imanju gradili vikendice i oko njih podizali voćnjake, bašte i gajili pčele. Ima i Beogradjana koji su želeli da se izdvoje u nepromenjenu prirodu sa vegetacijom i tišinu, dalje od naselja. Tako ih imamo u potesu.

Stanković Miodrag diplomirani mašinski inženjer, sa porodicom stanuje u Beogradu, pa iako domorodac, napravio je vikendicu u planinskom stilu na Čotu pod Avalom, na očevini. Radoslav njegove porodice kao domorodca, unet je u rodoslov familija sela.

Mitrović Mirko diplomirani pravnik i sudija iz Beograda, napravio je vikendicu na Gledjevcu uz samu Avalu. Mnoge slobodne dane u godini, sa porodicom provodi ovde u šumovitoj prirodi.

Poreklom je iz užičkog kraja, a sin je Planke i Nedeljka (Nedje) Mitrovića učitelja. Sem Mirka imaju još dva sina Željka arhitektu i Milana profesora. Nedja kao penzioner sa porodicom živi u Beogradu.

Živko Pavlović (Cojin) - zaposlen u Beogradu, a kao domorodac stanuje u svojoj kući, ali mu je u selu tesno, pa je na svom imanju u Čestama sagradio vikend kućicu, zasadio voće, preneo košnice (oko 80 komada) i gaji golubove. Prirodno tu je i pas čuvar.

U jeku motorizacije i kod dva auta u avliji, kupio je magare za prenos alata i hrane, da može u svako doba po kiši i snegu da ode na farmu kad zatreba. Kaže da mu rad čini zadovoljstvo u životu. Kad se približi farmi i čim se pojavi sa magaretom iz

luga, golubovi polete mu u susret i celo jato kruži u letu iznad njega i tako ga prati do kućice. A pas ne napuštajući dvorište propinje se vrtili repom i laje sve dok ne stigne u okućnicu. A onda svi su radosni. Golubovi dobiju svoju hranu i ako je imaju u izobilju u polju, pas redovan obrok, a pčele sirup da pojačaju zimnicu. Živko redovno obilazi voćnjak i košnice, zagleda svaki kutak, a pas ga prati u stopu i zalaje kad mu se učini da nešto nije u redu. U sumrak dana, na rastanku svi se povlače na svoja mesta. Pas u svoju kućicu, golubovi u golubarnik, a pčele sve reje izlaze iz košnica. Niko nikog ne ispraća.

Živko sa magaretom i praznim sudovima vraća se kući zadovoljan, jer ga je pešačenje i svežina u prirodi okrepila i povratila mu životnu radost. Kaže - žim ode u penziju preseliće se na farmu, a dolaziće kući samo toliko da ne gubi kontakt sa ljudima i dnevnim životom.

Živko Janković domorodac zasnovao je plantažu komercijalnog voća za tržište, na svom imanju oko 70 ari u Vranovcu, ogradio žicom iskopao bunar za navodnjavanje i sagradio vikensku kućicu, i čuvar pas je tu. Sve mu je u najlepšem razvoju.

Ima i drugih začetnika u polju, a biće ih sve više. Ovo kao da je putokaz i uzor za ostale domorodce zaposlene u Beogradu, da na svom zaleđinčenom imanju podižu plantaže otkupnog voća. Ova mala privreda u začetku i sada donosi lepe prihode i jačaju ekonomsku moć domaćinstva. Jer obrada zemljišta mašinama za žitarice, uz veštačko đubrivo, za manje parcele postaje skupa i nerentabilna.

Z A K L J U Č A K

Izloženo je uglavnom sve o selu, seoskom ataru, poreklu stanovnika i rodoslovu familija domorodaca i došljaka i predaje se ovaj skromni spomen u ruke njihovih potomaka, sa željom da nastave rodoslov svojih familija i sačuvaju od zaborava prošlost i sadašnjost za budućnost. Jer, ko ne poznaje svoju prošlost, nesigurno ulazi u budućnost.

Na ovo nas obavezuju i naši pretci, što životom i delima doprineše, da nam ognjišta na ovoj vetrometini pod Avalom, opstanu u prkos svim ratnim vihorima prohujalih preko naše zemlje. Tim pre što predanja blede, pa mnogi događaji umiru zajedno sa starim ljudima i padaju u zaborav.

Uz to evolucijá danas brzo menja način života, običaje i samo selo, pa naredna kolena teško bi mogla da zamisle, da su još njihove babe mesile hleb u naćuvama i pekle pod saćem na ognjištu u kući.

Da im je deda sa zapregom krava i polugom išao na oranje u njivu.

Da su dedine ovce, na kojima su brujale ovčarske medenice, plandovale pod višestoletnim hrastovima i bukvama u Velikom zabranu (šuni) i na Bunarićima.

IZVORI PODATAKA

I USMENI:

- Narodna prednja u selu.
- Lično poznavanje sela i familija.
- Kazivanje potomaka familija u selu.
- Sećanja najstarijih ljudi i žena.

II PISMENI:

- Etnografski zbornik S.A.N. Beograd 1903. g.
- Arhiv Srbije (Okrug Beogradski):
 - Popisna knjiga Srbije 1863. g.
 - Knjiga domaćinstava 1867. g.
- Istorijski arhiv Beograda (Manastir Rakovica):
 - Knjiga rođenih 1847-1871. g.
 - Knjiga vunačanih 1853-1878. g.
- Vuk Karadžić - Srpska istorija - Beč 1860. g.
- A.V. Bogić - popis sneza Vračarskog 1867. g.
- Prota Mateja Nenadović - Memoari 1893. g.
- M.Dj.Milićević:
 - Kneževina Srbija - Beograd, 1876. g.
 - Pomenik (znamenitih ljudi)
- Cvijićeva knjiga - S.K.Z. 1927. g.
- Sreten Popović - putovanje po novoj Srbiji 1878-1880.g.
- Kosta Hristić - zapisi starog Beogradjanina 1923. g.
- Kosta Spasenović - Monografija sela Žarkova 1971.g.
- Đ.Živulović-Serafim - Obračun i osvete u Srbiji XIX veka

Секретаријат за културу
НР Србије

Београд

Прегледао сам рукопис „Село Бели Поток под
Авалом“ од Љубомира С. Поповића, пензионера.

Године 1978. навршило се 450 година откако је име
овога села први пут забележено. После тога оно је
чврсто постојало, изумирало, и опет се обнављало.
Данашње насеље потиче из XVIII века.

У нашој етнографској науци први се озбиљно
позабави овим селом Џвизитев следбеник Висока
П. Николит у делу „Околина Београда“ објављеном
у зборнику „Насеља српских земаља“, књига II,
који је издала Српска академија наука године 1903.

Висока Николит саставио је свој списак према
Џвизитевим „Упоказанима за проучавање села у Србији“,
али доцније појединачна села Николит није то гласно
деталјно, па је пошто-оште Белог Потока сумирао
и није потпуно, веома ^{је} кратки; одухвата свага непуно
две стране.

Сам тога село Бели Поток веома се изменило за
осамдесет година колико је прошло између поме-
нута списа Николитева и овога рукописа Љубомира
С. Поповића који он сад намерава да штампаша.

Бели Поток је претрпео две окупације, много је нево-
љних житеља пало у ратобвима од 1942-1945. и од 1941-1945;

неке су се породице одселиле или затарле, а многе су се населиле, па је не само порастао број становника него и општи стандарти и изглед села, кућа, а такође су и подигнуте зграде за школе и друге установе.

Све је то писац Љубомир С. Поповић детаљно проучио. Негов списак дели се у два дела: први даје историју и уопште поглед на прошлост села, али се артом окрће и на околносту, одухвтајући Београд и суседна села којима је то било потуредно за што боље разумевање овога списа. Други део је анализа појединих рогова у селу. Пи је писац нарочито савесно извршио идући од породице до породице, од куће до куће не само старинаца него и досељеника, так и властника викендица. Сви ти подаци су драгоцетни јер су извори и поуздање.

Што је интересантна и корисна грађа која брзи доноси познавању Телот Поповка и других насеља у данашњој београдској општини, неће бити корисан принос нашој етнографији и социологији. Због тога надати да нема никакве препреке за објављивање овога списа који даје данашњу, савремену слику села Телот Поповка.

Рецензент,

Божидар Новаревић

књижевник,

научни саветник Српске академије
наука и уметности у Б.

24. 2. 1982

SELO BELI POTOK POD AVALOM
S A D R Ź A J

	<u>Strana</u>
Predgovor	1
I NASELJE	
Znamovitost sela	2
Položaj sela i zassoka:	
- Zasnivanje sela	2
- Ime Beli Potok	3
- Veličina sela	3
- Putovi i sokaci	4
- Izvori i potoci	5
Tip i oblikovanje kuća	6
II. ATAR (POTES) SELA	
Naziv podela i obradivost	8
Šeoske utrine:	
- Leštarije	8
- Veliki sabran (šuma)	9
- Bunarići	10
Kolibe u potesu	10
Klima	11
III. VREME POSTANKA SELA	
Turski izvori 1528-1560	12
Starine u selu i Avali:	
- Crveni breg	14
- Šuplja stena	14
- Grad na Avali	14
- Pećine u Zavojcima	15
Narodna predanja:	
- Selo Čaršija	16
- Palanka	16
- Avala	16
- Jerinine pekare	16
Istorija okoline Beograda:	
- Vladavina	18

- Despot Stevan Lazarević	18
- Djurdje Smederevac	18
- Pad Beograda	18
- Seoba Srba pod Čarhojevićima	19
-Princ E.Savojski	19
- Kočina Krajina	20
- Dahije	20
- I ustanak i Karadjordje	21
- II ustanak i knez Miloš	23
Današnja sela i stanovništvo	25

IV. POREKLO STANOVNIKA

Seobe (migracije)	27
Uzroci iselenja	27
Naseljavanje Belog Potoka	27
Nadimak familija	28
Porodični život	28
- Krvno srodstvo u zadruzi	29
- Žena u porodici	29
- Kriterijum za ženidbu	30
- Način sklapanja braka	30
- Razvod braka	30
- Staračka domaćinstva	30
Zavičajna obeležja :	
- Narodna nošnja	31
muška i ženska	31
Folklor igara i pesama	32
Narodni običaji	33
- Svadba	34
- Slava	36
- Sahrana	37
- Sabor na Avali	38
Ispraćaj u armiju	39
Zanimanje stanovnika	40
Domaća radinost	41
- Prela i posela	42
- Moba	43
Kultura stanovanja, ishrane i odeće	44

Kulturne ustanove:

- Škola	45
- Crkva	52
- Spomen česma	53
- Biblioteka	54
- Omladinski dom	55
Evolucija sela	55

V. R O D O S L O V

Familije domorodaca	58
Pirivatrići	60
- Marinkovići	60
- Pavlovići	61
Čarapići	62
(istorijske ličnosti)	
- Vasa	63
- Tanasije	67
- Djordže	69
- Marko	70
- Čarapića buna	73
(Današnje familije)	
- Čarapići	81
- Simići	82
- Radovanovići	82
Bugarčići:	
- Ilići (Janići)	83
- Vujičići (Brdžani)	87
- Pavlovići (Karabunar)	87
Ristići (Bošnjaci)	88
Ilići (Šopići)	88
Kopljarci:	
- Gavrilovići	89
- Gavrilovići (Nastići)	90
- Gajići	91
- Aleksići	92
- Nedeljkovići	92

Jovanovići (Kasapovići)	93
Vujičići (Bakulići)	93
Vićentićevići	94
Jerinići:	
- Milanovići	96
- Djurdževići (Džilas)	97
- Pavlovići (Cune)	97
- Ristići (Martići)	99
- Mijailovići (Brkići)	100
Popovići	101
Kovačevići	109
Radosavljevići	110
Živkovići (Bandići)	113
Bogdanovići	113
Djordževići (Bugari)	114
Djordževići (Makedonci)	116
Djordževići (Ripanđci)	116
Rankovići	117
Rankovići (Šandori)	118
Brankovići	119
Veljkovići (Kuravle)	119
Veljkovići (Lalovski)	120
Milićevići (Bulići)	120
Grajići:	
- Petrovići	120
- Stankovići (Čepurke)	121
- Jakovljevići (Perini)	122
Tomići:	
- Ivanovići	123
- Jovanovići	124
- Grujičići	124
- Jakovljevići (Mućini)	124
Aksentijevići (Marići)	125
Stevanovići (Cecići)	125
Jovanovići (Kićini)	126
Nikolići	127
Jovanovići (Mitići)	128

Stevanovići (Mušike)	129
Ristići (Maksimovi)	129
Živkovići (Blagojići)	129
Milovanovići (Ićipare)	130
Mijailovići (Balugdžići)	130
Grozdanovići (Balugdžići)	130
Ristivojevići (Kosmajci)	130
Jankovići	131
Hristovi	132
Živanovići (Bojovići)	132
Petrovići (Despići)	132
Dimitrijevići	133
Stankovići (pod Avalom)	134
Gajići (Kod Kamenca)	135
Jovanovići (Šuce)	
Agatonovići	

FAMILIJE DOŠLJAKA

Perići	136
Stamenkovići	136
Naumovići	136
Živkovići	136
Miloševići	136
Tošići	136
Mićevići	136
Milosavljevići	136
Arsići	137
Milenkovići	137
Alesovski	137
Stevanovići (Koča)	137
Jocići	137
Ilići	137
Radovanovići	137
Denići	137
Ristići	137
Dimitrijevići	137
Brajkovići	137

Miljkovići	138
Takovac	138
Aleksići	138
Simovići	138
Markovići	138
Simovići (Purća)	138
Djurovići	138
Stamenkovići	138
Vojnegovac	138
Vujičići	138
Jevtići	138
Ristići (Prizren)	138
Trifunovići	139
Videnovići	139
Brajkovići (Lebane)	139
Golubovići	139
Ivanovići	139
Pavlovići	139
Milovanovići	139
Spanovići	139
Kolić	139
Zlatičanin	139
Lalići	139
Jurkovski	139

PROSVETNA KOLONIJA POD AVALOM:

Brankovići	141
Gajići	141
Mitrovići	142
Kostići	142
Lukići	142
Miladinovići	142
Radovanovići	142
Vićić	142
Ristić	142
Kovačević	142
Aleksić	142
Obradović	142

Pašeneže	142
Jovanovići	143
Čurguz	143
Dopudja	143

VIKEND KUĆE:

Dohčevići	144
Mitrovići	145
Stankovići	145
Pantelići	145
Pavlovići (Cojini)	145
Jankovići	146
Z A K L J U Č A K	147
IZVORI PODATAKA	148